

Visie, ambitie en toekomst

Programma voor de Brusselse verkiezingen

Goedgekeurd op het Brussels Congres van 14 maart 2009

Inhoud

I. Onderwijs: gelijke kansen en kwaliteit	3
II. Werken in een ondernemende stad	11
1. Uitweg uit de crisis	11
2. De Brusselse economie versterken	13
3. Internationale uitstraling en citymarketing	20
4. Werk, opleiding en vorming	25
III. De armoede bestrijden	29
IV. Zorg en welzijn	34
V. Leven in diversiteit: Brussel is van iedereen	41
VI. Een leefbare, betaalbare en bereikbare stad	44
1. Betaalbaar en energiezuinig wonen	44
2. Een duurzame mobiliteit en openbare ruimte	49
3. Natuur en groen voor iedereen	57
4. Een veilige stad	59
5. Een nette stad	63
VII. Een eerlijk en innovatief energie- en milieubeleid	67
VIII. Sport: Brusselaars in beweging	71
IX. Jeugd	76
X. Kunst en cultuur	84
XI. Beter besturen met minder structuren (en minder politici)	92
XII. Een ruimtelijke stadshervorming	101

I. Onderwijs: gelijke kansen en kwaliteit

Het onderwijs in Brussel staat voor grote uitdagingen:

- Tegen 2020 zal het aantal Brusselse kleuters toegenomen zijn met 24%, het aantal leerlingen in het lager onderwijs met 27% en het aantal leerlingen in het secundair met 17%;
- Voor slechts 57% van de Brusselse bevolking is het Frans de enige thuistaal;
- Slechts voor een minderheid van de leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs is het Nederlands een taal die thuis ook effectief gesproken wordt;
- Maar liefst 24% van de Brusselse jongeren tussen de 20 en de 24 jaar oud heeft geen diploma secundair onderwijs;
- Ruim 30% van de leerlingen in het Brussels leerplichtonderwijs woont in een moeilijke buurt;
- Van de Brusselaars onder de 18 jaar leeft 27% in een gezin dat door werkloosheid wordt getroffen;
- In het Brussels Nederlandstalig onderwijs verlaat 57% van de leerkrachten zijn job binnen de vijf jaar.

Brussel heeft de benijdenswaardige positie om steeds te verjongen, tegenover een vergrijzend Vlaanderen en Wallonië. Maar in plaats van een schitterend toekomstperspectief, wordt deze uitgangspositie vandaag eerder als een bedreiging ervaren. Want een groot deel van onze jongeren groeit op in kwetsbare gezinnen, in een context van armoede, werkloosheid, taalachterstand en uitsluiting. Deze situatie is onhoudbaar. Voor *sp.a* is het onderwijs in Brussel dé uitdaging van de volgende legislatuur.

a) Investeren in onderwijs

1. De capaciteit van het onderwijs in Brussel moet omhoog, om tegemoet te komen aan de stijgende vraag ten gevolge van de demografische ontwikkeling. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de beide Gemeenschappen stellen een investeringsplan op voor de renovatie van de bestaande scholen en de bouw van nieuwe scholen in Brussel. Die plannen moeten uitgaan van reële noden. Er moet oordeelkundig

worden afgewogen waar en hoeveel nieuwe scholen moeten worden gebouwd.

2. Capaciteitsverhoging mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs. Daarom moeten maatregelen genomen worden die de kwaliteit handhaven. De onderwijsinspectie moet de Nederlandstalige scholen in Brussel veel regelmatig controleren. De normen voor het behalen van getuigschriften en diploma's mogen in Brussel niet lager liggen dan in Vlaanderen. De kwaliteit van het onderwijs moet gehandhaafd blijven.
- ### b) Taalachterstand voorkomen
3. De Vlaamse en de Franse Gemeenschap moeten de kwaliteit van het talenonderwijs in hun scholen drastisch verbeteren, door native speakers uit te wisselen. Nederlandstalige leerkrachten geven les in het Franstalig onderwijs, Franstalige leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs.
 4. We pleiten voor een rondetafelconferentie onderwijs in Brussel over de grenzen van de gemeenschappen en netten heen. Uitgaande van de mogelijkheden, de thuissituatie en de omgeving van de Brusselse kinderen, moeten pilootprojecten op het vlak van tweetalig onderwijs ook in het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel mogelijk gemaakt en gerealiseerd worden.
 5. Kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel die buiten de school veel Nederlands spreken en het dus goed kennen, kunnen extra uren Frans volgen. Op die manier worden ze tweetalig. Kinderen die onvoldoende Nederlands kennen moeten minder uren Frans krijgen en meer uren Nederlands. De groep die sterk is in het Nederlands kan eventueel ook zaakvakken in het Frans volgen.
 6. In het Nederlandstalig onderwijs in Brussel worden bij de overgang van de kleuterklas naar het lager onderwijs en van het lager naar het secundair onderwijs taalvaardigheidstesten ingebouwd. Kinderen die onvoldoende scores moeten extra lessen Nederlands volgen. Ook voor de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs worden extra taaljaren voorzien, om, in voorkomend geval, de overblijvende taalachterstand weg te werken alvorens de hogere studies aan te vatten.

7. Er moeten meer onthaalklasjes gecreëerd worden voor nieuwkomers. Slechts enkele Nederlandstalige lagere scholen bieden onthaalklasjes aan, maar deze zijn vaak te ver voor het kind en de ouders, of zijn al volzet. Voor het Nederlandstalig secundair onderwijs zijn er momenteel maar 2 scholen die onthaalklasjes aanbieden, in Brussel-Stad en Anderlecht. Dat zorgt voor mobiliteitsproblemen.
8. We wensen kinderen van Nederlandstalige ouders een schoolomgeving aan te bieden die voldoende Nederlandstalig is. Het streefdoel is dat minstens één op vier van de ingeschreven kinderen afkomstig is uit een gezin waar het Nederlands thuis effectief gesproken wordt.
9. De Brusselse ondersteuningsstructuren Nederlandse taalvaardigheid moeten worden uitgebreid tot alle scholen (lager en secundair). Er is nood aan één duidelijk aanspreekpunt voor alle scholen en richtingen.
10. Naast aan taal, moet de school ook voldoende aandacht besteden aan de andere vaardigheden van kinderen, en die voldoende ontwikkelingskansen geven: mathematische vaardigheden, sociale vaardigheden, technische en sportieve vaardigheden. Er moet voldoende aandacht besteed worden aan de thuissituatie van het kind, zodat het zichzelf of zijn thuissituatie kan terugvinden in de aangeboden lesmaterialen. Er moet aandacht zijn voor de taal, cultuur, levensbeschouwing van de verschillende kinderen.

c) Recht op kwaliteitsvol buurtonderwijs

11. Elk Brussels leerplichtig kind heeft recht op een kwaliteitsvolle lagere school in de buurt, die de religieuze en filosofische overtuigingen van de ouders of het kind respecteert. Dit betekent dat er een voldoende en goed gespreid aanbod moeten komen van officiële scholen, naast dat van de vrije scholen.
12. We willen verder werken aan brede scholen op alle onderwijsniveaus: scholen die een hoeksteen vormen van de lokale gemeenschap en waar verschillende activiteiten voor kinderen en jongeren kunnen plaatsvinden. Scholen die intensief samenwerken met de ouders en de buurt, welzijnswerkers, cultuur- en sportverenigingen. Leerlingen kunnen er sporten, huiswerk maken in de studie, werken op een PC, kennis

maken met cultuur, etc. Met dit voorstel vangen we verschillende vliegen in één klap: de leerling leert zelfstandig werken, de digitale kloof wordt kleiner, de drempel naar cultuur verlaagt, de ouders kunnen werk en gezin gemakkelijker combineren. Scholen verbinden met de gemeenschap eromheen is een kerntaak van het gemeenschapsbeleid.

13. De keuze van kinderen en ouders voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet een bewuste en positieve keuze zijn, geen vlucht uit het Franstalig Onderwijs. Het Nederlandstalig Onderwijs in Brussel heeft er daarom alle belang bij dat het Franstalig onderwijs in de hoofdstad voldoende middelen krijgt om kwaliteitsonderwijs te bieden. Dat is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de Franse Gemeenschap. Maar ook de Vlaamse Gemeenschap kan hier een verantwoordelijkheid opnemen, door te investeren in omkadering, opleiding en materiaalontwikkeling voor de lessen Nederlands in het Franstalig Onderwijs.
14. We willen het inschrijvingsbeleid in Brusselse basisscholen hervormen, om komaf te maken met wachtrijen en parallelle lijsten. Daarom moet er een centrale inschrijvingsprocedure komen. Alle inschrijvingen moeten via een callcenter of centrale website verlopen waar ouders de scholen van hun voorkeur kunnen aangeven. Alleen op deze manier kunnen de voorrangscriteria op een serene manier ingevuld en gecontroleerd worden, en wordt willekeur vermeden.

Om een goede pedagogische én sociale mix te garanderen, pleiten wij voor het behoud van een quotum van 45 % voor kinderen uit gezinnen waar het Nederlands een thuistaal is en 30 % voor kinderen uit GOK-gezinnen. Als, ondanks die quota, de vraag binnen een voorrangsgroep hoger is dan het aantal beschikbare plaatsen, wordt voorrang gegeven aan ouders die in de omgeving van de school wonen of werken. Op die manier versterken we de nabijheid voor GOK-kinderen én de toegankelijkheid voor kinderen uit een Nederlandstalig of tweetalig gezin, én vermijden we nutteloze ketting-verplaatsingen.
15. “Schooldaten” moet worden bevorderd. We willen de website “samen naar school”, die ouders met elkaar in contact brengt zodat ze gezamenlijk hun kinderen kunnen inschrijven in de school van hun keuze, omvormen tot een echte structurele begeleiding naar het voorbeeld van de Antwerpse vzw “school in zicht”. Deze door de overheid gesteunde vzw organiseert gerichte bezoeken aan

buurtconcentratiescholen vóór de inschrijvingsperiode. Dit verlaagt enerzijds de drempel naar concentratiescholen en laat anderzijds ouders toe elkaar te leren kennen en samen de stap te zetten zonder te moeten passeren via een vrij anonieme en onpersoonlijke procedure.

16. Huiswerk kan de sociale ongelijkheid versterken. Zelfstandig leren werken, één van de doelstellingen van huiswerk, is echter nuttig. Daarom willen we dat de leerlingen een paar keer per week – afhankelijk van het leerjaar – een uurtje langer op school blijven. We kaderen dit binnen het concept van de “brede school” (resol. 12).
17. In sommige scholen moeten kinderen nog betalen om ’s middags op school te blijven, ook al krijgen ze geen warme maaltijd. Bovendien varieert de situatie van school tot school, ongeacht het net, of maken scholen een onderscheid op basis van de gemeente waar de kinderen wonen. Daar waar de middagopvang betalend is, halen sommige ouders hun kinderen om die reden ’s middags van school. Dat kan voor ons niet. Elk kind moet ’s middags gratis op school kunnen blijven.
18. We moeten ernaar streven dat de buitenschoolse opvang die de school voor en na de schooltijd aanbiedt, ook kwalitatief en betaalbaar is. Mensen die deze opvang verzorgen moeten de mogelijkheid krijgen om een gepaste opleiding te volgen die hen de competenties aanreikt om nog beter met de kinderen om te gaan. Zolang de opvang niet gratis wordt aangeboden, moet ook in de buitenschoolse opvang een inkomensafhankelijke ouderbijdrage de norm worden.
19. Deelname aan het kleuteronderwijs dient verplicht te worden vanaf 4 jaar.

d) Een betere doorstroming naar het hoger onderwijs en naar de arbeidsmarkt

20. Tegen 2020 is het aandeel Brusselse jongeren tussen 18 en 24 jaar dat geen diploma secundair onderwijs heeft, noch een opleiding heeft gevolgd, gedaald van 24% tot maximaal 10%.
21. We willen een algemene invoering van een gemeenschappelijke eerste graad secundair waarin voldoende tijd wordt uitgetrokken voor technische en wetenschappelijke vakken. Uiteraard is er ruimte voor

enige differentiatie naargelang de interesses en de vaardigheden van de leerlingen. Bij elk einde en begin van het schooljaar worden sensibiliseringscampagnes gevoerd om gendergerelateerde studiekeuzes te doorbreken en om meer diversiteit op de schoolbanken te stimuleren.

22. Het is belangrijk dat ook in het lager onderwijs aandacht wordt besteed aan handenarbeid, technologie en sociale vakken. We willen dat kinderen een technische of een beroepsopleiding niet zien als een falen, maar als een richting die evenwaardig is met het algemeen secundair onderwijs. Ook de doorstroom van technische en beroepsrichtingen naar het hoger onderwijs moet beter worden georganiseerd.
23. Richtingen zonder uitzicht op werk moeten worden geschrapt. Studenten van technische en beroepsrichtingen dienen beter te worden voorbereid op en warm gemaakt voor hogere studies.
24. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bevoegd voor de arbeidsmarkt en arbeidsbemiddeling, krijgt de mogelijkheid om de keuze van de Gemeenschappen inzake investeringen en richtingen aan te sturen. Op die manier moet het onderwijsaanbod beter afgestemd worden op de noden van de Brusselse arbeidsmarkt.
25. We wensen een veralgemening van het peterschap, waarbij een student uit het hoger onderwijs een leerling uit het secundair onder zijn hoede neemt, hem helpt met zijn huiswerk en hem aanzet om verder te studeren.
26. Het Brussels hoger onderwijs dient nog meer te investeren in ondersteuning van de Nederlandse taalvaardigheid. Immers, vele anderstalige en kansarme studenten falen in hun eerste jaar omdat ze onvoldoende Nederlands beheersen. De werkingen rond academisch Nederlands, die bepaalde Brusselse Hogescholen hebben opgezet met het Huis van het Nederlands, dienen verder uitgebreid te worden. Ook moeten studenten de mogelijkheid krijgen om een extra jaar « academisch Nederlands » te volgen bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs.
27. Een goed anti-spijbelbeleid is in de eerste plaats coherent. Het preventieve luik inzake schoolverzuim, de uitwerking van preventieprogramma's en het aanbieden van voldoende korte en lange

time-outs, behoort tot de verantwoordelijkheid van de Gemeenschapscommissies. Dit betekent dat het geld voor preventieprogramma's dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nu via de gemeenten ter beschikking stelt van de scholen in de toekomst door de VGC wordt besteed.

28. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de coördinerende overheid inzake de controle op de leerplicht. Een samenwerking met de beide Gemeenschappen en met politie en justitie is noodzakelijk voor het opsporen van de jongeren die niet voldoen aan de leerplicht en voor het maken van afspraken inzake de aanpak van de jongeren en het desgevallend bestraffen van de ouders. We wensen bijvoorbeeld een consequente uitvaardiging en inning van administratieve boetes voor ouders van hardnekkige spijbelaars, en meer patrouilles van wijkagenten tijdens de schooluren in parken, metrostations, winkelcentra en andere trekpleisters voor spijbelaars.
29. Het jeugdparquet moet in het kader van een problematische opvoedingssituatie meer en sneller optreden tegen hardnekkige spijbelaars, ook al hebben deze geen enkel als misdrijf omschreven feit begaan. In overleg met de ouders moet er sneller ingegrepen worden en in een passende begeleiding worden voorzien.

e) Een betere omkadering van het Nederlandstalig onderwijs

30. Toekomstige leraren moeten nog beter leren omgaan met sociaaleconomische en culturele diversiteit. Tijdens hun opleidingen willen we dat diversiteit wordt aangebracht als een verrijking. Dit kan door hiervoor tijd uit te trekken in de theorielessen van alle lerarenopleidingen en de studenten minstens één derde van hun stages te laten doorlopen in een school met een divers publiek. Wanneer de pas afgestudeerde leerkracht in een diverse school terecht komt, dient hij verder te worden begeleid. We wensen dat de beginnende leerkrachten en de leerkrachtbegeleiders een paar uur per maand worden vrijgesteld om zich specifiek hierop toe te leggen.
31. Veel leerkrachten hebben "schrik" voor Brussel. We willen werk maken van een ondersteuningprogramma dat elke (niet-Brusselse) leerkracht de kans geeft Brussel te leren kennen.

32. De leerkrachten die in een Brusselse school lesgeven, moeten extra worden vergoed. Leerkrachten met drie of meer jaar anciënniteit in het Brussels Nederlandstalig onderwijs krijgen binnenkort reeds een premie van 45 euro netto per maand. Brusselse leerkrachten basisonderwijs die slagen voor het examen "grondige kennis Frans" krijgen daar bovenop nog eens 45 euro netto per maand. We willen echter verder gaan dan dat en een anciënniteitspremie toekennen tot 200 euro netto per maand. Leerkrachten die naar Brussel verhuizen, krijgen een extra woonpremie van 250,- euro per jaar erbovenop.
33. Elke school moet een plan "ouderbetrokkenheid op maat" opmaken, met de hulp van het ondersteuningscentrum onderwijs.
34. Elke Nederlandstalige school (basis en secundair) in Brussel moet zich in het LOP-project "Armoede en Onderwijs" inschrijven en zich in de strijd tegen armoede engageren door de ondertekening van het eraan verbonden CHARTER.

f) Volwassenonderwijs

35. Vele Brusselaars kunnen lezen noch schrijven, ze zijn analfabeet of laaggeletterd. Daardoor bevinden ze zich vaak onderaan de sociale ladder. Er is nood aan een duidelijk overzicht van dat probleem in Brussel. We willen dat beide Gemeenschappen een gemeenschappelijke diagnose stellen, onder regie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op basis hiervan moet een plan worden opgesteld waarin de Gemeenschappen binnen hun bevoegdheden samen gaan werken, om de strijd tegen analfabetisme aan te gaan.
36. De Vlaamse Gemeenschap heeft recent het volwassenonderwijs hervormd en gezorgd voor een betere stroomlijning van het aanbod, evenals voor meer samenwerking tussen de Centra voor Volwassenenonderwijs en de Basiseducatie. Het is belangrijk deze hervorming de komende jaren te blijven opvolgen. Vooral voor de Basiseducatie mag een professionalisering niet ten koste gaan van de toegankelijkheid voor de meest zwakken uit onze maatschappij.
37. Dank zij *sp.a* zijn de vele lessen Nederlands die de Vlaamse Gemeenschap in Brussel organiseert, gratis. We wensen het aanbod nog uit te breiden conform de vraag en de lessen gratis te houden.

II. Werken in een ondermemende stad

De wereld, Europa, ons land worden geconfronteerd met de ergste financiële en economische crisis van een generatie. Dat blijft uiteraard niet zonder gevolgen. Net als in Vlaanderen is de werkloosheid in het begin van 2009 ook gestegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In februari telt Brussel 96.089 werkzoekenden, dat is 5% méér dan een jaar geleden. Die trend zet zich voort in februari, met opnieuw De werkloosheidsgraad in Brussel bedraagt 19,9 procent (gemiddeld, 2008), dat is één van de hoogste cijfers van Europa. Tegelijk daalt het aantal vacatures. Tegenover 96.000 werkzoekenden staan 2.500 beschikbare arbeidsplaatsen in Brussel (plaats van tewerkstelling) (Actiris, februari 2009). De prioriteiten van ons programma economie en werk zijn:

- De creatie van volwaardige jobs in een concurrentiële, duurzame en innovatieve economie;
- Een afgestemd kwalificatie- en competentiebeleid;
- Structurele samenwerking tussen Brussel en het sociaal-economisch hinterland.

Zonder sterke ingreep van het beleid zal een groeiende generatie jongeren een leven tegemoet gaan zonder eerlijke kansen op werk, ontwikkeling, sociale erkenning. Het systeem van de sociale zekerheid – noodzakelijk als verzekering voor wie niet kan werken door ouderdom, ziekte, werkloosheid – zal bovendien onder druk komen te staan.

1. Uitweg uit de crisis

Brussel heeft slechts een beperkte impact op de crisis. Toch kunnen ook op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een aantal economische maatregelen genomen worden om het vertrouwen in de economie te herstellen, werkzekerheid te bieden waar mogelijk en inkomenszekerheid waar nodig.

- Versnelde investeringen in infrastructuur en publieke ruimte kunnen op korte termijn voor werkzekerheid zorgen voor talloze laaggeschoolden die werkzaam zijn in de bouwsector.

- Investeren in innovatieve en duurzame ondernemingen kan het economisch weefsel en de weerbaarheid van Brussel versterken.
- Het wegwerken van de administratieve overlast kan dynamische Brusselaars helpen om ondernemingen op te richten, in plaats van het moeilijker te maken.
- Investeren in citymarketing, kwalitatieve diensten, bereikbaarheid, een sterke infrastructuur, een gunstig imago, kan nieuwe bedrijven aantrekken, de concurrentiepositie van Brussel versterken tegenover andere grote stadsgewesten en jobs creëren voor laaggeschoolden in horeca en toerisme.
- Een duurzame en eerlijke samenwerking tussen Brussel en Vlaams- en Waals-Brabant kan de krachten verenigen binnen een versnipperde regio waarvan Brussel de economische motor is en die dankzij Brussel één van de rijkste is van Europa.
- Het krachtig aanpakken van discriminatie op de arbeidsmarkt in Brussel en ver daarbuiten moet gelijke kansen creëren voor de Brusselse werkzoekenden die uitgesloten worden omwille van vooroordelen gebaseerd op religie, afkomst, geslacht, seksuele oriëntatie, ...

38. Als hart en motor van de Belgische economie, moet Brussel een centrale plaats krijgen in de economisch herstelplannen van zowel de Federale overheid als van de Vlaamse en Waalse Gewesten. Investeren in Brussel is investeren tegen een hoog rendement. Voor elke euro die naar Brussel gaat, vloeit er anderhalve euro terug naar het bruto nationaal inkomen.

39. Publieke investeringen in infrastructuur, en meer bepaald in mobiliteitsinfrastructuur, brengen het grootste “spending multiplier”-effect teweeg. De volgende vijf jaar moet, meer dan ooit, een investeringslegislatuur zijn. In infrastructuur die de economische positie van Brussel versterkt en tegelijkertijd de leefbaarheid van de stad voor zijn bewoners vergroot. In een duurzame, groene economie.

- 1,5 miljard euro in het vernieuwen van het rioleringsnet;
- 2,5 miljard euro in het bouwen van passief scholen;
- 2,5 miljard euro in het aanleggen van drie nieuwe metrolijnen, 2 tram/treinlijnen en een vijftal tramlijnen;
- Het bouwen en renoveren van ecologische publieke huisvesting.

40. De crisis is een gelegenheid om onze economische keuzes scherp te stellen. We wensen samen met de andere gewesten massaal te investeren in onderzoek naar energiebesparing en alternatieve energiebronnen.

2. De Brusselse economie versterken

In de huidige wereldeconomie presteren stadsgewesten beter dan hun respectievelijke landen. Dat is ook het geval voor Brussel. In 2006 leverde het grote Brusselse hoofdstedelijke gebied 32,7% van het BBP, tegen 31,5% in 1995. De meest dynamische groei is ongetwijfeld te danken aan de periferie, maar ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op zichzelf – goed voor 18,9% van het nationale BBP – vertoont een economische dynamiek die gelijkaardig is aan of zelfs iets beter scoort dan die van de totale Belgische economie, en die het zeker beter doet dan de steden Antwerpen, Luik of Charleroi.

De Brusselse economie heeft de volgende kenmerken en zwaktes:

- Een tekort aan gekwalificeerd personeel;
- Een sterke afhankelijkheid van de aanwezigheid van Europese instellingen;
- Een overwicht aan administratieve functies, nationaal en internationaal, en van financiële dienstverlening aan ondernemingen;
- Een zwakke score op het vlak van onderzoek en ontwikkeling;
- Het verdwijnen van de industrie en een tekort aan nieuwe arbeidsplaatsen, vooral op gebied van laaggeschoolde banen;
- Een kwetsbare commerciële sector;
- Een uitgebreide horecasector;
- De concurrentie van de periferie, zonder samenhangend beleid.

De prestaties van Brussel zijn niet slecht, maar Brussel is tegelijk kwetsbaar en erg afhankelijk van externe factoren. We wensen de Brusselse economie te versterken op de volgende punten:

a) Meer gekwalificeerd personeel

Brussel heeft een tekort aan gekwalificeerd personeel. Alleen al in de ICT-sector blijven 3.000 vacatures ongevuld. Dat zet een rem op de groei en op het aantrekken van nieuwe ondernemingen. Elders in dit programma komen verschillende punten aan bod waarmee we dit probleem wensen te verhelpen:

- Een “Brussels” onderwijsplan (investeringen in renovatie en capaciteit, taalachterstand voorkomen, anti-spijbelplan, afstemmen onderwijs – arbeidsmarkt);
- Een gemeenschappelijke eerste graad secundair, met aandacht voor technische en wetenschappelijke vakken;
- Premies voor leraren in Brussel;
- Opleidingen in IT en voor technici de volgende legislatuur optrekken met 40%;
- Sensibiliseringsacties voor technische en wetenschappelijke opleidingen;
- Het afsluiten van een Contract voor Beroepsproject bij Actiris verplichten;
- Het gebruik van de Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO) verdubbelen tijdens de volgende legislatuur.

b) Nieuwe, innovatieve sectoren aanboren

41. Het Planbureau heeft berekend dat een investering van 3% van het BNP in research & development (Lissabon-doelstelling) op korte termijn een toename met zich meebrengt van de werkgelegenheid met 1%. De overheidsfinanciering van R&D moet in de periode 2009-2014 jaarlijks toenemen met +10%, tot minimaal 60 mio EUR in 2014.
42. Het beleid ter ondersteuning van de industriële ontwikkeling moet zich prioritair richten op die sectoren die een lange termijn ecologisch verantwoorde economie voor ogen hebben. Zo is er in het gewest grote nood aan ondernemingen gespecialiseerd in renovatie van oude gebouwen. Zo scheppen we arbeidsplaatsen en bevorderen we rationeel energiegebruik. De ondersteuning van Onderzoek en Ontwikkeling (denk aan de spin-off bedrijven van onze universiteiten) moeten dit als centraal criterium hanteren. Brussel moet aansluitend bij het beleid van

de Europese Unie ook een referentiecentrum worden voor de ontwikkeling van innovatieve processen en producten.

43. Er moet een strategisch plan worden ontwikkeld, samen met de economische en sociale actoren, om te bepalen welke nieuwe sectoren het best kunnen worden ontwikkeld in Brussel. We denken hierbij – naast de energiesector – aan de ICT-sector en aan andere gespecialiseerde sectoren als genoombiologie, microtechnologie en milieu-economie, maar ook aan mode, design, de grafische en mediasector.
44. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet een “innovation scoreboard” bijhouden, volgens de Europese criteria, als benchmark voor de prestaties inzake innovatie van Brussel.

c) Investeren in kennis

45. De oprichting van interdisciplinaire universiteitsteams moet worden aangemoedigd, los van de taalkundige en filosofische verschillen, hetgeen moet leiden tot de oprichting van spin-offs. Samenwerking tussen universiteiten, hogescholen, ondernemingen en onderzoekscentra kan bijvoorbeeld resulteren in een “PhD in industry”-programma, waarbij wetenschappers hun doctoraatstudie in Brusselse ondernemingen voorbereiden.

d) De creatieve economie versterken

46. Het is nodig een beleid te voeren dat ondersteuning biedt aan de creatieve en culturele sector, aan culturele evenementen, aan lokale educatieve projecten, welke ook werkgelegenheid, participatie en sociale vooruitgang voor de minder begunstigde lagen van de Brusselse bevolking met zich mee kunnen brengen. Een concentratie van deze sectoren moet zich situeren in de kanaalzone, waar een Brussels SoHo of een Rive Gauche kan ontstaan.

e) Versterken van de handel en ondersteuning van KMO's

47. Er is nood aan een locatiestrategie voor handelsvestigingen, kantoren en bedrijven geïntegreerd en onderhandeld op schaal van het gehele hoofdstedelijke gebied.
48. Een niet onbelangrijk deel van de handelskernen is gericht op een breed of multi-etnisch publiek. Het zou inefficiënt zijn de interventies in de ontwikkeling van handelskernen te plannen louter met het oog op een kwaliteitsstijging en een grotere aanwezigheid van nationale merken (zoals momenteel in het GewOP is voorzien). Het gaat er eveneens om de commerciële talenten van de aanwezige bevolkingsgroepen te valoriseren, eerder dan enkel te denken in termen van commerciële winkelcentra op de Amerikaanse manier.
49. Als er winkelcentra bijkomen, dan zijn dat winkelcentra van de nieuwe generatie: vlot met het openbaar vervoer bereikbaar, energie-efficiënt, in het stadsweefsel geïntegreerd, architecturaal vernieuwend.
50. Sommige wijken in Brussel missen een aantal cruciale handelsactiviteiten waardoor het onaangenaam wordt om er te gaan wonen, in het bijzonder speciaalzaken. Atrium, het gewestelijk agentschap voor de handel, is onder meer opgericht om aan deze bekommernis het hoofd te bieden. Atrium levert nuttig werk. De opdracht van Atrium beperkt zich echter tot die wijken die in het Gewestelijk Ontwikkelingsplan zijn ingekleurd als zones van gewestelijk belang. Haar bereik dient dringend te worden uitgebreid.
51. De prospectieve schema's voor handelswijken die de afgelopen jaren werden opgesteld moeten worden uitgevoerd en voor een aantal handelskernen moet samen met Atrium een echt actieplan worden opgesteld. Deze kunnen zowel inrichtingsmaatregelen (projecten van heraanleg, parkeerplan, ...) als andere handelsbevorderende activiteiten (braderijen, specialisaties, winkelraamacties, ...) bevatten.
52. De gewestelijke financieringsinstrumenten voor KMO's (Waarborgfonds, GIMB en “Brussels Participatiefonds”) moeten ondergebracht worden in één Brussels KMO-agentschap.

53. We wensen de invoering van een Win-Winlening in Brussel, naar Vlaams voorbeeld, en een overleg met de Vlaamse Regering, om het mogelijk te maken dat een Vlaamse kredietgever die een Brusselse starter ondersteunt, ook kan genieten van een jaarlijkse belastingvermindering.

f) Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Een duurzame economische groei legt in principe geen hypotheek op de toekomst van mens en milieu. De Brusselse overheid moet een dynamisch en verantwoord ondernemerschap daarom ondersteunen. De toekomst is aan het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), waarmee organisaties en bedrijven de noodzakelijke bijdrage leveren aan het streven naar een duurzame samenleving.

54. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dient de implementatie van MVO-instrumenten op de bedrijfsvloer actief te ondersteunen. Een specifieke aandacht hierbij gaat naar KMO's, die niet altijd de middelen hebben om te investeren in duurzaamheidsjobs en/ of MVO-managementtools. Er dient een Steunpunt MVO opgericht te worden, met als opdracht het uitwerken van een MVO-scan, het verspreiden van informatie, het sensibiliseren van stakeholders, het ontwikkelen van goede praktijken en andere tools, enzoverder.
55. De verschillende Brusselse overheden geven alvast het goede voorbeeld en stellen elk een MVO-actieplan op.

g) Administratieve vereenvoudiging

56. Ondoorzichtige administratieve bepalingen zijn een grote rem voor de ontwikkeling van bedrijvigheid in Brussel. Dat is zeker het geval voor het verkrijgen van de nodige vergunningen om een activiteit te ontplooiën. De klachten slaan op de complexiteit van de procedure, de duurtijd ervan en de onduidelijkheid over welke overheid welke vergunning aflevert. De stedenbouwkundige- en de milieuvergunning moeten worden geïntegreerd tot één en worden afgeleverd door het Gewest. Een particulier moet een beslissing kunnen krijgen binnen een termijn van 3 maanden, een bedrijf binnen een termijn van 6 maanden.

57. De exportpromotie en het aantrekken van buitenlandse investeringen, moet onder de bevoegdheid vallen van één enkele minister en van één enkel gewestelijk orgaan.

h) Fiscale druk

58. De fiscale druk op bedrijven in Brussel is 50% hoger dan in de rand. De gemeentelijke belastingen op bedrijven moeten verder systematisch worden geharmoniseerd, en de resterende gemeentelijke pestbelastingen moeten op basis van de opgemaakte inventaris worden afgeschaft.

i) Lokale Diensteneconomie

59. Sociale economie moet één van de speerpunten worden van de volgende Brusselse regering. Met het ontwikkelen van de sociale economie worden naast economische doelstellingen ook doelstellingen gerealiseerd met een maatschappelijke en ecologische meerwaarde. De sociale economie kan een belangrijke bijdrage leveren aan de activering van enkele duizenden langdurig werkzoekenden.
60. De nabijheidseconomie moet als een belangrijk onderdeel van de sociale economie vervangen worden door een volwaardige Lokale Diensteneconomie. De basisidee van een Lokale Diensteneconomie is het creëren van een meerwaarde door middel van het uitbouwen van een aanvullend dienstenaanbod dat nauw aansluit op de maatschappelijke trends, het bevorderen van de inschakeling van kansengroepen, het verankeren van de principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen in de diensten. De ultieme realisatie is de duurzame doorstroom van doelgroepwerknemers naar de reguliere economie. De inschakelingsondernemingen moeten echte sociale economiebedrijven worden, die inspelen op de noden van de Lokale Diensteneconomie.
61. De introductie van een klaverbladfinanciering is essentieel voor de uitbouw van de Lokale Diensteneconomie. Tussen de verschillende gewestelijke bevoegdheidsdomeinen en/ of de lokale besturen moeten akkoorden worden gesloten om bepaalde diensten te ontwikkelen, zoals energiesnoeiers, occasionele en flexibele kinderopvang, huisbewaarders in de sociale huisvesting, schoolspotters,

mobilitieitspotters, fietspunten, zwerfvuilruimers, ecologische onkruidbestrijders, aanvullende thuishulp, toerisme, buurtsport, ...

62. Ook invoegbedrijven uit de reguliere economie moeten worden ondersteund. Invoegbedrijven zijn reguliere ondernemingen die bereid zijn kansengroepen een duurzame tewerkstelling te garanderen met aandacht voor opleiding en begeleiding in een arbeidsomgeving waar maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal staat.
63. De beschutte en sociale werkplaatsen dienen omgevormd te worden tot echte maatwerkbedrijven. Ze dienen zich hierbij te richten op socio-professionele integratie van personen met een arbeidshandicap via economische activiteiten. De werkgelegenheid moet gericht zijn op de bevordering van sociale cohesie en het tegemoetkomen aan specifieke lokale noden via dienstverlening aan particulieren of aan de gemeenschap.

j) De haven

64. De GOMB, vandaag zowel een huisvestingsmaatschappij als een ontwikkelingsmaatschappij, moet worden opgesplitst, waarbij de economische ontwikkelingsstak samensmelt met de haven tot één Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij.
65. De Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij, moet de terreinen van de haven in eerste instantie invullen met bedrijven die goederen aanvoeren voor Brussel en zijn hinterland (via de waterweg), en in tweede instantie met bedrijven actief in de innovatieve, ecologische sector, die daadwerkelijk Brusselse tewerkstelling genereren.

3. Internationale uitstraling en citymarketing

Het stedelijk toerisme is in enkele decennia uitgegroeid tot een van de belangrijkste pijlers van de economische ontwikkeling van steden. Het is een motor van werkgelegenheid en dus van welvaart. Bij deze evolutie winnen vooral steden die zich concurrentieel en aantrekkelijk positioneren zoals Barcelona, Wenen, Dublin of Amsterdam. Dichter bij huis zit ook Antwerpen in de lift. In Brussel is het beleid inzake toerisme en citymarketing te versnipperd en te weinig ontwikkeld.

Brussel huisvest verschillende internationale en Europese instellingen. Dit heeft niet alleen positieve gevolgen voor de stad: de woningprijzen stijgen; de EU-wijk is getekend door een decennialang urbanistisch wanbeleid, ... Toch menen we dat het internationale karakter van Brussel in de eerste plaats een enorme troef is voor ons stadsgewest en geen last. Het geeft een enorme boost aan ons imago: zonder de aanwezigheid van de Europese en internationale instellingen zou Brussel wegzakken tot een middelmatige Europese stad. Bovendien creëren ze economische groei en werkgelegenheid. Het internationale karakter sluit daarenboven nauw aan bij de specifieke identiteit van het stadsgewest: een plaats waar iedereen, ongeacht afkomst en cultuur, zich kan nestelen en thuis voelen.

a) Toerisme en citymarketing

66. De toeristische sector in Brussel kan potentieel zo'n 10.000 laaggeschoolde arbeidskrachten aan werk helpen en is bijgevolg essentieel voor de economische ontwikkeling van het Gewest. Bovendien heeft Brussel nood aan één duidelijke visie op de promotie van de stad. De bevoegdheid voor toerisme moet worden overgeheveld naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit sluit niet uit dat Vlaanderen en Wallonië Brussel nog extra kunnen promoten. In het buitenland zorgen de Gewesten steeds voor een nauwe samenwerking inzake toeristische promotie, bij voorkeur door gezamenlijke huisvesting.
67. Brussel moet een strategisch meerjarig actieplan uitwerken op het vlak van toerisme en citymarketing en een citybranding (logo/slogan/huisstijl) ontwikkelen die haar identiteit weerspiegelt.

68. Er moet voor worden gezorgd dat er voldoende overnachtingsmogelijkheden zijn in Brussel voor elk publiek. Het aanbod van hotels, jeugdherbergen, bed and breakfasts en campings moet worden uitgebreid en in kaart gebracht. Toeristische diensten en internetzuilen moeten een overzicht van beschikbare plaatsen aanbieden.
69. Brussel moet “toegankelijker” worden gemaakt voor toeristen. De musea zouden later en vaker open moeten zijn, er moet één meertalig toeristisch magazine (genre “Time Out in Brussel”) in grote oplage worden verdeeld worden, ... (in hotels etc...), toeristische trekpleisters moeten in het weekend geopend worden voor het publiek (bv. het Justitiepaleis, ...).
70. Er is nood aan een “Oneticket”-systeem: in elke culturele en wetenschappelijke instelling in Brussel en omgeving en in Brussels Airport moet je terecht kunnen voor een gegroepeerd ticket voor de verschillende toeristische bezienswaardigheden, evenals voor één ticket openbaar vervoer. Bij het opstellen van toeristische folders en parcours moet de hele grootstedelijke Brusselse regio als uitvalsbasis gebruikt worden. Dit vereist een efficiënte samenwerking tussen de federale Staat, het Brussels, Vlaams en Waals Gewest.
71. Het nieuwe Brussels Information Point moet onder meer het online informatiepunt worden voor praktische toeristische informatie, de culturele scène in kaart brengen en alle verschillende publicaties in verschillende talen aanbieden.
72. Het congresstoerisme is vitaal voor Brussel en moet verder uitgebouwd worden. Het nieuwe centrum “Square Brussels” (voormalig congrespaleis) zal zijn deuren openen in september 2009 en zal beschikken over drie auditoria met een maximale capaciteit van 1200 zitjes. Steden met een internationale zending beschikken over congresruimten met een hogere capaciteit dan deze van het vernieuwde “square brussels” Hiernaast heeft Brussel nog een congreszaal nodig om heel grote congressen te kunnen organiseren, bij voorkeur op de Heizel.
73. Naast het congresstoerisme moet op de Heizel plaats blijven voor recreatieve functies. Er moet zo snel mogelijk een richtschema worden opgesteld voor de ontwikkeling van de Heizelvlakte.

74. Brussel moet haar creatief potentieel versterken en meer kunstenaars aantrekken, door het oprichten van kunstenaarshotels en het ter beschikking stellen van ateliers en tentoonstellingsruimtes.
75. Brussel is een prachtige stad, die zich zeer goed leent tot het maken van beelden voor filmproducties allerhande. Dit potentieel blijft echter onderbenut. Daarom wensen we de oprichting van een professioneel gewestelijk filmloket, een “filmoffice” zoals dat in de meeste Europese steden bestaat. De belangrijkste taken van een filmloket zijn het verwerken en logistiek ondersteunen van alle vragen van producenten die interesse tonen in Brussel als productielocatie, het harmoniseren van alle regels, tarieven en procedures om binnen het gewest opnames te maken, het inventariseren van alle officiële en historische gebouwen en sites waar er kan en mag gefilmd worden, het gericht promoten van Brussel als locatie voor audiovisuele producties (bijvoorbeeld door middel van de Brusselse handelsattachés in het buitenland).

b) Europa

De Brusselse bevolking kent een zeer rijke culturele verscheidenheid. Europese expats hebben de neiging in hun eigen “bubble” te leven en worden te weinig betrokken bij het bestuur van Brussel. Als Brussel een echte kosmopolitische stad wil worden, moet ze er ook voor zorgen dat de verschillende gemeenschappen die de stad telt, elkaar ontmoeten. De aanwezigheid van de Europese instellingen heeft de samenstelling van de Brusselse bevolking ingrijpend gewijzigd: zeker 1 op 10 Brusselaars woont in Brussel omdat de EU-instellingen hier gevestigd zijn.

76. Brussel moet haar expats en vele bezoekende zakenlui/congreslui inschakelen als “boodschappers” voor een sluimerende internationale mond-aan-mond promotie.
77. De ‘European Administrative School’ organiseert maandelijks een verplichte driedaagse vorming voor de nieuwe personeelsleden van alle Europese instellingen. In deze vorming worden onderwerpen behandeld als “hoe werken in een multiculturele organisatie”. EAS zou de les over

- Brussel als een vast onderdeel in hun verplichte vorming moeten opnemen.
78. Het Verbindingsbureau Brussel-Europa moet – naast haar structurele subsidie die de personeelkosten dekt – een vast actiebudget krijgen om op lange termijn activiteiten en campagnes te ontwikkelen die ervoor zorgen dat de Europese expats nauwer betrokken worden bij Brussel en de Brusselaars zich meer betrokken voelen bij het Europese statuut van hun stad.
79. Het BHG moet minstens twee keer per jaar een Welcome Fair voor expats organiseren. Een dergelijk evenement is een ideale gelegenheid om onze culturele huizen, lokale sportverenigingen, gewestelijke diensten (bijv. Leefmilieu Brussel, de MIVB, ...) voor te stellen.
80. De Europese instellingen zelf moeten één aanspreekpunt krijgen voor alle problemen die met de vestigingspolitiek te maken hebben. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet dat contactpunt organiseren. Dit contactpunt moet ook instaan voor de goede relaties tussen de buurtbewoners en groepen uit de Europese wijk en de instellingen.
81. Brussel moet de vitrine, het visitekaartje van de EU worden, een trekpleister bij zowel toeristen als bewoners:
- Een bezoekerscentrum dat elke dag (ook in het weekend!) open is, waar bezoekers terecht kunnen voor informatie over de werkingen van de EU-instellingen.
 - Een interactief museum dat de geschiedenis van de EU uit de doeken doet.
 - Een wandelparcours dat de Europese instellingen met elkaar verbindt. Er zijn vandaag geen natuurlijke assen tussen de instellingen. Er moeten doorgangen gecreëerd worden die voor een stuk langs de mooie parken in de wijk kunnen lopen. Langs dit wandelparcours kan via uithangborden informatie gegeven worden over de instellingen.
 - Voor de leefbaarheid van de Europese wijk is het versterken van de woon- en de handelsfunctie belangrijk.

82. We willen de oprichting van een Europees Cultuurcentrum. Brussel telt verschillende, zeer actieve, nationale culturele huizen in Brussel (zoals het Goethehuis, de British Council, het Fins cultureel Instituut, ...) die nauw betrokken kunnen worden bij de programmering van het Europees Cultuurcentrum. Dit Centrum moet er absoluut over waken om een open en uitnodigend huis te zijn, zowel inzake architectuur als programmering.
83. Op het Jean Rey plein moet een Europese tribune in openlucht worden geïnstalleerd, verbonden aan het Europees Cultuurcentrum. Het plein ligt erg centraal tussen alle instellingen en is nu niet meer dan een lelijke lege vlakte. De tribune zou niet alleen verwijzen naar onze Europese geschiedenis (Romeinse en Griekse theaters), het zou ook en vooral de nieuwe openheid van Europa kunnen belichamen, in contrast met de zwaar beveiligde en gesloten instellingen. Het openluchttheater kan ook gebruikt worden voor politieke debatten.
84. Het Schumanplein moet worden heraangelegd via een internationale wedstrijd. Er moet een kunstwerk komen dat de band tussen Brussel en Europa symboliseert. Bezoekers nemen daar hun foto die illustreert dat ze “in de hoofdstad van Europa zijn geweest”. Mensen die de foto zien, zouden onmiddellijk weten om welke stad het gaat.
85. Het Jubelpark moet een Europees Central Park worden, een plek waar de verschillende gemeenschappen elkaar kunnen ontmoeten. In het Jubelpark worden reeds veel activiteiten georganiseerd, maar dit moet nog verder uitgebouwd worden. Het is een efficiënte manier om Brusselaars met uiteenlopende achtergronden naar de Europese wijk te halen.
86. We wensen de oprichting van een Europese bibliotheek, een “idea mall” die het kloppend hart moet worden van de burgers van Europa, de Brusselaars, Europese studenten, toeristen, expats.
87. Brussel moet haar troeven als hoofdstad van Europa ook uitspelen op het vlak van onderwijs. De Europese instellingen, verenigingen en bedrijven zorgen voor een ongeëvenaarde concentratie aan ervaring en kennis over Europese Zaken, zowel op economisch, juridisch als politiek gebied. Brussel is daarom de uitgelezen locatie voor een faculteit of universiteit voor Europese Studies met werelduitstraling. Het Gewest moet dit project versterken in samenwerking met de Europese Unie en

alle bestaande faculteiten voor Europese Studies van Europa die hiervoor openstaan.

4. Werk, opleiding en vorming

De huidige crisis versterkt nog het belang van een activeringsbeleid in Brussel. De werkzaamheidsgraad moet omhoog, om kansarmoede te bestrijden, kansen te creëren op maatschappelijke ontplooiing, integratie, om maatschappelijk isolement te vermijden.

Maar om te activeren zijn er passende jobs nodig. Net daar wringt het schoentje. Het aantal jobaanbiedingen daalt ten gevolge van de crisis, er vallen ontslagen in de bedrijven. De eerste slachtoffers zijn zij die het minst sterk staan op de arbeidsmarkt: tijdelijke contracten, interims, mensen met een allochtone achtergrond, ouderen. Het zijn net deze categorieën van beroepsactieven die het minst makkelijk te activeren zijn. Onze structuren en instrumenten zijn vandaag allerminst aangepast om deze uitdaging aan te gaan.

88. Het algemeen streefdoel van het economisch- en werkgelegenheidsbeleid in Brussel, is dat elke persoon op actieve leeftijd de gelegenheid moet hebben om een volwaardige en passende job uit te oefenen tegen een goed loon.

a) Arbeidsbemiddeling

89. Er is nood aan een centralisatie van de arbeidsbemiddelingsdiensten in Brussel. In elke gemeente of wijk moet er één jobhuis worden opgericht, een aanspreekpunt voor inschrijving, bemiddeling, toeleiding naar werk of opleiding.
90. De strategische focus van Actiris moet drastisch worden omgegooid. Middelen moeten vrijgemaakt worden om de kerntaak van Actiris, zijnde arbeidsbemiddeling, naar behoren te kunnen uitoefenen. Het bij creëren van geco-posten moet aan banden worden gelegd. De bestaande geco-posten moeten in de tijd worden beperkt en waar mogelijk worden geregulariseerd naar niet gesubsidieerde statuten. Er moet een voldoende rotatie komen in de invulling van de geco-posten en dit ten

voordele van de groep van laaggeschoolde werkzoekenden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

91. Het aantal bemiddelaars per werkzoekende moet in Brussel worden verdubbeld, van 1/ 325 naar 1/ 160.
92. Het aangaan van een Contract voor Beroepsproject, waarbij het persoonlijke beroepsproject van de werkzoekende duidelijk wordt omschreven, zodat een persoonlijke, meer gestructureerde begeleiding en een betere opvolging mogelijk is, en de kansen om nieuw werk te vinden gevoelig stijgen, zal in een eerste fase verplicht worden voor -30-jarigen en in een tweede fase voor iedereen.
93. De actieradius van de bemiddelingsdiensten stopt niet aan de gewestgrenzen. De samenwerking tussen Actiris, VDAB, FOREM moet op termijn van die aard zijn dat deze diensten zich in het Brusselse grootstedelijke gebied als één enkele arbeidsbemiddelingsdienst aanbieden.

b) Opleiding en vorming

94. Het opleidingsaanbod moet worden verfijnd om een betere overeenstemming te bieden met de noden van de arbeidsmarkt. Bijzondere aandacht moet gaan naar de ontwikkeling van opleidingen met betrekking tot sectoren die werkgelegenheid creëren, de knelpuntberoepen en de verwerving van taalkennis. Werkzoekenden worden gescreend met het oog op het invullen van knelpuntberoepen of het ontwikkelen van de nodige aanvullende opleidingen. De diensten “validation des compétences” van de COCOF en de EVC’s (eerder verworven competenties) van de VG moeten meer gepromoot worden naar zowel de bedrijven als de werkzoekenden.
95. Aan de hand van opleidingsprogramma’s worden laaggeschoolden opgeleid voor onderhoud van wegen, pleinen, bermen, parken, gebouwen, haltes van het openbaar vervoer, ... We willen ervoor zorgen dat zij een eerlijke kans krijgen om aan de slag te gaan bij een aannemer. Daarom voorzien we voldoende ruime sociale clausules in overheidsopdrachten voor openbare werken. Ook tijdens de eerste maanden van tewerkstelling krijgen deze werknemers een intensieve

begeleiding op maat die zowel de werkgever als de werknemer ten goede komt.

96. Actiris moet de mogelijkheid hebben zelf opleidingen aan te bieden aan werkzoekenden, in het kader van het Contract voor Beroepsproject. We denken aan taalopleidingen, beroepsopleidingen en opleidingen in functie van de knelpuntberoepen.
97. Leerlingen moeten actief toegeleid worden naar werk. In de laatste jaren van hun opleiding moeten ze voor de helft van de tijd stage kunnen lopen in bedrijven. Werkgevers moeten gestimuleerd worden om meer gebruik te maken van de programma's Individuele Beroepsopleiding (IBO) en de Startbaanovereenkomst. Het gebruik van de IBO moet verdubbeld zijn tegen 2014.

c) Mobiliteit van werknemers

98. Onderzoek wijst uit dat de dienstverlening van de Lijn, de TEC, de MIVB en de NMBS voldoende is om overdag de rand te ontsluiten voor de Brusselse werknemers. Het Gewestelijk Expresnet (het huidige GEN-plan zal operationeel zijn in 2016) zal dit vervolledigen. Werknemers in ploegen- en/of nachtarbeid kunnen daar echter veelal geen beroep op doen. Het systeem van de collectieve taxi's moet worden uitgebreid. Werkgevers kunnen daarbij een deel van de kosten van het systeem op zich nemen.

d) Strijd tegen zwartwerk en fiscale fraude

Het Belgisch tijdschrift van de Sociale Zekerheid heeft een evaluatie geleverd van de omvang van de parallelle economie in termen van % van het BBP en heeft het cijfer van 23% naar voren geschoven voor België. Het Europese gemiddelde bedraagt 18%. Zwartwerk vindt bijgevolg een bijzonder gunstige voedingsbodem in ons land en vooral in een stedelijke omgeving.

99. Er is nood aan een strengere controle op zwartwerk in Brussel, en aan een systematische bestraffing van sociale en andere fiscale fraude. De parallelle economie biedt geen bescherming aan werknemers, geen

sociale rechten, geen werkzekerheid. Het zijn in het bijzonder de werkgevers en de opdrachtgevers die zwartwerk toepassen die moeten worden aangepakt.

100. Zwartwerk kan ook worden bestreden door de uitbreiding van het systeem van dienstencheques (klusjesdiensten, atypische kinderopvang, ...), met bijzondere aandacht voor de arbeidsvoorwaarden van werknemers (duurzame contracten).

e) Gelijke kansen op de arbeidsmarkt

101. Er moet duidelijke info worden gegeven over de gevolgen van deeltijds werken inzake promotie en pensioen.
102. De Brusselse Regering en de sociale partners sluiten in het begin van de volgende legislatuur een pact om de arbeidsdeelname van kansengroepen en de diversiteit op de arbeidsmarkt tegen 2014 drastisch te verhogen. De werkzaamheidsgraad van kansengroepen moet per kwartaal worden gemonitord.
103. De bedrijven in Brussel en in de rand zijn verplicht een diversiteitsplan op te stellen en een diversiteitsmanager aan te duiden. Het diversiteitsplan bevat cijfers over de verdeling mannen/vrouwen, minder validen, ouderen en mensen van allochtone origine in het bedrijf en een inventaris van acties die het bedrijf zal ondernemen om eventuele ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen te helpen inperken. De overheid moet een voorbeeldfunctie op zich nemen zowel in haar instellingen als in haar bedrijven door een diversiteitsmanager aan te werven.

III. De armoede bestrijden

Voor *sp.a* is de strijd tegen armoede een prioriteit. Brussel behoort tot de top drie van de rijkste Europese regio's. De geproduceerde meerwaarde per inwoner (BRP) is in Brussel 2,34 maal hoger dan het gemiddelde BRP per inwoner in de Europese Unie. Toch leeft bijna 30% van de Brusselaars onder de armoedegrens. Dat is een veel hoger aandeel dan in Vlaanderen (12.25%) en Wallonië (22.5%).

Eén op drie kinderen leeft in een huishouden zonder arbeid. Vele gezinnen hebben reeds een lange geschiedenis van armoede en komen zo in een spiraal van generatiearmoede terecht. Anderen hebben wel kansen en mogelijkheden gekregen, maar zijn veelal door een combinatie van omstandigheden zoals werkloosheid, echtscheiding, laag pensioen,... in armoede terecht gekomen. Armoede komt ook meer voor bij mensen van vreemde origine. Maar armoede komt niet alleen voor bij werklozen. Onze samenleving telt steeds meer arme werkenden.

Strijd tegen armoede is strijd voor meer gelijkheid en eerlijke kansen. Deze strijd moet op verschillende fronten gevoerd worden. De nadruk ligt op het voorkomen dat mensen in de armoede terecht komen en op het creëren van mogelijkheden om uit de armoede weg te geraken.

a) Eén OCMW en één sociaal loket voor alle Brusselaars

Elke Brusselaar die hulp of bijstand nodig heeft van het OCMW heeft voor *sp.a* recht op dezelfde dienstverlening, waar hij ook woont of verblijft. Daarom stellen we voor de 19 OCMW's te doen opgaan in één centrale structuur. De tekorten van het OCMW kunnen op deze manier worden aangevuld via solidariteit georganiseerd over het hele Gewest in plaats van in elke gemeente apart. Zo zijn inwoners van rijke gemeenten ook solidair met inwoners uit de armere gebieden van de stad. Eén OCMW biedt bovendien het voordeel van het overzicht, wat de analyse van de problematiek en het nemen van de juiste opties in de hele stad zal verbeteren.

104. We willen de oprichting van één stedelijk OCMW voor het hele Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met een gedecentraliseerde werking op het

lokaal niveau. In elk deel van de stad moet er een sociaal loket worden ingericht, waar men terecht kan voor elke vorm van dienstverlening en met identieke kwaliteitsnormen in heel het Gewest.

Er is dringend meer tweetalig personeel nodig in de bestaande lokale OCMW's. Ook in de nieuwe structuur, met sociale loketten, dient de tweetaligheid absoluut gegarandeerd te worden.

In afwachting van de fusie van de 19 OCMW's wensen wij een betere samenwerking en coördinatie tussen de verschillende OCMW's. Het gebrek aan samenwerking maakt dat mensen met problemen steeds opnieuw nieuwe dossiers moeten indienen wanneer zij binnen Brussel verhuizen en vaak telkens opnieuw hun aanvragen moeten herhalen. Tevens moet de schepen van sociale zaken automatisch OCMW-voorzitter zijn.

b) Een rechtvaardige herverdeling

Brussel is één van de rijkste regio's van Europa, maar tegelijk ook één van de armste steden. Dat is niet aanvaardbaar. Er is een tekort aan solidariteit van de rijke rand tegenover de arme stad.

De arm/rijk paradox wordt nog versterkt door de specifieke aantrek die een stad als Brussel heeft op sociaal zwakkere bevolkingsgroepen en door de stadsvlucht van de middenklasse.

105. De strijd tegen de armoede in het Brussels gewest moet gefinancierd worden door middel van een betere en een eerlijkere fiscaliteit. We pleiten voor een grotere solidariteit tussen het Brussels Gewest en de andere overheidsniveaus, waarvoor Brussel de hoofdstedelijke functie vervult (Europese Unie, federale staat, gewesten en gemeenschappen), evenals voor een solidariteit tussen Brussel en Vlaams- en Waals-Brabant.
106. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal een actief beleid voeren naar de OCMW's van de andere twee Gewesten, om deze te responsabiliseren meer inspanningen te leveren op het vlak van het bestrijden van armoede.

c) Een beleid voor en met kansarmen

Wij moeten vaststellen dat participatie steeds meer een zaak wordt van goed geïnformeerde, geëmancipeerde burgers. Met armen en met de groepen die hun belangen verdedigen wordt te weinig rekening gehouden bij het uittekenen van het beleid. Mensen in achterstelling vinden vaak hun weg niet naar het beleid.

107. In het OCMW moet een participatieraad van gebruikers en vertegenwoordigers van groepen die hun belangen waarnemen, worden opgericht die regelmatig met de Raad van het OCMW het gevoerde beleid evalueert en voor de nodige impulsen zorgt.
108. We willen een Brussels gewestelijk aanlooppunt waar groepen "waar armen het woord voeren" terecht kunnen met hun vragen en verwachtingen en dit met betrekking tot alle domeinen van het samenleven. Op regelmatige basis moeten op gewestelijk niveau met alle betrokken beleidsactoren dialoogmomenten worden georganiseerd met groepen "waar armen het woord voeren". Op alle beleidsniveaus moeten extra ervaringsdeskundigen worden ingeschakeld.

d) "Working poor"

109. Armoede manifesteert zich niet enkel bij werklozen. Uit een enquête van het ABVV over de koopkracht van de werknemers blijkt dat één op twee werknemers in Brussel het steeds moeilijker heeft om de eindjes aan elkaar te knopen. Steeds meer mensen geraken in de schulden. Het OCMW moet daarom een specifiek programma voorzien voor mensen met een laag inkomen, met gezinsondersteunende diensten, specifieke huurhulp en schuldbemiddeling. Systemen van sociaal krediet, Credal plus in Brussel, moeten worden verstevigd en uitgebreid.
110. Te vaak verliezen mensen die werk vinden allerlei voordelen (goedkope huisvesting, openbaar vervoer, goedkope medicijnen, ...) als ze gaan werken, waardoor ze netto geen vooruitgang maken. In plaats van sociale voordelen te koppelen aan het statuut, moeten ze worden gekoppeld aan het inkomen van doelgroepen. Wie vooruitgang maakt in inkomen moet in een overgangperiode deze voordelen kunnen behouden.

e) Daklozen

Het aantal daklozen in Brussel wordt geschat op 1.700. Dat zijn er 1.700 te veel. We aanvaarden niet dat op de straat slapen nu eenmaal deel uitmaakt van de stedelijke realiteit. Maar eenvoudige oplossingen bestaan niet. Noodopvang is noodzakelijk, maar niet elke dakloze wenst er gebruik van te maken en een structurele oplossing is het al zeker niet. In de eerste plaats moet worden vermeden dat mensen dakloos worden. Wat de huidige daklozen betreft is het voor ons logisch dat er naast de meest voorkomende oplossing van de noodopvang ook aan meer structurele oplossing wordt gewerkt.

111. Het daklozenbeleid moet alles in het werk stellen om daklozen uit hun individueel of groepsisollement te halen en hen terug volwaardig aan onze samenleving te laten deelnemen. Een extra investering in begeleid wonen van 50.000 euro betekent al snel 20 nieuwe plaatsen. We willen re-integratie woonprojecten opstarten in prefab wooncomplexen (containerwoningen) waar gedurende een lange periode onder begeleiding kan gewerkt worden aan een nieuw levensplan. Voor dakloze mensen met psychiatrische problemen moet er geïnvesteerd worden in psychiatrische zorg, verslavingsproblematiek moet professioneel worden aangepakt, zoals bij niet daklozen in moeilijkheden.
112. Het beginsel van de anonimiteit in bepaalde types van noodopvang heeft tot doel de toegankelijkheid van de opvang te garanderen. Het heeft er echter voor gezorgd dat er geen gestructureerde informatie beschikbaar is over het profiel van de daklozen. Ondermeer daarom dient dat beginsel in vraag te worden gesteld. We wensen de invoering van een centraal registratiesysteem, beheerd door het regionaal Steunpunt Thuislozenzorg, met respect voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en met bijzondere aandacht voor de ongewenste effecten van de registratie (bv. de weigering van de daklozen om nog verder een beroep te doen op de dienstverlening). De mogelijkheid voor anonieme dringende humanitaire hulp moet in elk geval behouden blijven.
113. De oprichting van een sociaal hotel moet worden ondersteund. Het sociaal hotel moet het mogelijk maken dat personen die op zoek zijn

naar een reguliere woongelegenheid, maar die geen beroep wensen te doen op de sociale sector een voorlopige woongelegenheid kunnen vinden zonder het slachtoffer te worden van huisjesmelkers. Het initiatief is privaat en zelfbedruipend.

114. De urgentie is in Brussel bijzonder moeilijk te organiseren in elk van de 19 OCMW's afzonderlijk. De noodopvang van de daklozen, in het bijzonder in de winter, vergt een gecentraliseerde en gecoördineerde aanpak. De oprichting van de openbare dienst voor sociale urgentie "Hoofdstuk 12" moet afgerond worden. De dienst wordt opgericht door de belanghebbende OCMW's, en zal instaan voor:

- 24 uur beschikbaarheid;
- permanent beschikken over 145 plaatsen;
- de organisatie van de winterhulp;
- 3 vormen van interventie met begeleiding en opvang: crisisopvang met kortdurend verblijf, nachtopvang met begeleiding, en nachtopvang zonder begeleiding om humanitaire redenen tijdens de winterperiode.

Steeds meer jongeren en vrouwen met kinderen komen op straat terecht. Vrouwen voelen zich onveilig in gemengde opvangplaatsen, voor jongvolwassen daklozen is het voorbeeld van hun ouderen lotgenoten niet ideaal voor hun ontwikkeling. Er moet dus een aangepaste opvang komen voor de diverse groepen daklozen .

f) Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing

115. Het OCMW moet een dienst voor betaalbare vakantie oprichten. Het Steunpunt Vakantieparticipatie van Toerisme Vlaanderen heeft een netwerk opgebouwd van 900 lidorganisaties en 200 toeristische partners. Vanuit de doelstelling "maatschappelijke integratie" lijkt het ons nuttig dat ook in Brussel één Brussels Steunpunt Vakantieparticipatie wordt opgericht.

IV. Zorg en welzijn

In zowat alle sectoren van de welzijnszorg – in de gehandicaptensector, kinderopvang, rusthuizen, geestelijke gezondheidszorg, ... – kan men spreken van een tekort aan opvangplaatsen, een tekort aan middelen voor nieuwe infrastructuur en een tekort aan begeleidingsmogelijkheden.

De zorg mag de vrijheid van de gebruiker niet beperken, moet dus kwalitatief hoogstaand zijn en afgestemd worden op maat van de noden van de gebruiker. Zorg dient zowel flexibel als gevarieerd te zijn.

Dat is zeker het geval voor kinderopvang. De initiatieven inzake kinderopvang moeten het mogelijk maken voor de ouders om zich te ontwikkelen, te gaan werken, in de stad te blijven wonen, zich te ontspannen.

a) Kinderopvang

Het verder uitbouwen van een kinderopvangbeleid is essentieel om alle gezinnen, vaders en moeders toe te laten kinderen en werk te combineren en actief deel te nemen aan de samenleving. Daarom moet kinderopvang een recht zijn. Voor elk kind waarvan de ouders nood hebben aan kinderopvang moet er een opvangplaats zijn. Die plaatsen moeten voor iedereen betaalbaar en kwaliteitsvol zijn. Inkomensgebonden tarieven moeten de norm worden en we moeten de kosten voor kinderopvang voor alle gezinnen onder controle houden. Een kinderopvang met twee snelheden is voor ons ontoelaatbaar. Voor ons maakt het niet uit wie die kinderopvang organiseert en waar dit plaatsvindt, zolang de kwaliteit hoogstaand is en iedereen inkomensgebonden tarieven hanteert. Om gezinnen de mogelijkheid te bieden gezinnen om in de stad te blijven wonen, dicht bij het werk zijn kwaliteitsvolle gemeenschapsvoorzieningen essentieel. Daarom wil *sp.a* in Brussel meer kwalitatieve en betaalbare kinderopvang.

116. Kinderopvang moet een recht zijn. Daarom moet de capaciteit drastisch omhoog, zodat er plaats is voor elk kind. Daarnaast wordt ook de bezettingsgraad in de bestaande initiatieven verhoogd en wordt er

geïnvesteed in infrastructuur. Het aanbod kinderopvang dat werkt met inkomensgebonden tarieven moet worden uitgebreid, met bijzondere aandacht voor nieuwe initiatieven en risicogroepen (kansarmen, werklozen, eenoudergezinnen en mensen met een laag inkomen). Zelfstandige onthaalouders of crèches moeten gestimuleerd worden om in het systeem van de inkomensgebonden tarieven te stappen.

Er moeten voldoende plaatsen zijn, zodat kinderen die later naar het Nederlandstalig onderwijs zullen gaan van in de wieg met het Nederlands in contact kunnen komen.

Een deel van de opvang wordt flexibel georganiseerd, zodat ouders die in ploegenarbeid werken of onregelmatige werkuren hebben ook van het aanbod kunnen genieten.

De middelen die het gewest investeert in kinderopvang, bijvoorbeeld via de wijkcontracten, moeten evenredig verdeeld worden tussen Franstalige en Nederlandstalige initiatieven.

117. Er wordt een centraal informatie- en inschrijvingspunt voor kinderopvang opgericht, met drie opdrachten:

- Een centrale registratie uitbouwen van inschrijvingen inzake alle kinderopvanginitiatieven om een zicht te krijgen op de reële behoeften, de instellingen te begeleiden bij het beheer van wachtlijsten en zoveel mogelijk ouders aan een plaats te kunnen helpen. Zo vermijden we meervoudige inschrijvingen van ouder die zeker moeten zijn van een plaats, niet-transparante voorrangscriteria, toepassing van de sociale voorrangregels en dure inschrijvingswaarborgen.
- Ouders alle informatie verstrekken over de huidige en nieuwe initiatieven inzake kinderopvang en opvoedingsondersteuning;
- Invoeren van een centrale babysitdienst en een centraal telefoonnummer (in samenwerking en in complementariteit van reeds bestaande diensten van bv. ziekenfondsen); deze dienst stelt babysitters te werk (bv. studenten) en zorgt ervoor dat elke babysitter een opleiding heeft genoten vooraleer hij of zij op pad wordt gestuurd.

118. Initiatieven rond opvoedingsondersteuning, zoals Nasci, occasionele en flexibele opvang en opvang van zieke kinderen worden verder

ontwikkeld, gestimuleerd en ondersteund. Het versterken van de INLOOP-teams is belangrijk in het kader van het bestrijden van kansarmoede.

119. Kinderopvangdiensten met een attest van toezicht van Kind en Gezin moeten verplicht worden de taal van de opvang te melden en hierover ondubbelzinnig te communiceren met de ouders.

De normen van ONE en Kind en Gezin worden op elkaar afgestemd, zodat elk kinderopvanginitiatief eenzelfde kwaliteit biedt. We vermijden daarbij overregulering die de kwaliteit niet ten goede komt.

120. Een samenwerking tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap moet worden ingesteld, teneinde een volledige, voortdurend geactualiseerde lijst te kunnen geven van opvanginitiatieven per taalgroep in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

121. De eerste opdracht van de voorschoolse kinderopvangdiensten bestaat in het organiseren van kwaliteitsvolle kinderopvang. Daarnaast moet er ruimte zijn voor het bevorderen van de Nederlandse taalontwikkeling.

122. Wij willen werkgevers bewust maken voor gezinsvriendelijk ondernemen. Organisaties en bedrijven die gezinsvriendelijke diensten aanbieden en hierdoor tewerkstelling creëren in de sociale economie, verdienen ondersteuning. Hierbij denkt men vaak in de eerste plaats aan georganiseerde kinderopvang, maar het kan veel breder gaan: denk maar aan strijkdiensten, boodschappendiensten, enzoverder.

b) Ouder worden in Brussel

123. Bij het inrichten van de openbare ruimte, bij wijk- en woonprojecten moet automatisch rekening worden gehouden met de noden en vragen van senioren. Er moet geïnvesteed worden in intergenerationale woonprojecten en kangoeroewonen. Om deze alternatieve woonprojecten te ontwikkelen kan er samengewerkt worden met sociale verhuurkantoren. In door de overheid omkaderde huisvesting dient er sowieso aandacht te worden besteed aan aangepaste maatregelen voor ouderen op vlak van wonen, mobiliteit, veiligheid, zorg, cultuur enzovoort.

124. Aanpassingspremies moeten worden verleend aan eigenaars om de woning aan te passen aan de noden van de senioren (badkamer, domotica en oproepsystemen, ...).
125. Ouderenzorg moet voor iedereen toegankelijk zijn, kwalitatief hoogstaand, op maat van de senioren en er moeten keuzes of opties mogelijk zijn. We moeten groeien naar meer ambulante dienstverlening. De zorg moet worden gemobiliseerd, niet de oudere persoon. We wensen te investeren in een mobiele zorgdienst, eventueel in samenwerking met de lokale dienstencentra (klusjeshulp, thuiszorg, verplegers, kinesisten, ...) en ziekenfondsen.
126. Een belangrijk deel van de hulp voor senioren wordt door mantelzorgers verleend. Hun ondersteuning is momenteel ontoereikend, ook al is er een aantal Brusselse diensten actief op dit domein. De mantelzorgers moeten sterker worden ondersteund zodat het aantrekkelijk wordt en blijft om deze zorg te verlenen.
127. In de nabije toekomst zullen ook steeds meer alloctonen ouder worden. Meestal vormen ze ook een risicogroep. We willen voorlichting en ondersteuning van de lokale zorgsector als voorbereiding op de zorg van nieuwe doelgroepen.
128. Er zijn te weinig serviceflats in Brussel en ze zijn bovendien nog te duur. We wensen investeringen in extra serviceflats, zodat Brussel klaar is voor de toekomst. Het Antwerps model, waarbij ouderen hun eigendom in pand kunnen geven aan de gemeente ter verwerving van een serviceflat, moet ook in Brussel worden ingevoerd.
129. De prijs van een rusthuis mag in Brussel sowieso niet hoger zijn dan het inkomen van de senior.

c) Een federale zorgverzekering

130. Ondanks de opening naar zowel Nederlandstalige, bicommunautaire als Franstalige instellingen, alsook naar alle Brusselaars die hun bijdrage betalen (55.000 Brusselaars), blijft de Vlaamse zorgverzekering voor verdeeldheid zorgen. Om een de facto verschillend zorgbeleid in Brussel te vermijden, pleiten we voor een federale zorgverzekering.

d) Voldoende kwalitatief zorgpersoneel

131. De kwaliteit van de dienstverlening hangt voor een groot deel af van het personeel. Veel van de jobs in de zorg zijn knelpuntberoepen. Het personeelsaanbod moet versterkt worden en bovendien moeten er inspanningen gedaan worden om het beroep van verpleegkundige of verzorger aantrekkelijker te maken dan het nu is, zodat voldoende jonge mensen ervoor willen kiezen. Hiertoe moeten de beroepsmogelijkheden voor verpleegkundig en verzorgend personeel gepromoot worden in het secundair onderwijs als aantrekkelijke beroepen. Permanente vorming en bijscholingen dienen extra ondersteund te worden. Om de werkdruk te verminderen dient er geïnvesteerd te worden in aanvullend genormeerd personeel.
132. Zorgpersoneel van een Brusselse instelling (FR, VL of BICO) dat in Brussel woont of naar Brussel verhuist, heeft recht op een woonpremie van 250,- EUR per jaar.

e) Geestelijke gezondheidszorg

133. Het schrijnend gebrek aan beschikbare plaatsen voor oudere psychiatrische patiënten, daklozen, jongeren met een psychopathologische stoornis, drugsverslaafden, personen met een meervoudige stoornis, etc. moet opgevangen worden zowel in de psychiatrische ziekenhuizen, de psychiatrische afdelingen binnen een algemeen ziekenhuis, psychiatrische wachtdiensten, therapeutische gemeenschappen, beschut wonen als in de opvangstructuren binnen de sociale sector.
134. We wensen een globaal beleidsplan geestelijke gezondheidszorg op te stellen met een aantal doelstellingen op lange termijn, met richtlijnen die aansturen op een betere samenwerking met andere partners, en met projectmatige incentives die een synergie beogen.

f) Personen met een handicap

135. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie moet een tweetalig, bicommunautair Brussels aanmeldingspunt voor personen met een

handicap oprichten, dat de Brusselaars met een handicap ondersteunt in de zoektocht naar hulp. Personen die niet weten welke zorg zij juist nodig hebben, of die niet vertrouwd zijn met de Vlaamse of Franstalige procedures kunnen aankloppen bij dat aanmeldingspunt. Het punt zorgt ervoor dat de vraag op de juiste plaats terecht komt. Een persoon met een handicap kan pas worden opgenomen in een voorziening wanneer zijn zorgvraag geregistreerd is in deze centrale gegevensbank.

136. Mensen met een handicap moeten zo volwaardig mogelijk kunnen functioneren in de Brusselse samenleving. In de openbare ruimte, in openbare gebouwen en in het verkeer zijn aanpassingen nodig om de toegankelijkheid te verbeteren. Ook de toegang tot scholing, opleiding en werk moet verbeteren, evenals de participatie aan sport en cultuur.
137. Om mensen met een handicap zelfstandig te kunnen laten wonen, moet er een inhaaloperatie worden ingezet voor het bouwen of verbouwen van aangepaste woningen.

g) Gezondheidszorg

138. De wijkgezondheidscentra in Brussel moeten worden gepromoot en uitgebreid. De bestaande centra moeten goed worden uitgerust. Deze centra hebben als voordeel dat ze laagdrempelig en toegankelijk zijn. Ze hanteren allen een forfaitair betalingssysteem. De centra hebben een multifunctionele functie omdat ze hun aandacht toespitsen op zowel curatieve geneeskunde als preventieve gezondheidsbevorderende activiteiten en leef- en eetgewoonten. De voornaamste doelgroeppatiënten zijn kansarmen en allochtonen.
139. Er bestaat nog steeds een sociale ongelijkheid binnen de gezondheidszorg. Deze gezondheidskloof moet dringend aangepakt worden. Sensibiliseringscampagnes voor acties inzake gezondheidszorg bereiken in geringe mate kansarmen, waardoor ze het beoogde doel bij deze bevolkingsgroepen missen. Communicatie inzake gezondheidszorg moet beter gericht zijn naar deze bevolkingsgroepen door materiële en socio-psychische drempels weg te werken. Eens het gezonde aanbod iedereen bereikt, kan gezondheid bevorderd worden. De school is een geschikte plaats om sensibiliseringsacties inzake gezondheid te stimuleren bij jongeren. De invoering van bijvoorbeeld “met de school naar de tandarts”, een tandartsconsultatie die deel uit maakt van het medisch onderzoek, is hierbij een mooi voorbeeld.

140. Het preventieprogramma borstkankerscreening en baarmoederhalskankervaccinatie en –screening dienen specifiek aangepakt te worden in Brussel. De problemen inzake de actualisering van adressenbestanden dienen opgelost te worden. Samen met de Vlaamse en de Franse Gemeenschap dient de GGC een globaal preventiebeleid op te stellen om efficiënt te kunnen werken. Er dient een nieuw protocol inzake borstkankerscreening te komen waarin alle noodzakelijke verbeteringen verwerkt zijn.
141. Er moet in Brussel een laagdrempelig stedelijk prostitutiecentrum komen waarin maatschappelijke organisaties kunnen participeren ter ondersteuning van prostituees (uitstapprojecten, gezondheidsvoorlichting, SOA/ HIV-onderzoek, hepatitis B-vaccinatie, maatschappelijke en juridische hulp). Bovendien moeten er hygiënische normen worden opgesteld en gehandhaafd voor prostitutiehuizen.

h) Openbare Ziekenhuizen

142. We pleiten voor een fusie van de IRIS-ziekenhuizen tot één openbaar ziekenhuis (naar analogie met Antwerpen). Dit openbaar ziekenhuis moet een sterke, bij uitstek sociale, rol in de gezondheidszorg in Brussel spelen. Toegankelijkheid voor de totale bevolking en kwaliteitsvolle verzorging moeten hand in hand gaan. Dergelijke fusie is de enige garantie tot het bereiken van deze doelstelling. Het taalbeleidsplan moet verder uitgebreid worden naar alle diensten zodat NL patiënten overal terecht kunnen in hun moedertaal.

V. Leven in diversiteit: Brussel is van iedereen

Brussel is al lang niet meer de stad van Nederlandstalige en Franstalige Belgen, maar een samenleving die uniek is in Europa, een fusie van gezichten, opvattingen, culturen en ideeën. *sp.a* gelooft in die rijkdom. Onze bewuste keuze voor een positieve benaderingswijze, betekent niet dat we blind zijn voor de nadelen verbonden aan het samenleven in één stad van vele verschillende bevolkingsgroepen. Deze nadelen moeten worden aangepakt en zijn voor ons alleszins geen reden om te gaan pleiten voor een samenleving van naast elkaar levende monoculturen.

a) Integratie

Het doel van het integratiebeleid is een volwaardige deelname van iedere burger aan de maatschappij. Wij willen bevorderen dat nieuwkomers Brusselaar willen, kunnen, mogen, maar ook moeten zijn.

Brusselaar willen zijn? Vrijheid en tolerantie nemen in Brussel een belangrijke plaats in. Alle inwoners moeten deze waarden respecteren. Alle vormen van segregatie moeten worden tegengegaan.

Brusselaar kunnen zijn? Iedereen heeft gelijke rechten op toegang tot onderwijs, werk, huisvesting, zorg en openbaar vervoer, sport- en ontspanningsfaciliteiten. De overheid moet hiervoor de randvoorwaarden scheppen en alle burgers moeten hieraan – waar mogelijk – een actieve bijdrage leveren.

Brusselaar mogen zijn? Brusselaars van niet-westerse afkomst worden nog altijd gediscrimineerd. Discriminatie op de arbeids- en de huisvestingsmarkt en in het uitgaansleven, moet met kracht worden bestreden.

Brusselaar moeten zijn? In Brussel wonen, werken en leven betekent zich houden aan bepaalde regels die voor iedereen dezelfde zijn. Het betekent ook dat men bewust kiest zich te integreren in onze stad.

143. Een stad kan haar diversiteit pas uitbouwen tot een meerwaarde wanneer ze zelf over de instrumenten beschikt om het samenleven te

organiseren en te beheren. Brussel vangt 1/3e op van de externe migratie naar België en moet dan ook vat hebben op de manier waarop deze mensen in het stedelijk leven en weefsel worden geïntegreerd.

144. Ook Brussel heeft nood aan één verplicht inburgeringstraject, de “Brusselcursus”, gericht op nieuwkomers die zich in Brussel willen vestigen (definitie cfr. Vlaams decreet). Deze cursus handelt niet over Manneke Pis of het Atomium, maar is erop gericht nieuwkomers te onthalen, wegwijs te maken in het aanbod van de overheid, ze vertrouwd te maken met de gewoontes in deze stad. De cursus is verplicht, maar in de eerste plaats gericht op het toegankelijk maken van de stad voor de nieuwkomer. De Brusselcursus wordt gegeven in een zo rijk mogelijk palet aan wereldtalen.
145. Nieuwkomers worden in het kader van de Brusselcursus verplicht om een cursus Nederlands en/ of Frans te volgen. Deelname van vrouwen (zowel oud- als nieuwkomers) en jonge ouders heeft hierbij prioriteit, onder meer met het oog op een goede begeleiding van kinderen bij hun schoolloopbaan.
146. De middelen die vandaag worden besteed aan inburgering door de lokale besturen, moeten op gewestelijk niveau in kaart worden gebracht en geëvalueerd op hun doeltreffendheid. Het inburgeringsbeleid moet worden aangestuurd op het Gewestelijk niveau, in overleg met de Gemeenschappen. In elke gemeente moet minstens het aanleren van één van de twee landstalen worden aangeboden aan nieuwkomers.
147. We wensen, zoals in Vlaanderen, een meldpunt discriminatie op te starten op het Brussels niveau, dat fungeert als meldpunt voor alle Brusselse overheden.
148. Discriminatie valt in sommige gevallen moeilijk te bewijzen. We willen meer effectieve controlemechanismen en meer wetenschappelijk onderzoek om de tolerantiegraad of discriminatiegraad in Brussel beter in beeld te brengen. Steekproeven en praktijktesten kunnen daartoe bijdragen op voorwaarde dat ze worden georganiseerd in een duidelijk gereguleerd kader met voldoende wetenschappelijke onderbouw.

b) Gelijke kansen

- Positie van vrouwen

149. Relevante beleidsplannen moeten getoetst worden op hun effect op vrouwenemancipatie. In de statistische gegevens van het Gewest moet onderscheid worden gemaakt naar geslacht, etniciteit, leeftijd.

150. We ondersteunen het opzetten van meer laagdrempelige ontmoetingsplaatsen voor vrouwen in Brussel.

- Positie van holebi's

151. Intolerantie ten aanzien van holebi's hoort niet bij de Brusselse identiteit. Dat moet voor elke Brusselaar duidelijk zijn. Naast een verdere steun voor allochtone holebi-organisaties, moeten middelen gaan naar het oprichten van een nieuw project dat focust op zichtbaarheid en maatschappelijke aanvaarding van allochtone holebi's.

152. Brussel geeft actieve steun aan maatschappelijke organisaties die strijden voor gelijke rechten van holebi's in Brussel en die Brussel actief promoten als een uitgesproken holebivriendelijke stad.

c) Diversiteit

153. In de schoot van het Gewest moet er een kenniscentrum worden opgericht dat initiatieven voorstelt en methodes uitwerkt voor overheid, social-profit en bedrijfsleven, op het vlak van het beheer van diversiteit.

154. Het is belangrijk dat in de adviesorganen van de diverse cultuurhuizen die het gewest rijk is, rekening wordt gehouden de diverse identiteit van de Brusselaar. Een diverse, meer representatieve samenstelling van deze organen wordt gestimuleerd door de toezichhoudende of subsidiërende overheid.

VI. Een leefbare, betaalbare en bereikbare stad

1. Betaalbaar en energiezuinig wonen

Alle Brusselaars hebben recht op een gezonde en betaalbare woning in een aantrekkelijke, kwaliteitsvolle en veilige leefomgeving. Dat is het uitgangspunt van onze voorstellen voor het woonbeleid.

Het is specifiek de taak van de overheid om tussen te komen waar de markt faalt bij het toegankelijk maken voor iedereen van een goede, betaalbare en passende woning in een aantrekkelijke, kwaliteitsvolle en veilige leefomgeving met voldoende groen, speelruimte, gezonde lucht, stedelijke infrastructuur en diensten.

a) Verruimen van het woningaanbod

In totaal zijn er in het Gewest 530.000 wooneenheden (privé + openbaar). De leegstand wordt geschat op 15.000 à 30.000 woningen. In dit verband verwijzen we naar de website www.woneninactie.be die de *sp.a*-fractie in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement opzette, om de leegstand zichtbaar te maken.

Het aantal woningen dat beheerd wordt door de overheid bedraagt slechts 47.303, dat is 8,9% van het totaal. 80% van de door de overheid omkaderde woningen zijn sociale woningen. Ter vergelijking: Antwerpen telt 11% sociale woningen, Nederland telt 36% omkaderde woningen. Als de overheid een voldoende impact heeft op de markt, kunnen de huurprijzen worden getemperd en kan de standaard voor de kwaliteit van de huisvesting door de overheid worden gezet.

- Eén huisvestingsmaatschappij

155. De GOMB wordt opgesplitst in een ontwikkelingsmaatschappij (samen met de Haven van Brussel) en een huisvestingsmaatschappij (samen met de BGHM). Deze Brusselse Huisvestingsmaatschappij is dé gewestelijke actor inzake het ontwikkelen van woningen en het sturen van de verschillende huisvestingsactoren (OVM's, SVK's, gemeentelijke grondregies, OCMW's, Woningfonds).

156. Een decentralisatie van de Brusselse Huisvestingsmaatschappij naar het lokale of het wijkniveau wordt voorzien in de vorm van lokale Woonwinkels.
157. De efficiëntie en de financiële draagkracht van de sociale huisvestingsmaatschappijen wordt verhoogd, door middel van een fusie van de 33 OVM's tot een werkbaar geheel van enkele maatschappijen. Een even doortastende reorganisatie is wenselijk in de sector van de sociale verhuurkantoren.
158. Er wordt een centraal inschrijvingsstelsel voorzien voor alle door de overheid omkaderde huisvesting. Dat centraal stelsel moet toelaten een meer geschikte woning te vinden op maat van elke kandidaat-huurder. De inschrijving in het stelsel gebeurt via de lokale Woonwinkels.

- Sociale huisvesting

Op 1 januari 2007 telde het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest 38.371 sociale woningen, waarvan er 36.106 verhuurd werden. In januari 2007 stonden 25.029 huishoudens op de wachtlijst. De wachttijd schommelt tussen 1 en 6 jaar. Ondanks het 5.000-woningenplan van het Gewest (waarvan 70% nieuwe sociale woningen) en het woningenplan van de Stad Brussel (350 sociale woningen), is er met andere woorden nog steeds een schrijnend tekort aan sociale woningen. Eens de huidige plannen zijn afgerond, is het aantal sociale woningen in Brussel geëvolueerd naar 8% van het totale woningaanbod.

159. Het aanbod sociale woningen moet ook in de volgende legislatuur worden verhoogd. Er moeten 6.500 sociale woningen bijkomen, in eerste instantie door middel van het renoveren of heropbouwen van leegstaande panden van de overheid. Aan het begin van de legislatuur wordt er een inventaris opgesteld van deze overheidsleegstand. Pas in tweede instantie, na renovatie van de leegstaande overheids panden, wordt er gedacht aan bijbouwen. De verhoging van het aantal sociale woningen houdt rekening met de demografische ontwikkelingen zodat er voldoende betaalbare woonegelegenheden ter beschikking komt voor gezinnen en alleenstaande ouders.

160. Wie langer dan 5 jaar wacht op een sociale woning, krijgt een huurtoelage om in afwachting een kwaliteitsvolle woning te kunnen huren op de markt.
161. Sociale huisvesting wordt gespreid over het hele grondgebied van het Gewest, in functie van de beschikbare ruimte.
162. De huisvestingsmaatschappijen streven een maximale bezettingsgraad na. Een deel van de gewestelijke financiering wordt berekend in functie van die bezettingsgraad.
163. Er wordt een sociale mix nagestreefd om de leefbaarheid van de sociale huisvesting te bevorderen. Afhankelijk van het project wordt een mix nagestreefd in de wijk, op de kavel, in het gebouw. Indien mogelijk wordt er gestreefd naar een mix tussen sociale koop- en huurwoningen binnen hetzelfde project.
164. In de beheersovereenkomst tussen het Gewest en de Brusselse Huisvestingsmaatschappij worden quota opgenomen die betrekking hebben op de sociale mix. Het is de Huisvestingsmaatschappij die erover waakt dat de verschillende operatoren deze quota halen.
165. Bij de bouw van nieuwe sociale woningen of bij het verbouwen van woningen tot nieuwe sociale woningen wordt gestreefd naar energiepassiviteit, minstens een hoge energie-efficiëntie. De overheid moet het goede voorbeeld geven. Het zijn vooral de sociale huurders die beschermd maar ook gesensibiliseerd moeten worden tegen de stijging van de energiefactuur. Prioritair moeten alle bestaande sociale woningen energiezuinig gemaakt worden.

- Omkaderde huisvesting voor de middenklasse

166. Het aanbod omkaderde huisvesting voor de middenklasse wordt uitgebreid met 6.500 betaalbare eenheden, via de renovatie van leegstaande panden van de gemeentelijke grondregies en via de bouw van koopwoningen door de Brusselse Huisvestingsmaatschappij (vroegere GOMB – Huisvesting).
167. Door de combinatie mogelijk te maken tussen een lening bij het Woningfonds en de aankoop van een gesubsidieerde woning van de Huisvestingsmaatschappij, worden mensen die in aanmerking komen

voor een sociale woning aangemoedigd eigenaar te worden van een eigen woning.

168. Alleenstaande ouders krijgen voorrang bij het huren of aankopen van een omkaderde woning.
169. Bij het creëren van woningen voor de middenklasse, wordt er gestreefd naar energiepassiviteit, minstens een hoge energie-efficiëntie.
- **Strijd tegen leestand**
170. Gemeenten, OCMW's en andere overheden die woningen laten leegstaan sluiten een convenant af met de Huisvestingsmaatschappij om deze woning te renoveren via het systeem van de Sociale Verhuurkantoren. Gemeenten dienen te worden gecontroleerd op hun participatie aan het in 2006 opgerichte leegstandskadaster, waarin de leegstand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt bijgehouden.
171. Er wordt een gewestelijke leegstandstaks ingevoerd, ter vervanging van de gemeentelijke taksen. Deze neemt toe naarmate de leegstand langer duurt. De opbrengst van de taks wordt prioritair besteed aan publieke huisvesting.
172. Het instrument van de Sociale Verhuurkantoren wordt versterkt (werking + investeringsvermogen). De SVK's gaan onder coördinatie van de Brusselse Huisvestingsmaatschappij actief op zoek naar leegstaande privéwoningen en ruimtes boven winkels, en doen een aanbod tot renovatie aan de eigenaar. Indien de eigenaar weigert hierop in te gaan, wordt een dubbele gewestelijke leegstandstaks geheven.
173. Het openbaar beheersrecht en het opeisrecht van verlaten gebouwen wordt geëvalueerd en geoptimaliseerd tot effectieve instrumenten in de strijd tegen leegstand.

- **Voorstellen voor de privé woningmarkt**

174. De Brusselse Huisvestingsmaatschappij stelt typehuurcontracten en referentiehulprijzen op. Voor het bepalen van deze referentiehulprijzen moet er rekening worden gehouden met het objectieve criteria inzake energie-efficiëntie. Eigenaars die de

typecontracten en de referentiehulprijzen gebruiken, en wiens woning voldoet aan de eisen van de Huisvestingscode, ontvangen het Brussels kwaliteitslabel. Fiscale stimuli moeten eigenaars overtuigen gebruik te maken van dit systeem. Een eigenaar met een kwaliteitslabel kan zijn woning ook op de markt brengen via de Woonwinkels.

175. Nieuwe woonvormen moeten worden gestimuleerd. Het gaat om woontorens, moduleerbare appartementen (die verkleind kunnen worden als de kinderen het huis uit zijn), kangoerewoningen en vormen van co-housing.
176. Eigenaars van leegstaande kantoorgebouwen worden fiscaal aangemoedigd deze om te vormen tot moduleerbare woningen.

b) Kwaliteit van het wonen verbeteren

177. De renovatieplannen van de sociale huisvesting worden in hun geheel (alle opeenvolgende plannen) geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt er een nieuw renovatieplan opgesteld. Bij de renovatie van sociale woningen, ligt de focus op energie-efficiëntie.
178. De cel van de nieuwe Brusselse Bouwmeester waakt over de architecturale kwaliteit van elk project ge(co)financierd met publieke middelen.
179. De controle op de naleving van de huisvestingscode wordt opgevoerd. Een eigenaar die niet in orde is en zijn woning verhuurt, krijgt onmiddellijk een aanbod van een Sociaal Verhuurkantoor voor renovatie binnen het SVK-systeem.
180. In de Wooncode moet worden opgenomen dat eigenaars van slecht geïsoleerde woningen die hun woning wensen te verhuren, deze eerst moeten renoveren. Doen ze dat niet, dan wordt de huurprijs geblokkeerd en onderworpen aan een maximum (referentiehulprijz, rekening houdend met de negatieve energieprestatie). De verhuurders van slecht geïsoleerde woningen moeten een aanbod krijgen van een Sociaal Verhuurkantoor om de woning in beheer te laten nemen in ruil voor een renovatie.

181. Het opsporen van huisjesmelkerij wordt drastisch opgevoerd. De dossiers worden doorgegeven aan het parket. De huurdersunie kan hier een signaalfunctie vervullen.

182. De middelen van de verhuispremies (premies voor mensen die hun woning moeten verlaten wegens onbewoonbaarheid of onaangepastheid) worden verhoogd, in functie van de verhoogde controles op de naleving van de Huisvestingscode en van de vraag. De bouw van transitwoningen in bijvoorbeeld prefab-containerwoningen wordt overwogen, om voldoende noodopvang te voorzien.

2. Een duurzame mobiliteit en openbare ruimte

Duurzame mobiliteit is een absolute prioriteit voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. *sp.a* heeft de voorbije legislatuur de kiem gelegd van de stedelijke mobiliteit van de toekomst en hard gewerkt aan een meer kwaliteitsvolle openbare ruimte. De doelstellingen van dat beleid zijn de volgende:

1. De toegang tot het gewest verbeteren en verzekeren

Brussel is een dynamische, aantrekkelijke regio. In Brussel werken of studeren niet alleen veel mensen, er wonen ook veel mensen. De mobiliteit van morgen moet het gewest voor iedereen bereikbaar maken en tezelfdertijd de overlast verminderen. Enkel zo kunnen het economische leven en de werkgelegenheid, de woonfunctie en de commerciële aantrekkelijkheid van Brussel gewaarborgd worden. Uitgangspunt van een duurzaam mobiliteitsbeleid is de modal shift volgens het STOP-principe: Stappen, Trappen, Openbaar en Privévervoer.

2. De leefomgeving van het gewest aangenamer maken

Tal van andere hoofdsteden benijden het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om zijn leefcomfort, maar er zijn nog andere grote steden die het beter doen dan wij. Heel wat kwaliteitscriteria hebben te maken met mobiliteit: lawaai, vervuiling, het risico op ongevallen, de moeizame verplaatsingen en de oneerlijke verdeling van de openbare ruimte over de verschillende gebruikers zijn hinderlijke kwesties waar een antwoord

op gevonden moet worden. Enkel zo kan Brussel aangenaam en aantrekkelijk zijn voor alle gebruikers.

3. Het aandeel van de auto in het verkeer terugdringen met 22%

Dat is niet zomaar één van de oplossingen, het is een doelstelling op zich. De druk van het autoverkeer is zodanig groot dat Brussel het probleem ernstig moet nemen. Enkel dankzij een verlaging van de impact van de auto op het verkeer kunnen we de Kyoto-normen voor de CO₂-uitstoot halen. Enkel zo kan iets aan de luchtkwaliteit en aan de volksgezondheid gedaan worden. Enkel zo kan onze mobiliteit vlotter verlopen en krijgen de Brusselaars wat meer ademruimte. Concreet wil *sp.a* tegen 2020 het autoverkeer van de Brusselaars verminderen van 60% naar 38%, het pendelverkeer van 69% naar 40%. Tegelijk moeten we het aandeel van het openbaar vervoer verhogen van 37% naar 47% voor de Brusselaars en van 31% naar 60% voor de pendelaars.

Deze uitgangspunten resulteren in de volgende programmapunten:

183. Een voetgangerszone in elke wijk

In andere steden blijkt dat voetgangers gemakkelijk 1.000 meter afleggen dankzij een comfortabele, groene en voor iedereen toegankelijke publieke ruimte, autovrije zones, echte pleinen en brede voetpaden. Wetende dat ruim 25% van de Brusselaars zich verplaatst over minder dan 1 km., is het duidelijk dat er nog groeipotentieel voor het wandelen bestaat. We eisen dat op alle plekken die officieel de naam “plein” dragen ook effectief een plein voor voetgangers komt in plaats van de huidige situatie die al te eenzijdig het autoverkeer dient. In iedere stadswijk hebben de bewoners recht op een autovrije of -luwe zone. Concreet willen we onder meer de Dansaertstraat, de Zavel, het de Brouckèreplein, de centrale lanen, de Oude Graanmarkt, het Gemeenteplein van Molenbeek, de Sint-Bonifacesstraat, het Kardinaal Mercierplein, het Jourdanplein, het Koningin Astridplein, het Voorplein van Sint-Gillis, de Wayezstraat en de Vandeveldestraat in de Helmetwijk autovrij maken. Het Flageyplein te Elsene moet permanent autovrij gemaakt worden, zoals voorzien in het oorspronkelijk wedstrijdontwerp van de heraanleg van het Flageyplein.

184. Van Brussel een fietsstad maken

Als we weten dat 60% van de verplaatsingen in Brussel minder dan 5 km betreft, is er nog een enorm groeipotentieel voor het fietsverkeer.

Dankzij het fietsbeleid is het fietsverkeer gestegen van 1% naar 4% van alle verplaatsingen in Brussel. Wij willen dit optrekken tot 15% tegen 2014 door de investeringspolitiek in fietsinfrastructuur consequent te versterken. We wensen het netwerk van fietsinfrastructuur op gewestwegen versneld te vervolledigen. Bij de (her)aanleg van wegen dient steeds veilige fietsinfrastructuur te worden geïntegreerd. Overal waar mogelijk, willen we aparte vrijliggende fietspaden aanleggen. De doorstroming van het fietsverkeer moet nu prioritair verbeterd worden. Dit kan dankzij fietsbruggen, snelle fietswegen langs spoorwegen en groenfases voor fietsers aan verkeerslichten. We willen ook zwaar investeren in parkeermogelijkheden voor de fiets: door de verhuur van collectieve fietsgarages te stimuleren en overal in de stad beveiligde fietsboxen te installeren. Zo zal de fiets een volwaardige plaats krijgen in de stad.

Het aantal fietsendiefstallen moet drastisch worden verminderd, de kans op het terugvinden van gestolen fietsen moet verhogen, evenals de aangiftebereidheid bij fietsendiefstal. Brusselaars moeten daarom op eenvoudige wijze hun fiets kunnen voorzien van een DiefstalPreventieChip (DPC). Dit kan bijvoorbeeld continu in alle fietsenstallingen en met specifieke campagnes op bepaalde plaatsen en tijden. Politie, beheerders van fietsenstallingen en toezichhouders worden uitgerust met een scanner die de DiefstalPreventieChip kan uitlezen en een verbinding met een Brusselse of nationale databank om te controleren of een fiets is aangemeld als gestolen. Een evaluatie van het systeem in Amsterdam moet aantonen dat dit goed besteed geld is.

185. De verkeersdoorstroom op oudere gewestwegen verbeteren
Op oudere, smalle gewestwegen is de beschikbare ruimte voor verkeer beperkt. Om een eerlijkere verdeling van de openbare ruimte tussen de verschillende gebruikers te bereiken, om de doorstroming van het openbaar vervoer te bevorderen en om zwakke weggebruikers zoals fietsers beter te beschermen zijn doortastende oplossingen nodig. Naar analogie met de Gentsesteenweg moeten meerdere gewestwegen in één richting geplaatst worden om de vrijgekomen ruimte te reserveren voor openbaar vervoer, fietsers en voetgangers.
186. Eerste klasse openbaar vervoer
We willen de positieve evolutie (+70% van het aantal reizigers sinds 1999) nog versterken door massaal in te zetten op een meer performant en comfortabel openbaar vervoersnet. We willen bijkomende nieuwe

voertuigen aankopen zodat iedereen plaats heeft op metro, bus en tram, ook tijdens de spitsuren. Een hogere frequentie op alle lijnen van de MIVB is voor ons van fundamenteel belang. Nieuwe tram- en metrolijnen moeten worden aangelegd in Brussel, waaronder:

- een treintramverbinding in de Noordwijk en in de zone van Thurn & Taxis;
- een tramlijn aan het Centraal station;
- een tramlijn van Wahis via Bordet tot de gewestgrens (NATO);
- een tramlijn van Hoog Jette naar Thurn & Taxis en de Noordwijk tot de Leopold III-laan;
- een tramlijn van Simonis naar Houba-Destrooper via Hoog Jette;
- verlenging van de tramlijn in Sint-Lambrechts-Woluwe tot in de industriezones rond de luchthaven, of de Woluwelaan;
- een tramlijn om de Westelijke middenring te bedienen;
- de Noord-Zuid-as omvormen tot een volwaardige metrolijn en doortrekken naar Schaarbeek en Evere (Bordet) in het Noorden en Ukkel in het Zuiden;
- de metro doortrekken naar het Luxemburgstation;
- een metro- of tramlijn naar Heembeek.

Tramlijnen moeten bovendien worden doorgetrokken tot in de meest dichtbevolkte en economisch belangrijke gebieden in Vlaams-Brabant, dit ter aanvulling van het GEN. Het bovengronds openbaar vervoer moet aan alle kruispunten absolute prioriteit krijgen in het verkeer. De service en communicatie van de MIVB moet geprofessionaliseerd worden opdat iedereen zich de koning te rijk voelt op het openbaar vervoer.

187. Recreatieve mobiliteit
De openbaarvervoersmaatschappijen moeten zich naast het traditionele woon - werkverkeer meer gaan richten op mobiliteit voor recreatieve doeleinden. Dit kan door de uitbreiding van het nachtverkeer, door acties in samenwerking met winkelcentra, door meer samenwerking met evenementen, ...
188. Taxi als aanvulling op het openbaar vervoer
De Brusselse taxi is de perfecte schakel om het openbaar vervoer aan te vullen. We vragen dat de taxisector zich aanpast aan de gewijzigde mobiliteitseisen van een grootstedelijke omgeving en dat de specifieke troeven van de taxi beter geaccentueerd worden: een meer flexibele inzet van taxi's en een betere dienstverlening. Ook een optimale

wisselwerking met het klassieke openbaar vervoer is nodig. We wensen de invoering van voordelige tarieven in de daluren, een stadstarief met behulp van stadstaxicheques, een winkeltarief, een luchthaventarief. De taxisector is een ideale sector om versneld elektrische wagens in te voeren omdat de afstanden en snelheid van stedelijke taxi's beperkt zijn.

189. De MOBIB-kaart geldig maken voor alle vervoersmodi
De Mobib-kaart van de MIVB moet worden verruimd tot een integrale mobiliteitskaart die toelaat van alle vervoersmodi gebruik te maken. Deze kaart zal dus geldig zijn bij alle vervoersmaatschappijen, autodeel- en fietsverhuursystemen actief op het Belgische grondgebied en moet ook toegang geven tot bewaakte fietsstallingen aan stations, parkings. In een tweede fase moet deze kaart een internationale dimensie krijgen.
190. Een mobiliteitspakket voor iedere werknemer
Het huidige fiscale systeem dat het gebruik van bedrijfswagens aanmoedigt, zorgt niet voor de noodzakelijke verschuiving naar meer duurzame vervoersmodi. Daarom willen we dat elke werknemer kan kiezen uit een fiscaal voordelig mobiliteitspakket dat voor hem of haar het meest interessant is: niet enkel een bedrijfswagen, maar ook een abonnement voor het openbaar vervoer, een bedrijfsfiets, een fietsvergoeding, een autodeel-abonnement, een woontoeleage om dicht bij het werk te gaan wonen, enz.; we eisen hiertoe een federaal initiatief op zeer korte termijn.
191. Een gecoördineerd parkeerbeleid toepassen
Het gewestelijk parkeeragentschap zal de 19 bestaande parkeerreglementen harmoniseren en een eenvormig parkeergeleidingssysteem mogelijk maken. De beschikbare parkeerplaatsen moeten gereserveerd worden voor bewoners en consumenten (voor kortparkeren). Openbare parkeerruimtes en transitparkings moeten worden aangelegd. Het foutparkeren moet veel strenger aangepakt worden.
192. Parkeergarages voor bewoners
De lokalisatie, conceptfase, haalbaarheid, financiering en het beheer van parkings voor bewoners moet door het Gewestelijk Parkeeragentschap worden bepaald. De bouw van ondergrondse parkeergarages kan enkel op voorwaarde dat er een gelijk aantal parkeerplaatsen in de publieke ruimte wordt geschrapt. De parkings

voor bewoners kunnen niet verhuurd worden aan bedrijven. Bedrijfsparkings worden buiten de kantooruren opengesteld voor bewoners.

193. Autodelen uitbreiden en versoepelen
Autodelen moet toegankelijker gemaakt worden door verdere uitbreiding en versoepeling. Autodeelsystemen moeten overschakelen op de meest milieuvriendelijke auto's op de markt. Een gewestelijke parkeerkaart voor autodeelwagens moet ingevoerd worden. We willen ook specifieke parkeerplaatsen reserveren voor autodeelwagens, naar analogie met parkeerplaatsen voor mindervaliden. Dit zal toelaten een systeem te ontwikkelen met 'on the spot' of vrije reservaties en is het begin van een 'one way concept', waarbij je een deelwagen aan om het even welk autodeelstation mag achterlaten.
194. Een slimme kilometerheffing
Een systeem van rekeningrijden of slimme kilometerheffing moet ingevoerd worden op Europees of Beneluxniveau. Hierbij moet niet enkel de afgelegde afstand maar ook de milieuvriendelijkheid van de wagen en het tijdstip waarop men rijdt, in rekening worden gebracht. Zo willen we de automobilisten sterk aanmoedigen om alternatieve vervoersmodi te gebruiken en de auto enkel te nemen als het echt niet anders kan.
195. Het gebruik van 4x4's en SUV's in de stad ontmoedigen
4x4-wagens en SUV's vervuilen meer dan andere auto's en palmen teveel openbare ruimte in. Bij een aanrijding met een zwakke weggebruiker veroorzaken hun vaak hogere en versterkte bumpers zwaardere letsels bij de slachtoffers. Ontmoediging in de stad kan door dit soort auto's te verbieden in bepaalde zones en openbare parkings, of door duurdere parkeertarieven aan te rekenen.
196. Bromfietsen en scooters
Het gebruik van gemotoriseerde tweewielen (bromfietsen, scooters, moto's) kan vergemakkelijkt worden door voldoende aangepaste parkeergelegenheid voor deze voertuigen te voorzien. Ook bij de aanleg van straten en pleinen dient de nodige aandacht te gaan naar een adequate wegbedekking (antislip, rioolbedekkingen, enz).
197. Quads in de stad verbieden
Quads zijn lawaaierige motorvoertuigen op vier wielen. Talrijke inwoners klagen terecht over de overlast veroorzaakt door sommige chauffeurs die

gevaarlijk rijden en de wegcode negeren. De politie moet dit strenger aanpakken. De motor- en fietsbrigades van de lokale politie zijn zeer geschikt om het verbod te controleren. Voor ons horen quads niet thuis in Brussel. Hoe minder quads in onze straten, hoe groter de kwaliteit van het leven in de stad.

198. Dubbel zo lang genieten van de Bxl'Air premie
De Bxl'Air premie heeft duidelijk zijn nut bewezen: zowat 4.000 Brusselaars hebben hun nummerplaat al ingeruild voor een MIVB-abonnement en een Cambio-abonnement of een fietscheque. We willen de Bxl'Air premie nog aantrekkelijker maken door de maximale geldigheidsduur te verdubbelen tot 4 jaar.
199. Maximum 100 km/u op de Ring Ro
Om de uitstoot structureel te verminderen, de verkeersveiligheid te verhogen en de doorstroming van het verkeer te verbeteren, willen we de maximumsnelheid op de grote ring rond Brussel (Ro) verlagen tot 100 km/u.
Brussel moet een duidelijke visie ontwikkelen over de Ring in Vlaanderen. Deze visie is geen puur infrastructuurvraagstuk, maar een globaal stadsproject : een geïntegreerde mix van programma's inzake mobiliteit, openbare ruimte, milieu, betekenis in de stad, imago van Brussel, leefbaarheid.
200. Zone 30 in de Vijfhoek
Buiten de verkeersvrije of verkeersluwe zones willen we een zone 30 in de Vijfhoek en in de residentiële buurten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
201. 100 bijkomende flitscamera's plaatsen
Naast extra flitspalen in de stad moet ook op de Ro een aantal flitscamera's komen. Overal waar nodig moeten preventieve radars geplaatst worden die automatisch weergeven hoeveel (te snel) een automobilist rijdt.
202. Een premie voor roetfilters
Naar het voorbeeld van het Vlaams gewest moet het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een interessante premie toekennen voor de aankoop van een roetfilter.

203. Mobiliteit en ruimtelijke ordening op elkaar afstemmen
Wanneer kantoren, handelszaken en huizen gemengd voorkomen in eenzelfde wijk die goed bediend wordt door het openbaar vervoer, laat men gemakkelijker zijn wagen in een parking achter. Dat is de reden waarom we de link tussen mobiliteit en ruimtelijke ordening willen versterken. Doel is de verscheidenheid van functies en de dichtheid van de stadswijken te stimuleren.
204. Realtime informatie rond mobiliteit
Om de reiziger te helpen zich vlot te kunnen verplaatsen in Brussel en omgeving willen we het Mobiris-centrum verder uitbouwen. Dit kan dankzij de installatie van bijkomende observatiecamera's, dynamische verkeersborden voor up-to-date verkeersinformatie op maat, variabele signalisatie van de rijstroken en op afstand bediende verkeerslichten.
205. Mobiliteitswinkel
Brussel heeft nood aan een centraal gelegen mobiliteitswinkel, naar analogie met een werk- of woonwinkel, waar iedere Brusselaar, pendelaar en toerist terecht kan voor alle mogelijke praktische informatie over multimodale mobiliteit en duurzame verplaatsingen in onze stad. Een dergelijk infopunt geeft op maat gesneden advies over hoe iemand te voet, met de fiets, bus, tram, trein, deelauto en taxi kan verplaatsen. Daarnaast willen we de bewoners en gebruikers van bij de conceptuele fase inspraak geven in alle grote mobiliteitsprojecten.
206. Het goederenvervoer reorganiseren
Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is een groot economisch activiteitscentrum en een belangrijk knooppunt voor het goederenvervoer. We willen het zware verkeer uit de stad houden door de oprichting van een stedelijk verdeelcentrum, een duidelijke bewegwijzering van de reizen voor goederenvervoer en speciale parkeerzones voor vrachtwagens. Ook moeten de leveringen op gewestelijk niveau beter georganiseerd worden in tijd en ruimte. Daarnaast moet het goederenvervoer via meer duurzame vervoersmodi zoals waterwegen of spoorlijnen sterk aangemoedigd worden. Om het transport over het kanaal verder te stimuleren moet de Haven van Brussel alle groeikansen krijgen. We willen dat alle konvoien van uitzonderlijk vervoer worden omgeleid via de Ro zodat ze niet langer de Brusselse woonkernen verstoren.

207. De governance verbeteren
Met het oog op een betere coördinatie van alle diensten, reiswegen, prijzen en gebruikersinformatie over mobiliteit willen we de oprichting van een vervoersautoriteit binnen de gewestelijke administratie. De gewestelijke administratie moet op zijn beurt overkoepeld worden door een nieuw op te richten grootstedelijke vervoersgemeenschap die de projecten van alle overheden en vervoersmaatschappijen actief in de GEN-zone moet coördineren.
208. Een nieuw GEN-plan, bestaande uit:
- een aangepast intraregionaal bus- en tramplan De Lijn/ MIVB, met tramlijnen MIVB tot buiten de Gewestgrens
 - geïntegreerd trein- en metroplan als volwaardig metroplan voor de Brusselse regio met hoge frequentie
 - intra-gewestelijk netwerk fietsroutes, aansluiting bestaande fietsroutes in Brussel op nieuwe fietsroutes in Vlaanderen
 - stadsontwikkeling met gemengde functies, hoge intermodaliteit, kwalitatieve publieke ruimte rond GEN-knooppunten.
209. Straatmeubilair
We wensen een uniform straatmeubilair te ontwikkelen voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Gedaan met de aparte verlichtingspalen voor het Gewest, de gemeenten, de Haven, Beliris, ... Dat komt de herkenbaarheid en de leesbaarheid van de stad ten goede.

3. Natuur en groen voor iedereen

Iedereen heeft recht op voldoende groen, bomen, waterpartijen, bloembedden, ... in zijn buurt. Waar Brussel een uitgebreide groene rand heeft, is het centrum in het verleden erg dicht gebouwd. Voor wie niet over een tuin beschikt betekent dit vaak dat even ontspannen, in de zon zitten of de hond uitlaten niet altijd evident is.

a) Buurtgroen niet enkel voor de groene gemeenten

210. Iedereen moet een beetje groen krijgen op wandelafstand (400 m) om van de zon te genieten, rustig op een bank te kunnen zitten, kleine kinderen te laten spelen. In dichtbevolkte wijken moet worden 'uitgepit': braakliggende terreinen moeten worden onteigend om zeer kleine,

publiek toegankelijke tuintjes aan te leggen die ideaal zijn voor mensen met kleine kinderen, bejaarden, mensen zonder tuin, etc. Petanquebanen en schaaktafels zorgen voor ontspanning en sociale cohesie.

211. Er komt een parkverantwoordelijke in elk park, wiens gegevens worden geafficheerd (foto, naam, gsm). Hij/zij zorgt dat het park steeds netjes is, controleert of alles naar wens verloopt en grijpt in wanneer er overtredingen of overlast zijn.

b) Bomen en bloemparken, verover de stad!

212. Waar mogelijk moeten langs straten en pleinen maximaal bomen en groenpartijen worden aangeplant. Dat is niet enkel mooi en rustgevend, maar zorgt er ook voor dat fijn stof in de lucht wordt opgevangen. Bij het inrichten van parken en openbaar groen moet men maximaal kiezen voor inheemse bomen, heesters en gewassen en er voor zorgen dat er op een natuurlijke manier maximaal voor voedsel voor eekhoorns, vogels en insecten wordt gezorgd.
213. Het voorzien van grasperken, waterpartijen, bomen en bloembedden moet een automatisme worden wanneer straten en pleinen worden heraangelegd. Daarom dient een algemene 'groene toets' te worden ingevoerd.

c) Meer blauw op straat... betekent ook meer water op (en naast) de straat

214. Meer blauw op straat moet voor ons ook staan voor meer water op (en naast) de straat. Bij de heraanleg van straten, pleinen, perken moet meer water worden zichtbaar gemaakt: fonteinen, vijvers, waterpartijen, stromend water op straat (zoals op de Kolenmarkt), ... dragen bij tot het gevoel van rust in de stad.
215. Regenwater moet 'treuzelen'. Er moet een actieplan worden opgemaakt om waar mogelijk te ontharden: doorlaatbare klinkers, wadi's, grachten, stukjes groen en kleine vijvers zijn betere manieren om water op te vangen en te vertragen dan onmiddellijk afvoeren via dure collectoren. Bij nieuwe gebouwen moet steeds een waterput worden gestoken.

Groendaken zorgen niet enkel voor het vertragen van regenwater, ze zijn ook mooi en isoleren goed. Ze moeten meer worden gestimuleerd en de overheid moet zelf het voorbeeld geven. Op die manier kan geld worden bespaard en overstromingen worden vermeden.

d) Voorkomen is beter dan genezen, steriliseren beter dan verdelgen

216. We willen dat straatkatten over het hele gewest worden gesteriliseerd en waar nodig opgevangen in een asiel. Er moet een preventiecampagne komen tegen het voeren van duiven. De slechtvalken op enkele Brusselse monumenten vormen de natuurlijk vijand van duiven, door slechtvalken te helpen kan de duivenpopulatie op natuurlijke wijze onder controle worden gehouden.

e) Zonder (pesticiden) is gezonder

217. Het gebruik van pesticiden voor het onderhoud van openbaar groen moet sterk worden afgebouwd. Voor heel wat zaken bestaan gezonde alternatieven. Er moet ook een sensibilisatie over de gevaren en gezondheidseffecten van pesticiden worden opgezet naar tuineigenaren.

4. Een veilige stad

De straat is van iedereen. Veiligheid in de openbare ruimte, in het openbaar vervoer en elders is een basisrecht. We willen de openbare ruimte en het openbaar vervoer terug geven aan de mensen die er vandaag weg blijven omdat het er niet veilig is en/ of omdat ze zich niet veilig voelen. Daarom moet Brussel zowel optreden tegen criminaliteit als tegen de oorzaken daarvan. Bevordering van veiligheid zonder aandacht voor preventie is zinloos. Herstel van normbesef en fatsoenlijk gedrag op straat zijn prioriteit.

a) Een Minister-President bevoegd voor Veiligheid

218. De Minister-President van Brussel moet bevoegd worden voor het veiligheidsbeleid. In het kader van de reorganisatie van Brussel smelten de zes politiezones samen tot één politiezone, voorgezeten door de

Minister-President. De samensmelting is strikt noodzakelijk om te kunnen komen tot een goed onderbouwd, beter gecoördineerd en dus efficiënter grootstedelijk veiligheids- en preventiebeleid. De aanduiding van één politieke verantwoordelijke is belangrijk om het veiligheidsbeleid een gezicht te geven en de Brusselaar duidelijkheid te verschaffen over wie verantwoordelijk is voor wat.

b) Meer Brusselse agenten op straat

219. We willen meer agenten op straat die vertrouwd zijn met Brussel en haar grootstedelijke problematiek. Voor individuele agenten bestaat nu reeds een Brusselpremie die al naargelang rang en anciënniteit ongeveer €250 per maand bedraagt. We willen die premie verdubbelen voor agenten die in Brussel komen wonen zodat ze de grootstedelijkheid beter leren vatten. Daarnaast stellen we voor de financiering van de politiezone gedeeltelijk afhankelijk te maken (bonus/malus) van het aantal agenten dat effectief op de straat en op de fiets terug te vinden is.
220. Minstens 20% van de agenten op straat moet patrouilleren op de fiets. De functie van wijkagent moet in ere hersteld worden en moet een schakel zijn in het lokaal veiligheidsbeleid.
221. De reële interventietijd van de politie na telefonische oproepen dient geïnventariseerd te worden. Om sneller te interveniëren bij dringende oproepen moet men de mogelijkheid inbouwen om bij niet-dringende oproepen onmiddellijk een afspraak te maken met de betrokkene voor de deskundige opvolging van het probleem in de drie dagen die volgen.

c) Bestrijden van grootstedelijke criminaliteit

222. In 2006 had bijna 10% van de Brusselaars te maken met een woninginbraak. Met behulp van regelmatige gratis veiligheidstips van de politie en technopreventie kunnen bewoners zeker een aantal “beginnende” inbrekers ontmoedigen. Maar er is ook dringend nood aan een krachtdadige aanpak van het fenomeen van de georganiseerde woninginbraak. De strijd tegen internationale bendes, hun helers en financiële kanalen, moet een topprioriteit worden voor het veiligheidsbeleid in en rond Brussel.

223. Autocriminaliteit is een verschrikkelijke plaag in Brussel. In 2006 had ruim 42% van de Brusselaars te maken met een autodelicict (vandalisme, inbraak en of diefstal). Daarom moeten er meer ondergrondse bewonersparkings gebouwd worden. Op problematische plaatsen in de stad moet een reële (met agenten) of virtuele (met camera's) permanente bewaking komen. First offenders mogen qua opvolging niet worden losgelaten, om erger te voorkomen.

d) Prostitutie

224. Brussel moet evolueren naar een integraal prostitutiebeleid, met een gemeenschappelijke “Prostitution Policy Statement”, gecoördineerd door het Gewest. Inzake veiligheid moeten onder meer deze punten terug te vinden zijn:
- We wensen de oprichting van “Street Liaisons Teams”, multifunctionele politionele interventieteams die gericht zijn op het bestrijden van overlast, informatievoorziening en opsporing. Deze wijkteams zijn gericht op de handhaving van de openbare orde, het reduceren van prostitutiegerelateerde criminaliteit, het toezien op de persoonlijke veiligheid van de prostituees, het opbouwen van een vertrouwensrelatie met prostituees vanuit een “victim centered approach”, het bieden van voorlichting aan de prostituees en het begeleiden van prostituees richting uitstaprojecten.
 - Het Gewest zal in samenwerking met Schaarbeek en Sint-Joost-ten-Node een gedoogzone voor raamprostitutie uitwerken.
 - Het cameratoezicht in de prostitutiezones moet worden uitgebreid; in elke zone moet er een politieantenne worden geïnstalleerd
 - Carousselrijden moet worden ontmoedigd via interventies in de openbare ruimte
 - De strijd tegen de overlast door straatprostitutie wordt voortgezet. Hierbij moeten zowel de leefbaarheid van de buurten, als het welzijn van de vrouwen centraal staan. De moderne slavenhandel in de prostitutie moet worden bestreden.

e) Ouderverantwoordelijkheid

225. Ouders zijn en blijven de eerste verantwoordelijken als het gaat om de opvoeding van hun kinderen. Wanneer we investeren in zekerheid en kansen voor jongeren in problematische opvoedingssituaties zal dit met de jongere zelf moeten zijn, maar evenzeer met zijn omgeving, in de eerste plaats het gezin. Er is absoluut meer gezinsondersteunende hulpverlening nodig zoals thuisbegeleiding, ondersteuning in crisissituaties en tijdelijke, gespecialiseerde dagcentra en residentiële opvang voor kinderen. Instellingen met een signaalfunctie, school, CLB, jeugdpolitie ... moeten investeren in het herkennen van signalen en in een snelle opvolging ervan. Wanneer het gezin zelfs met voldoende hulpverlening niet meer kan instaan voor de opvoeding moet er op intensieve wijze geïnvesteerd worden in een nieuwe leefsituatie voor de kinderen en jongeren.

f) Jeudcriminaliteit

226. Op federaal niveau moet een kader gecreëerd worden voor een bijzondere procedure met bijzondere sancties voor jeugdige criminelen die voor het eerst in aanraking komen met de politie (first offenders). Er moet ook een snelrechtprocedure worden ingesteld voor overlastcriminaliteit gepleegd door minderjarigen. Hoe sneller de reactie op sociaal gedrag, hoe groter het effect.
227. Om de ouders van jongeren die telkens opnieuw recidiveren op hun verantwoordelijkheden te wijzen, kan de jeugdrechter hen verplichten zich in te schrijven voor een ouderstage. Deze jongeren moeten ook begeleid worden na hun aanhouding om een educatief of een professioneel perspectief te verzekeren. Op die manier worden ze ook geactiveerd.
228. In de straten van Brussel zie je vaak kinderen en jongeren tijdens de schooluren rondhangen. Brussel heeft nood aan een globaal spijbelplan dat gebaseerd is op goede ervaringen in andere steden zoals Antwerpen. Zo moet er langs trajecten die regelmatig gebruikt worden door

leerlingen uit het secundair onderwijs, meer controle zijn door politie en preventiediensten.

g) Verkeersveiligheid

229. Verkeersveiligheid blijft een prioriteit. Tegen 2015 willen we alle zwarte punten weggewerkt hebben. Het aantal verkeersdoden moet dalen met 25%.
230. In Brussel rijden heel wat weggebruikers rond zonder verzekering of keuringsattest. Vaak zijn dit dezelfde weggebruikers die ook de wegcode aan hun laars lappen. De politie moet die auto's uit het verkeer halen door gerichte controles op het bezit van een verzekering en keuringsattest. Op die manier verdwijnen de meest risicovolle auto's uit het verkeer. De databanken van de autokeuring moeten worden gekoppeld, zodat door gerichte acties (camera's met nummerplaat herkenning) ongekeurde wagens uit het verkeer kunnen worden gehaald.

h) Buurtbemiddeling

231. Brussel moet in de toekomst investeren in vrijwillige burenbemiddelaars. Burgers inzetten voor burgers: een multiplicatoreffect waarvan iedereen beter wordt. Bovendien hebben de talloze "médiateurs" en andere "straathoekwerkers" die de Brusselse preventieprojecten rijk zijn zelden een aangepaste opleiding in de bemiddelingstechnieken of de methodologie gekregen. Tijd dus om dat samen met vrijwilligers aan te pakken. De coördinatie van die opleiding, de uitwerking van de deontologische code en de omkadering van het geheel kan dan ook best op gewestelijk vlak, in het kader van de gewestelijke veiligheidsaanpak, worden georganiseerd.

5. Een nette stad

Brussel is een mooie stad, maar Brussel is niet altijd een schone stad. De bewoners hebben de indruk dat hun stad er vaak vuil bij ligt. Nogal wat druk bezochte punten en 'onthaalpunten' zijn zo smerig dat bezoekers een negatieve indruk van de stad krijgen. Te veel mensen

gaan te nonchalant om met sigarettenpeuken, hondenpoep, wildplassen, sluikestorten, enzovoort. Een schone stad begint met onderwijs, sensibilisering, voldoende informatie, het aanleren van verantwoordelijkheidszin. Er moeten voldoende vuilnismanden, containerparken, ophalingen van groot vuil, hondentoiletten en publieke toiletten beschikbaar zijn. Maar het sluitstuk van dit alles moet ook een lik-op-stukbeleid zijn van wie zich asociaal gedraagt en de stad blijft bevuild. Pas als iedereen samenwerkt kunnen we van onze mooie stad ook een schone stad maken.

232. Op het lokaal niveau moet er één verantwoordelijke zijn voor de netheid van de straten, pleinen, steenwegen, bushokjes, trottoirs... Het telefoonnummer van die verantwoordelijke dienst moet overal zichtbaar worden gemaakt. Er moet worden gewerkt met technieken uit de privé-schoonmaak: berichten wanneer laatst is schoongemaakt, telefoonnummer van de verantwoordelijke, ... Bushokjes, vuilnisbakken etc. moeten regelmatig vernieuwd, leeg- en schoongemaakt worden.
233. Vuile straten en pleinen versterken de onveiligheidsgevoelens en zetten de mensen aan ook hun afval op straat te gooien. Om de straten opnieuw proper te krijgen, willen we dat er voldoende vuilbakken komen, die dagelijks worden leeg gemaakt.
234. Graffiti-handtekeningen van vandalen op gevels en rolluiken geeft aanleiding tot onveiligheidsgevoelens en schenden de esthetische kwaliteiten van een gevel. Dit soort vandalisme heeft niets met artistieke graffiti te maken en moet streng worden bestraft. We ijveren voor een efficiëntere aanpak van taggers en een betere coördinatie van het antigraffiti-beleid binnen het Gewest.
235. Wie zich niet aan de regels houdt moet overal op dezelfde manier worden gesanctioneerd. Er moet een uniform reglement komen in heel Brussel voor sancties voor wie de stad vuil maakt. Wie wildplast, sluikestort, hondenpoep niet opruimt, een asbak ledigt op de openbare weg, illegaal graffiti aanbrengt, ... moet snel worden bestraft met een administratieve boete en/ of een alternatieve sanctie.
236. Voor enkele belangrijke toegangspoorten tot de stad (Zuidstation, Centraal Station, Overdekte straat) die er nu smerig bij liggen komt er een speciaal actieplan Netheid.

237. Er moeten openbare toiletten komen op drukke plaatsen voor zowel vrouwen als mannen.
238. Er moeten voldoende hondentoiletten zijn. Wie een hond uitlaat moet een hondenpoepzak bij zich hebben voor noodgevallen. Gemeenten kiezen nu zelf welke regels ze hondeneigenaars opleggen. Dit leidt echter tot onduidelijkheid. Zo zijn de voorschriften rond het dragen van leiband en het verwijderen van hondenpoep verschillend van gemeente tot gemeente. We vinden dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hier een coördinerende rol in moet spelen. Zo willen we het verplicht maken altijd een zakje bij te hebben om de uitwerpselen te verwijderen.
239. Iedereen moet in de mogelijkheid worden gesteld de stad niet te vervuilen. De gemeentelijke containerparken moeten gewestelijk worden en er moeten minstens vier gewestelijke containerparken bijkomen. Iedereen moet op een redelijke afstand een beroep kunnen doen op een containerpark en dit ook 's avonds en in het weekend. Wie NET Brussel contacteert – moet ook online kunnen – om groot vuil te laten ophalen moet een afspraak krijgen voor een ophaling binnen de 10 werkdagen.
240. We willen bovendien vermijden dat gevaarlijk afval in de publieke ruimte terecht komt. Daarom moeten containerparken aangepast worden voor de verwerking van gevaarlijk afval als asbest, motorolie, whitespirit, ... Er moeten ook maandelijkse ophalingen komen van klein gevaarlijk afval.
241. Je straat is geen vuilnisbak. Na jaren sensibiliseringsacties is het nu tijd voor de controle en de boetes. De pakkans moet in het hele Gewest even hoog zijn, de boetes moeten worden verhoogd en geharmoniseerd.
242. Afval verwerken is duur. De hoeveelheid afval die Brussel produceert kan zeker nog dalen, zodat ook de kost voor de belastingbetaler kan verminderen. We stellen voor dat de afvalzakken voor selectieve ophaling in Brussel gratis zijn, maar dat de kostprijs wordt verrekend in de prijs van de restafvalzakken. Wie slim is sorteert en bespaart. Wie veel restafval verbruikt of niet sorteert, betaalt.
243. Groente-, fruit- en tuinafval maakt meer dan de helft uit van alle huisafval en deze fractie bemoeilijkt in hoge mate de verwerking van het restafval. In elke Brusselse straat moet groenafval apart worden opgehaald. Er moet een actieve campagne komen om mensen die de mogelijkheid hebben om te composteren hiertoe aan te zetten. We

wensen promotie te voeren rond het gebruik van compost- en wormbakken om het aandeel GFT-afval gevoelig te verminderen.

244. Er moeten meer kringloopcentra komen in Brussel. Deze kringloopcentra zorgen ervoor dat er minder afval wordt geproduceerd, dat wie op zoek is naar goedkope spullen hier zijn gading vindt en dat Brusselse werkzoekenden aan de slag kunnen in deze sector.

VII. Een eerlijk en innovatief energie- en milieubeleid

De stijging van de energieprijzen op de internationale markten, het overmatig beslag van onze economie op de grondstofvoorraden, de afvalproductie, de uitstoot van verontreinigende stoffen, de waterverontreiniging, het verlies van open ruimte, de klimaatverandering, etc. betekenen een belangrijke uitdaging voor de huidige en toekomstige generaties.

Als antwoord op de verspilling van grondstoffen en de uitstoot van schadelijke stoffen leggen sommigen gewoon een prijsstijging van milieugoederen op tafel. Dat is echter een schijnoplossing. Niet iedereen zal zomaar zijn verbruik kunnen verminderen. Voor deze mensen betekenen stijgende prijzen gewoonweg dalende koopkracht. Voor sommigen kan het zelfs de fatale duw zijn richting armoede. Wie wel energie kan besparen, maar over voldoende financiële middelen beschikt, zal dan weer niet hoeven te snoeien in het verbruik.

Het principe “de vervuiler betaalt” mag in de praktijk niet afglijden tot “wie betaalt mag vervuilen”. Iedereen moet mee kunnen streven naar een meer duurzame samenleving. *sp.a* kiest voor een eerlijk energiebeleid. Dat betekent:

- Iedereen heeft recht op toegang tot voldoende schone en betaalbare energie (elektriciteit, gas en water);
- Iedereen de mogelijkheid geven energiezuinig te leven, ook huurders en mensen met een bescheiden of laag inkomen;
- Levensnoodzakelijke goederen (zoals verwarming, drinkwater, elektriciteit) worden eerlijk verdeeld, zodat enerzijds niemand te kort komt en anderzijds verspilling wordt tegengegaan;
- Onze (klein)kinderen niet laten opdraaien voor de verspilzucht van de voorbije (en huidige) generaties;
- Niemand (ook niet de samenleving) moet opdraaien voor de milieuvervuiling van anderen.

a) Een Brussels Klimaatplan

245. Europa heeft ambitieuze klimaatsdoelstellingen uitgewerkt, waarbij de uitstoot van broeikasgassen in de EU tegen 2020 moet dalen met 20%.

België, en dus ook Brussel, moeten hier hun steentje toe bijdragen. Dit moet worden vertaald in een ambitieus Brussels klimaatplan. Daarin komt een globaal overzicht van alle domeinen (verwarming van gebouwen, hernieuwbare energie, zuiniger apparaten en voertuigen, vermindering van het (vracht)wagengebruik, ...) waarop we samen de uitstoot van broeikasgassen kunnen verminderen. De Brusselse overheden moeten hierin het goede voorbeeld geven. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de 19 gemeenten moeten tegen 2020 klimaatneutraal zijn. Eén van de actiepunten om deze doelstelling te bereiken, waar onmiddellijk mee kan worden gestart, is het gezamenlijk aankopen van groene energie.

246. Vier op de vijf Europeanen leven nu in stedelijke gebieden en dat is waar de uitdagingen in verband met het milieu het meest opvallen. Met een globale aanpak om luchtvervuiling, verkeersopstoppingen, uitstoot van broeikasgassen, afval en afvalwaterbehandeling aan te pakken moet Brussel dienen als voorbeeld voor de rest van Europa. Tijdens de volgende legislatuur moet Brussel gaan voor de titel van Europese Groene Hoofdstad.

b) Bewust omspringen met betaalbare energie, in een transparante markt

247. Energie is een basisbehoefte, zonder elektriciteit kunnen we ons een modern, menswaardig leven niet meer indenken. Daarom krijgt elke Brusselaar jaarlijks 100 kilowattuur gratis elektriciteit. Op die manier zal vooral wie weinig stroom verbruikt een verschil zien op zijn factuur. Wie meer verbruikt betaalt hiervoor ook wat meer. Hoe meer je verbruikt, hoe meer je mee betaalt aan de gratis elektriciteit van de andere verbruikers.
248. De Brusselse energiemarkt moet een echte keuze toelaten tussen verschillende leveranciers van gas en elektriciteit, zodat de Brusselaar het goedkoopste tarief kan bekomen. Dit betekent dat de regels eenvoudiger moeten worden zodat de consument (en de toekomstige leverancier) door het bos de bomen ziet. De overheid moet een doorgedreven informatiecampagne voeren om iedereen de weg te wijzen. Er moet een centraal aanspreekpunt komen voor iedereen die problemen heeft met zijn energieleveringen, contract, factuur, meteropname, ...

249. Elke Brusselse elektriciteit-, gas- of watermeter moet jaarlijks worden opgemeten. Wie energie bespaart wordt zo sneller beloond met lagere facturen. Ook onaangename verrassingen bij de afrekening kunnen zo worden vermeden.
250. In de Brusselse Wooncode moet worden opgenomen dat iedereen recht heeft op een afzonderlijke meter voor energie of warmte. Net zoals in de andere gewesten moet er een budgetmeter komen voor wie moeite heeft met het betalen van de energiefactuur. Pas in tweede instantie kunnen stroombegrenzers worden geplaatst. Budgetmeters laten toe vooraf op te laden en van het volle vermogen gebruik te maken.
251. Iedereen heeft recht op een gratis energiescan, dat is een huisbezoek waarbij een energiedeskundige het energieverbruik van de woning doorlicht en alle maatregelen oplijst die kunnen helpen bij het besparen op de energiefactuur. Het resultaat is een overzicht van alle energiebesparende maatregelen die zichzelf terug betalen, informatie waar eventuele premies of fiscale voordelen kunnen worden bekomen, een schat aan informatie over energieverbruik, enzovoort.
252. Er moeten ploegen ‘energiesnoeiërs’ worden opgericht en ingezet, samengesteld uit langdurig werklozen die allerlei technieken hebben geleerd om eenvoudige energiebesparende maatregelen (bijvoorbeeld dakisolatie, plaatsen radiatorfolie, vervangen lamparmaturen, ...) te nemen bij mensen die daar het meest behoefte aan hebben (in sociale woningblokken, bij bejaarden, ...).
253. Naar het voorbeeld van Oostende, moet ook Brussel een energiebesparingsbedrijf oprichten, waar eigenaars en huurders die investeringen wensen te doen om energie te besparen, renteloos kunnen lenen. De lening betalen ze dan terug met het uitgespaarde energieverbruik.
254. De energieprestatie van een woning moet worden opgenomen in het kwaliteitslabel van die woning. Nieuwe huurders of kopers kennen zo ook de ‘verborgen kosten’ (zoals energiekosten) van de woning.
255. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet een “warmteatlas” opstellen, op basis van infraroodfoto’s vanuit de lucht. Deze kaarten moeten toegankelijk zijn voor het publiek. Dit laat bewoners toe hun

energieverlies, voornamelijk via het dak, te vergelijken met dat van andere woningen in hun buurt.

c) Investeren in energie-innovatie

256. Sociale en betaalbare woningen voor de middenklasse moeten echt sociaal en betaalbaar zijn, ook wat de maandelijkse kosten betreft. De Brusselse Huisvestingsmaatschappij moet een steeds stijgend aandeel passiefwoningen in het gamma opnemen. Op die manier kan de sector van de passiefwoningenbouw zich ook in Brussel ontwikkelen.
257. Om particulieren aan te moedigen passief te bouwen, moet de onroerende voorheffing (OV) worden verlaagd voor passiefwoningen.
258. Brussel moet een inhaaloperatie doorvoeren op vlak van groene energie, voornamelijk uit warmtekrachtkoppeling en zonne-energie. Voor de bouw van nieuwe kantoorgebouwen moeten een minimumhoeveelheid warmtekrachtkoppeling en fotovoltaïsche cellen worden verplicht wanneer dit technisch haalbaar is.

VIII. Sport: Brusselaars in beweging

Een sociaal sportbeleid houdt zich in de eerste plaats bezig met het geven van zoveel mogelijk kansen om aan sport te doen, niet alleen omdat sporten gezond is, maar ook omdat je nooit weet waar het talent vandaan komt. We willen vooral een beleid voeren voor die kinderen die graag sporten, maar dat niet kunnen, omdat er een tekort is aan voorzieningen, en ze geen middelen of talent genoeg hebben om lid te worden van de clubs die gebruik maken van de voorzieningen die er wel zijn.

Sport is een graadmeter voor levenskwaliteit. Investerings in sport hebben een terugverdieneffect in de gezondheidszorg. Sport is een ondergebruikt middel voor integratie en ontmoeting. Een integraal sportbeleid doorkruist onderwijs, welzijn en cultuur.

Topsporters worden opgevoerd als rolmodel, als uithangbord voor de sport zelf. Vaak worden ze misbruikt als uithangbord van de politiek. Je kunt evenwel niet verwachten dat “rolmodellen” in de sport een boom in de sportbeoefening gaan teweeg brengen, als de onderbouw ontbreekt. Een sociaal sportbeleid meet een topsportbeleid af aan zijn effecten: op economie en tewerkstelling, op mobiliteit, op het sport-voor-allenbeleid.

a) Bevoegdheden

259. De kerntaak van het Gewest is het uittekenen van een regionale strategie voor sportinfrastructuur, niet de organisatie van het sportverenigingsleven of de sportopleiding. We wensen dat ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest institutioneel de mogelijkheid krijgt om sportinfrastructuur te bouwen, ook al is sport een Gemeenschapsaangelegenheid.
260. De Gemeenschappen en de Gemeenschapscommissies sluiten een samenwerkingsakkoord over opleiding, federaties, competities, etc.

b) Sportinfrastructuur

261. Een sportinfrastructuurbeleid moet gevoerd worden op basis van een actief kadaster en op basis van een behoeftenstudie. Meten is weten. De

toestand van de bestaande sportinfrastructuur moet in kaart gebracht worden en afgetoetst aan de noden van vandaag.

262. De gewestelijke inventaris van gemeentelijke noden moet vervangen worden door een gewestelijk infrastructuurplan met aandacht voor spreiding, polyvalentie en specialisatie, los van gemeentegrenzen en -belangen. Dat plan moet opgevat worden in overleg met de provincies Vlaams- en Waals-Brabant.
Op die manier moet een degelijke spreiding komen van infrastructuur zoals zwembaden, hockeyvelden en basketbalterreinen, etc.
263. Topsportinfrastructuur moet benaderd worden vanuit een economisch perspectief eerder dan vanuit een sportief. Mobiliteit, veiligheid en overlast voor de omgeving moeten, naast de rendabiliteit, dé leidraad zijn voor de inplanting. De – ook ecologische – nood aan een grote bereikbaarheid met het openbaar vervoer maakt dat infrastructuur met een groot publieksbereik best ingebed wordt in steden.
264. Voor de bouw van een hedendaags voetbalstadion dat aan de UEFA- en FIFA-normen voldoet, laten we ons niet leiden door fictieve deadlines. We wensen de bouw van een voetbalstadion op de terreinen van Schaarbeek-Vorming. Het stadion wordt geïntegreerd in een totaalvisie voor de site en moet een vuurtoren zijn voor de ontwikkeling van de site tot een kruispunt van sportevenementen en “urban” sport – gevechtssporten, muurklimmen, skaten, eventueel binnenski. Investerings die niet alleen perspectieven bieden op ontspanning en beweging voor Brusselse kinderen en jongeren, maar ook op tewerkstelling.
265. De jeugd moet de mogelijkheid hebben via fietsinitiaties niet alleen de nodige rijvaardigheden te verwerven, maar eveneens het fietsen en de wielersport (zowel individueel als in groep en evenzeer in competitief als in recreatief verband) in een veilige omgeving te beoefenen. Daartoe is de oprichting van een openluchtwielerpiste wenselijk.

c) Sportclubs

266. De grote zaalsporten hebben de organisatie van hun competities gekoppeld aan hun structuur, waardoor “Vlaamse” en “Franstalige” clubs niet meer tegen elkaar uitkomen. Omwille van de

maatschappelijke functies van de sport en omwille van verplaatsingsmoeilijkheden moeten competities op amateursniveau territoriaal georganiseerd worden. We roepen daarom op tot een samenwerkingsprotocol tussen de Gemeenschappen waarbij de subsidiëring van gescheiden structuren gekoppeld wordt aan de organisatie van gemeenschappelijke competities.

267. We wensen een gezamenlijke strategie tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschapscommissies om ervoor te zorgen dat in zoveel mogelijk sporten zoveel mogelijk Brusselse kinderen terecht kunnen in de taal van hun keuze, via een versterking van de band tussen onderwijs en sportverenigingen, en via een beleid dat de betrokkenheid van ouders verhoogt. Ook in dit verband is de ondertekening van het LOP-charter “Armoede en onderwijs” door de scholen belangrijk.
268. Profclubs hebben geen overheidsgeld nodig. Het geld van Brussel moet in de eerste plaats naar de Brusselaars gaan. De investeringen van het Gewest in jeugdopleiding voor profvoetbalclubs, moet geheroriënteerd worden naar de materiële en professionele ondersteuning van lokale jeugdclubs. Die investeringen moeten gekoppeld worden aan een zekere vorm van professionalisering van de omkadering voor kinderen en jongeren, een intensieve, verloonde bijscholing op vlak van sporttechnische aspecten en taalkennis, een centrale ondersteuning van amateurclubs op het vlak van zakelijk beheer.
269. De beide Gemeenschappen dienen samen een gemeenschappelijke F-N databank op te richten van gekwalificeerde sportlesgevers en intensieve tweetalige opleidingen (bv redders in zwembaden).

d) Sport en onderwijs

270. Een verhoogd aanbod van sportacademies, aansluitend op de schooluren en begeleid door sportgekwalificeerde lesgevers, is voor ons hét aandachtspunt van het sportbeleid van de VGC in de komende legislatuur. De nadruk daarbij ligt op doorstroming naar sport in clubverband. Die academies moeten deel uitmaken van een geïntegreerd vrijetijdsaanbod, waarbij een anders georganiseerde buitenschoolse opvang letterlijk en figuurlijk de brug maakt tussen school en buitenschools aanbod. De communicatie van dat aanbod moet veel efficiënter.

271. De scholen bieden voor een Vlaamse Gemeenschap(s)commissie de enige mogelijkheid om vanuit gemeenschapsbevoegdheid een sportinfrastructuurbeleid uit te bouwen. De voorwaardenloze investeringen uit de vorige legislatuur hebben evenwel geleid tot een aantal sportzalen dat ongeschikt of ontoegankelijk is voor sportbeoefening buiten een schoolse context. Het is voor ons evident dat investeringen in schoolsportinfrastructuur gekoppeld worden aan een openstelling ervan.
272. De hoge exploitatiekost van zwembaden en de strenge milieunormen zorgen voor een evolutie van zwembaden strictu sensu naar recreatiebaden, die voor clubs haast onbetaalbaar en ontoegankelijk zijn. We willen nagaan of kleinschalige oefenbaden (15 op 5 m) ingebed op onderwijscampussen of in een wijk waar verschillende scholen zijn geen oplossing kunnen bieden voor het tekort aan zwemwater voor schoolgaande kinderen. De demografische evolutie van Brussel wijst immers uit dat het aantal basisschoolkinderen de komende twintig jaar met een kleine 20.000 kleintjes zal toenemen. De toegangsprijs voor de Brusselse zwembaden mag niet afhankelijk zijn van het domicilieadres.

e) Sport als mobiliteit

273. Buurtsport is een middel tot ontmoeting in de wijken en doorverwijzing uit de wijken. Het buurtsportbeleid mag niet in de val trappen om het aanbod voor Brusselaars in kansarme buurten louter te koppelen aan de uitbouw van eigen voorzieningen in de buurt. Daarom wensen we sportstages weg van de wijk – kust, Kempen, gekoppeld aan taalstimulering.
274. Buurtsport willen we blijven koppelen aan opleiding van kansengroepen en aan stages in het Nederlandstalig onderwijs. Die koppeling verhoogt zowel de kansen op de arbeidsmarkt van de begeleiders in opleiding, als van de kinderen uit wijkscholen waar de vzw Buurtsport actief is.
275. We willen een integratie van maatregelen van verschillende overheden die erop gericht zijn de financiële drempel voor mensen in armoede om aan sport deel te nemen te verlagen. Tegelijkertijd pleiten we voor een scherpere controle op potentiële discriminatie door private sportinstellingen.

276. We wensen sportinitiatieven te ondersteunen die de ontmoeting tussen personen van verschillende generaties, verschillende taal en cultuur, en verschillend geslacht stimuleren, maar tegelijk aanvaarden we culturele motieven voor gescheiden initiatieven die de gezondheid, de individuele ontwikkeling en de collectieve ontplooiing van bijvoorbeeld allochtone vrouwen bevorderen.
277. Brussel is een moeilijke stad voor minder mobiele mensen. Voor personen met een handicap en voor hoogbejaarden willen we een specifiek aanbod en omkadering, evenals een geïntegreerd beleid met sociaal-culturele en welzijnsorganisaties.

IX. Jeugdbeleid

Brussel is geen kind- en jeugdriendelijke stad. De cijfers staan op rood. De leefsituatie van veel opgroeiende kinderen en jongeren in Brussel is alarmerend, hun toekomstperspectief somber. En dit straalt natuurlijk af op hoe ze zich voelen en hoe ze zich gedragen. Niet onlogisch dat ze vaak zelf het gezicht worden van een “onvriendelijke” stad.

sp.a gelooft in de kracht en het talent van kinderen en jongeren om hun leven zelf in handen te nemen en positief te veranderen. Daar ligt de uitdaging voor de komende beleidsperiode. Kinderen en jongeren stimuleren tot een keuze voor het leven. Niet door ze te betuttelen of als slachtoffers te bekijken. Maar door zelfrespect af te dwingen. Door hen weerbaar te maken. Door ze eigenaar te laten zijn van hun eigen toekomst en leefomgeving. Brussel moet leven. Brussel moet leefbaar zijn. Kinderen en jongeren moeten mee het leven in onze stad maken.

Kinderen en jongeren krijgen een steeds zwaardere rugzak mee van verwachtingen en verplichtingen, vanwege ouders, school, leeftijdsgenoten, de samenleving. Sommige jeugdige schouders bezwijken onder dat gewicht. De jeugd moet meer tijd en ademruimte krijgen om zichzelf te ontdekken en ontwikkelen. Onderstaande voorstellen vertrekken daarom in de eerste plaats vanuit de vragen en leefwereld van kinderen en jongeren zelf en rekening houden met hun ritme.

Het jeugdwerk is daarbij een belangrijke experimenteerplek en moet de kern blijven van een integraal jeugdbeleid, vanuit een offensieve aanpak. Maar we geloven ook niet in hokjes denken, wel in over het muurtje kijken en in de kracht van breder jeugdbeleid.

a) Brussel profileren als kindvriendelijke stad

278. Brussel moet zich aansluiten bij het Europees netwerk van Kindvriendelijke steden. De Regering moet een charter opstellen waarin de visie van het Brusselse beleid wordt gegeven op kinderen en jongeren als volwaardige medeburgers, waarin Brusselse doelstellingen voor een kindvriendelijke stad worden geformuleerd, evenals de manier waarop deze zullen worden gerealiseerd, in samenwerking met alle

andere overheden. Het onthalen van de conferentie 'Child in the city' in Brussel in 2012 zet haar inspanningen in de verf.

279. De inrichting van de openbare ruimte is de meest zichtbare maatstaf van een stad op kindermaat. De Brusselse regering investeert in sensibilisering en expertise-ontwikkeling rond kindvriendelijke (semi-)openbare ruimte, bij beleidsmakers, maar ook bij stadsplanners en ontwerpers. Ze zet pilootprojecten op inzake kinder- en jongerenparticipatie bij de inrichting van straten en pleinen en stimuleert gemeenten om hetzelfde te doen door budgetten en omkadering ter beschikking te stellen. De kennis en ervaring van deze projecten worden verankerd in regelgeving en beleidsinstrumenten.
280. Ook semi-publieke ruimtes van overheden en privé partners kunnen kindvriendelijk worden ingericht. We denken daarbij in de eerste plaats aan de horeca en publieke voorzieningen zoals bibliotheken, musea, ... Een kindvriendelijk label stimuleert de uitbaters inspanningen te leveren op het gebied van toegankelijkheid, sfeer, aangepaste voorzieningen zoals kindertoiletjes, luiertafels, meubilair... Dankzij het label dat op een zichtbare plek wordt aangebracht en een gids met alle kindvriendelijke voorzieningen, weten gezinnen met kinderen waar ze welkom zijn.
281. We wensen een gecoördineerd speelruimtebeleid te voeren dat leidt tot de kwaliteitsverbetering en uitbreiding van openbare speelplekken, met bijzondere aandacht voor meer groene speelruimte. Schoolspeelplaatsen en braakliggende terreinen worden creatief ingericht en opengesteld naar de buurt. Binnen In sociale wooncomplexen moet ook een voldoende buiten- en binnenruimte voorzien worden waar kinderen bij slecht weer kunnen gaan spelen en/of sporten. Via publiek-private samenwerking ontwikkelt het gewest een grote binnenspeelruimte.

b) Inspraak en participatie

282. Inspraak begint bij een goede informatie van de doelgroep. Daarvoor zijn communicatiemiddelen op maat nodig, bijvoorbeeld door het gebruik van beeldcultuur voor tieners. De dienst Communicatie van de VGC bouwt expertise op in informatie op maat, ook voor kwetsbare groepen die vaak moeilijk te bereiken zijn, en stelt die expertise ter beschikking van het werkveld. De VGC ontwikkelt een jeugdpoort op digitaalbrussel,

die alle info die relevant is voor de doelgroep verzamelt, met linken naar onderwijs en welzijn.

283. De overheid investeert in organisaties die een brug kunnen slaan tussen kinderen en beleid, door permanente en projectmatige participatietrajecten te ontwikkelen, expertise te verwerven en die kennis te verspreiden.
284. De twee gemeenschappen en het gewest erkennen en ondersteunen een tweetalige jeugdraad, die op eigen initiatief of op vraag van de overheden de stem van kinderen en jongeren kan vertolken en hun belangen verdedigt.
285. Jongeren hebben zelf heel wat ideeën om hun stad meer leefbaar te maken. Een jongerenfonds voor 12-25-jarigen, reserveert middelen om die projecten te realiseren. Een jongerenforum, omkaderd en begeleid door deskundigen, bepaalt de doelstellingen en criteria voor een projectoproep en evalueert de ingediende projecten. Voor de deelnemende jongeren, is dit bovendien een leerproces in burgerschapsvorming.

c) Jeugdwerk

286. Gelijke kansen en diversiteit zijn belangrijke uitgangspunten, ook in het jeugdwerk. Daarom moet het 'klassieke' jeugdwerk voor iedereen toegankelijk zijn en verdienen ook vormen van jeugdwerk, waarbij de VGC tot nu toe geen aansluiting vond, ondersteuning, zoals de zelforganisaties. Goede communicatie met de verschillende gemeenschappen, via sleutelfiguren, kan hen mee aanzetten om problemen aan te pakken. Er moet bijzondere aandacht zijn voor het verwelkomen van nieuwkomers in het jeugdwerk. Het is voor hen een sleutel tot maatschappelijke integratie.
287. De VGC heeft een sterke traditie in het ondersteunen van de stadswerkingen van het Brusselse jeugdwerk, in overleg met de sector. Dit moet zeker gewaarborgd blijven.
288. Samen met de sector moet het beleid op zoek naar leemten in het aanbod van de WMKJ's, zowel geografisch als naar opdrachten.

289. D'Broej, de vzw die de WMKJ's overkoepelt, groeit uit tot een expertisecentrum voor het werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en kan zeer zinvol werk leveren als ontwikkelaar van methodieken en vormer naar andere sectoren.
290. Het jeugdwerk moet verder kunnen experimenteren met meer individuele trajecten, op persoonlijk, cultureel en sociaal vlak en op vlak van werk. Jongeren krijgen inzicht in hun vaardigheden en invloed op hun eigen leven. Pas dan kunnen jongeren meewerken aan de verandering van hun omgeving. Dergelijke persoonlijke trajecten, kunnen jongeren aanzetten verantwoordelijkheid op te nemen in de jeugd- of sportwerking en de buurt.
291. De VGC ondersteunt de ontwikkeling van een vrijwilligersbeleid door organisaties middelen te geven voor de omkadering van hun vrijwilligers, voor kadervorming en voor het opzetten van competentietrajecten die de vrijwillige inzet van jongeren valoriseren.

d) Jeugdinfrastructuur

292. Een volgehouden inspanning voor de bouw en renovatie van jeugd(werk)infrastructuur blijft nodig. Hierbij is aandacht voor een duurzame en energiezuinige aanpak, zodat de energiefactuur voor de verenigingen daalt. Gerenoveerde of nieuwe jeugdinfrastructuren moeten bakens worden inzake ecologisch (ver-)bouwen. Ook inbraak- en vandalismebeveiliging wordt gestimuleerd. Net zoals bij scholen, moeten ook de buitenruimtes worden aangepakt. Gemeenten worden gestimuleerd een rol op te nemen in het onderhoud van de omgeving en vandalismebestrijding. Jeugdverenigingen moeten de mogelijkheden krijgen om duurzaam materiaal en meubilair aan te kopen.
293. Binnen sociale wooncomplexen moet ook een binnenruimte voorzien worden waar kinderen bij slecht weer kunnen gaan spelen en/of sporten. Deze infrastructuur is open voor iedereen.
294. Jongeren vragen meer polyvalente zalen die veilig, goed geïsoleerd en goedkoop zijn voor de organisatie van fuiven en evenementen. Gemeenschapinfrastructuur moet voor hen maximaal toegankelijk zijn, specifieke ruimte voor hen gecreëerd. Bij de organisatie van hun activiteiten moeten ze ook administratieve en materiële ondersteuning

krijgen. Met de bouw van een stedelijk jeugdcentrum spelen we in op de vraag van jongeren naar een eigen ruimte voor artistieke beleving en creatie, waarbij nieuwe media als expressievorm een steeds belangrijker plaats innemen.

e) Naar een geïntegreerd vrijetijdsbeleid

295. Onderwijs-, opvang-, jeugd-, sport- en cultuurinitiatieven werken samen aan een geïntegreerd vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren. Op niveau van de VGC werkt het College een gemeenschappelijke visie en beleidsplan uit, met dezelfde doelstellingen en prioriteiten, gebaseerd op de resultaten van het onderzoek naar de vrijetijdsbeleving – en besteding van kinderen en jongeren uit het N onderwijs en hun ouders. Hierbij zal bijzondere aandacht gaan naar het vakantieaanbod voor de jongste kleuters en voor tieners. Het aanbod wordt verzameld en bekendgemaakt via een jeugdportaal op digitaalbrussel.be, zoals dat bestaat op antwerpen.be. Jongeren, ouders, intermediairen vinden in deze databank een aanbod op maat volgens leeftijd, soort activiteit, datum, locatie, ...
296. De gemeenschapscentra zijn de lokale draaischijf. Zij organiseren een platform voor iedereen die betrokken is bij kinderen en jongeren. Ze brengen verenigingen samen om afspraken te maken over prijs, leeftijd, vervoer, gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur en communicatie. Ze onthalen ouders en informeren hen over het aanbod in de wijk, o.m. via beurzen en lokale brochures. Brussel zit vol met initiatieven die niet erkend of gefinancierd worden en die de weg naar de overheid niet vinden. Het moet de taak zijn van gemeenschapscentra om actief op zoek te gaan naar dergelijke (vaak allochtone) zelforganisaties en deze logistiek te ondersteunen. In ruil voor deze ondersteuning wordt aan de verenigingen gevraagd om zich open te stellen voor andere gemeenschappen en zelf initiatieven te ontwikkelen die de integratie bevorderen.
297. De VGC blijft streven naar de decentralisering van de speelpleinen en biedt lokale besturen financiering en ondersteuning voor de kwaliteitsvolle uitbouw ervan. De laagdrempeligheid, waardoor heel wat moeilijk bereikbare kinderen worden aangetrokken, en het gebruik van het Nederlands moeten hierbij bewaakt worden.

298. Een avontuurlijk speelpleindomein met veel buitenruimte haalt kinderen en animatoren helemaal uit hun stedelijke leefomgeving en geeft hen een echt vakantiegevoel. Een groene omgeving en kindvriendelijke en speels ingerichte binnenruimtes bieden ongekende speelimpuls. Een centraal domein vergemakkelijkt de organisatie van busvervoer en logistieke ondersteuning en biedt meer kansen op een stevige professionele omkadering. Kinderen en jongeren voelen zich nauwer betrokken bij een domein waar zij 'baas' zijn, hetgeen de aantrekkingskracht verhoogt en leidt tot een mix van publiek. Tijdens niet-speelpleinperiodes staat het domein open voor educatieve ateliers en kampen van scholen en jeugdverenigingen en kan het privé worden verhuurd voor bijvoorbeeld kinderfeestjes.

f) Taalvaardigheid versterken en meertaligheid bevorderen

299. Voor anderstalige kinderen uit het Nederlandstalig onderwijs, ontwikkelt de VGC initiatieven die er expliciet op gericht zijn van de schooltaal een speeltaal te maken. Het Huis van het Nederlands organiseert en coördineert een aanbod aan taallessen Nederlands op maat van jongeren uit het secundair onderwijs. Gemeenten die de taalvaardigheid van hun jonge inwoners willen verbeteren, kunnen beroep doen op de taalondersteuner van de VGC. Voor kinderen die het Nederlands als moedertaal hebben, organiseert de VGC een aanbod van speelse Franse taalstimulerende activiteiten in de vrije tijd.
300. Voor tieners en jongeren, die beide landstalen onder de knie hebben, stimuleert de VGC de ontmoeting en de mogelijkheid om samen activiteiten op te zetten en beide talen te oefenen. Nederlandstalige en Franstalige werkingen worden gestimuleerd om samen te werken. Bij voorkeur krijgen deze tweetalige initiatieven de steun van de Vlaamse en de Franse gemeenschap. Een voorbeeld daarvan zijn open vakantie-initiatieven in de publieke ruimte.
301. Mobiele speelpleinwerkingen hebben hun nut als laagdrempelig speelinitiatief doorheen Europa reeds bewezen. Een vrachtwagen, caravan, camionette, ... volgeladen met aantrekkelijk, stevig en vernieuwend speelmateriaal, begeleid door goed gevormde, professioneel omkaderde animatoren, bestrijkt op één week tijd vijf buurtpleinen. In een mum van tijd wordt de omgeving omgebouwd tot een plaats vol speelimpuls. Alle kinderen kunnen zonder enige

drempel deel nemen aan een breed gamma van activiteiten. Door het professioneel inschakelen van jongeren uit het gewest, worden netwerken in de stad versterkt en ontstaat er een gezonde vorm van sociale controle. Ook andere open en wijkgerichte initiatieven zoals speelstraten en bouwspelplaatsen worden volop gesteund en gepromoot bij gemeenten.

g) Street art

Jongeren willen graag gebruik maken van de publieke ruimte om hun creaties te etaleren maar stuiten daarbij op intolerantie en onbegrip bij overheden en bewoners. Soms terecht, want illegale graffiti bijvoorbeeld geeft de stad een verloederde aanblik en zorgt voor onveiligheidsgevoelens bij haar inwoners en bezoekers. Maar tegelijk getuigen heel wat werken van artistiek talent.

302. Een duidelijk kader en meer plaats voor street art kan het onbehagen langs de kant van de jongere en van de buurtbewoner wegnemen. Daarvoor is een totaalaanpak nodig, die sporen van sensibilisering en communicatie bewandelt maar ook van sanctionering en netheid. De overheid geeft haar preventief en repressief beleid vorm in dialoog met de graffitikunstenaren. Er worden vrijplaatsen gecreëerd in de publieke ruimte waar graffiti-kunstenaren hun werken kunnen etaleren, zowel voor beginners als voor de echte artiesten. In ruil hiervoor waarschuwen ervaren graffiti-kunstenaren jongeren die buiten de lijntjes kleuren en wijzen ze hen door naar preventieve projecten en free zones. Overtreders worden streng aangepakt, bij voorkeur met alternatieve straffen zoals het verwijderen van tags. Het draagvlak voor graffiti als straatkunst wordt vergroot door de bevolking te informeren en snel en effectief op te treden bij illegale graffiti. Een speciaal interventieteam van Net-Brussel haalt deze tags kosteloos weg.

h) Brussel studentenstad

303. Brussel moet zijn internationale, kosmopolitische en Europese rol uitspelen door voluit buitenlandse studenten aan te trekken.

304. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest organiseert één formeel aanspreekpunt voor alle partners van het hoger onderwijs, evenals een breed gespreksplatform over de taal- en instellingsgrenzen heen. In een gecoördineerd beleid zijn niet langer de onderwijsinstellingen inrichter en beheerder van studentenvoorzieningen, maar is dat een taak die de overheid zelf uitvoert of uitbesteedt aan externe partners. Een vzw zoals Quartier Latin kan de studentenhuisvesting beheren voor alle Brusselse instellingen.
305. De Gewestelijke inspectiedienst voor de huisvesting moet minstens één keer om de vijf jaar controles uitvoeren op de conformiteit van studentenhuisvesting met de Huisvestingscode. Bij het verhuurcontract moet er steeds een kopie van het conformiteitsattest gevoegd worden. Elke studentenwoning zou moeten uitgerust zijn met minstens één rookdetector voor elke verdieping.
306. Onderwijsinstellingen worden aangezet geen eiland in de stad te vormen maar een rol op te nemen in het gemeenschapsleven in Brussel, bijvoorbeeld door hun infrastructuur open te stellen voor het jeugdwerk en socio-culturele verenigingen, door stages in te richten in Brusselse bedrijven en organisaties, ...
307. Studenten hebben recht op inspraak in beleidsmaatregelen die van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitgaan. Daartoe moet eerst een officiële koepel van de Brusselse studentenraden worden opgericht met vertegenwoordigers uit elke instelling. Deze studentenraad krijgt ook een vertegenwoordiging in de Brusselse, tweetalige jeugdraad. Stemrecht bij gemeentelijke en gewestelijke verkiezingen is een nog een sterkere vorm van inspraak en betreft studenten bij het leven in Brussel.
308. De Brusselse onderwijsinstellingen reiken één uniforme Brusselse studentenkaart uit. Die biedt kortingen in cultuur- en sportvoorzieningen maar ook in commerciële voorzieningen als winkels, restaurants, bioscoop, en zet studenten aan zich niet op te sluiten in campussen maar de stad in te trekken.

X. Kunst en cultuur

Politiek moet cultuur niet willen sturen, maar een kader bieden waarbinnen cultuur en culturen zelf een richting kan en kunnen vinden. Het is een subtiel, maar belangrijk verschil.

Voor *sp.a* lijkt die richting in Brussel vandaag aangegeven: de toekomst van Brussel ligt in een cultureel beleid dat de gemeenschappen verbindt of zelfs overstijgt. De Gemeenschappen moeten in Brussel hun verantwoordelijkheid op het vlak van cultuur blijven opnemen en meer dan ooit met elkaar samenwerken.

Een beleid dat het verschil erkent en ontmoeting stimuleert. Een beleid dat het cultureel erfgoed van de stad koestert, culturele verschillen erkent, en culturele ontmoetingen stimuleert. Een beleid dat Brusselaars stimuleert tot het verenigen van gelijken en het ontmoeten van anderen.

Een beleid dat vraagt wat de overheden voor de kunsten kunnen doen – en niet omgekeerd, en zich afvraagt wat de kunsten hiervoor aan de Brusselaars kunnen teruggeven. Een beleid dat dezelfde criteria hanteert als de kunst zelf: authenticiteit en kwaliteit.

Cultuur speelt een belangrijke rol in onze maatschappij. Door aan cultuur en kunst zowel passief als actief te participeren, gaat men vragen stellen, gaat men nadenken over die ervaring. Dat bevordert het positief kritisch bewust worden van wat omgaat in de maatschappij, het openstaan voor andermans cultuur en opvattingen, de verdraagzaamheid ten overstaan van, in de plaats van vijandigheid tegenover elkaar.

a) Cultuur en economie

309. We vragen een audit door een internationaal expert van de economische impact van de culturele instellingen, organisaties en evenementen, evenals van het economisch potentieel van Brussel als cultuurtoeristische stad, met het oog op een culturele citymarketing.
310. De gewestelijke middelen voor het imago van Brussel moeten aangewend worden voor de uitbouw van een meertalige en

internationale cultuurpromotie en cultuurcommunicatie, inclusief culturele evenementen van een écht internationaal niveau.

b) Culturele mobiliteit

311. De cultuurwaardebon is een instrument voor het slopen van financiële drempels voor cultuurparticipatie en cultuurconsumptie. Vandaag staat de cultuurwaardebon los van andere initiatieven met gelijkaardige doelstellingen, die uitgaan van de bevoegdheid van andere overheden. Enige afstemming en vereenvoudiging lijkt aangewezen, om te vermijden dat het middel om een drempel te slopen, zelf een drempel wordt.
312. De drempels kunnen evenzeer van culturele of fysieke aard zijn, in plaats van louter van financiële aard. Het is dan ook belangrijk doelstellingen, doelgroepen én instrumenten van een cultuurparticipatiebeleid te definiëren... Lasso, het kunsteducatief netwerk binnen het kunstenoverleg, is daarvoor de centrale partner.
313. We willen Brusselaars in dialoog laten treden met kunst, zonder de kunst triviaal te maken. Door sociaal-artistieke projecten en door een prominente aanwezigheid van kunst in de publieke ruimte, in een dialoog met de gebruikers van die ruimte: bewoners, pendelaars, passanten.
314. We willen de actieradius van cultuurpromotionele initiatieven zoals Kwartslag, maar ook die van de cultuurwaardebon, uitbreiden naar het aanbod van de andere gemeenschappen in de stad en naar het aanbod in de culturele ruimte rond de stad. Dat kan door de selectie van instellingen waar de cultuurwaardebon gebruikt kan worden, uit te breiden, of in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap gedeeltelijk te heroriënteren naar de culturele centra in de rand, en, in samenwerking met de COCOF, naar een aantal Franstalige culturele instellingen in de stad.
315. Kunst en cultuur moeten in de gevangenissen geïntroduceerd worden, niet alleen om er kunstwerken te tonen, maar ook om de creativiteit van de gedetineerden op te wekken. Door de gedetineerden aan cultuur te laten deelnemen dragen we bij tot hun reïntegratie in de maatschappij na hun vrijlating.

c) Kunsten

De kunstensector zelf neemt het voortouw in een wil tot samenwerking en in de uitbouw van een Brusselse culturele identiteit. De intenties om tot een cultureel akkoord te komen tussen de twee Gemeenschappen, opgenomen in de regeerakkoorden van beide overheden, blijft tot op dit ogenblik dode letter. De schotten die op het terrein stilaan verdwijnen, worden politiek terug opgetrokken. *sp.a* wil een kunstenbeleid dat uitgaat van de dynamiek van de stad zelf, met een stedelijke regie.

316. We pleiten voor een uitgesproken stedelijk kunstenbeleid en voor een concentratie van middelen in de steden. Cultuurspreiding mag niet opgevat worden als een spreiding van het kunstenaanbod (en van de middelen), maar als een spreiding van de kennis van en toegang tot dat aanbod.
317. Alle communicatie en promotie van en voor de kunsten in Brussel moet minstens drietalig zijn (E – N – F), ongeacht de subsidiërende overheid van de instellingen die de informatie beheren en verspreiden en ongeacht de woonplaats van diegene die de informatie aanvragen of ontvangen. De taalwetgeving moet in die zin aangepast worden.
318. Op het vlak van programmatie is de vraag naar diversiteit van het aanbod gekoppeld aan een artistieke autonomie. Die diversiteit maakt daarom alleen een kans als er voldoende opleiding en doorstroming is van programmatorisch, zakelijk en artistiek talent met verschillende culturele achtergrond. Pas als het cultureel bedrijf een spiegel is van Brussel, zal de sector het “bipolaire denken” ontgroeid zijn.
319. We willen elk beleid stimuleren dat gericht is op het weghalen van schotten tussen amateurkunsten en professionele kunsten, tussen cultuurhuizen en de publieke ruimte, tussen (taal)gemeenschappen. Cfr Zinneke, Zinnema...
320. Brussel (BHG) moet, erkend door beide Gemeenschappen, een cultureel intendant aanstellen, die het mandaat krijgt een gemeenschappelijke artistieke en culturele visie en missie voor Brussel uit te tekenen, en die de verschillende overheden adviseert over de afstemming van decreten, een gemeenschappelijke cultuurpromotie en -communicatie...

- 321. Voor nieuwe overheidsgebouwen wordt in Brussel de regel veralgemeend waarbij 1% van de bouwkost wordt besteed aan kunst.
- 322. Brusselse theaterhuizen en de opera stellen in het weekend kinderopvang ter beschikking om jonge gezinnen ook mee te laten genieten en om kinderen van jongsaf te laten kennismaken met de cultuur.

d) Erfgoed

- 323. We pleiten ervoor om de gewesten bevoegd te maken voor alle materiële erfgoed van de regio. De bescherming van het roerend erfgoed moet een gewestelijke bevoegdheid worden.
- 324. De Brusselse museumraad moet een autonome, drietalige instelling worden waar de gemeenschappen en gemeenschapscommissies aandeelhouders van zijn. Het succesvolle jeugd- en gezinsbeleid voor en van de musea moet geïntensifieerd worden. Musea moeten naast bewaar- en tooncentra ook activiteitencentra worden.
- 325. Een permanente aandacht van het immaterieel erfgoedbeleid gaat naar uitingen van volkstaal en volkscultuur. Het kosmopolitisch karakter van Brussel vraagt dat ook hier de diversiteit een kans krijgt en dat uitingen van volksculturen uit de migratie geregistreerd en ontsloten worden.
- 326. Hetzelfde geldt uiteraard voor de oorspronkelijke – en nog levendige – volkstaal van onze stad: het Vlaams-Brusselse dialect. Naast de inspanningen die de Franse gemeenschap levert om het Beulemans-Brussels te promoten, moet het Huis van de Brusselers een contactpunt worden waar verleden, heden en toekomst van dit immateriële erfgoed centraal staan.

e) Gemeenschapscentra

- 327. Het hervormingsproces van de gemeenschapscentra moet vertaald worden in meetbare resultaten: een betere registratie van de vraag, een betere afstemming van het aanbod op die vraag en een proactief onthaalbeleid.
- 328. De lokale autonomie bij de programmatie neemt niet weg dat het aanbod van de gemeenschapscentra waar dan ook, voor de gebruikers herkenbaar moet zijn als één. Niet alleen op het vlak van huisstijl, maar vooral op het vlak van communicatie, kwaliteit van het aanbod, eenduidigheid van het prijzenbeleid... De gemeenschapscentra zijn fysieke vitrines van éénzelfde virtueel loket.
- 329. De onthaalfunctie van de gemeenschapscentra wordt gekoppeld aan de ontwikkeling van de hoofdstedelijke bibliotheek tot regionaal informatie- en communicatiecentrum.
- 330. De demografische evolutie van Brussel verplicht de gemeenschapscentra, die omgevingsgericht werken, tot het zoeken naar een evenwicht tussen de ondersteuning van het plaatselijke vrijwillig engagement en een steeds groeiende vraag naar geïntegreerde informatie en dienstverlening. De rol van de gemeenschapscentra als netwerker en ontwikkelaar van lokale diensten wordt daarbij groter.

f) Bibliotheken

De meeste Europese hoofdsteden hebben, naast een nationale bewaarbibliotheek, ook een stedelijke verblijfsbibliotheek. Brussel heeft die niet. De versnippering van bevoegdheden zorgt ervoor dat Brussel ook hier blijft hangen bij 19 gemeenteprojecten in plaats van 1 stadsproject op niveau van haar rol als Europese hoofdstad.

- 331. De dynamiek die 50 jaar Verdrag van Rome in gang geduwd heeft, moet een vervolg krijgen in een ontmoetingsplek voor Brusselaars en Europeanen, een kenniscentrum over Europa en over de Europese wortels van Brussel, een plek voor debat over de toekomst van Europa in

de wereld. Een “Idea Mall” moet het kloppend hart worden van een Europa van de burgers, een ontmoetingsplek voor Brusselaars en bezoekers, een toeristische en economische vuurtoren. We hebben het hier dan over een complex met een omvang van om en bij de 70.000 m², waarin 50.000 m² bestemd is voor de grootste verblijfsbibliotheek van Europa, met een verblijfscentrum, activiteiten- en congresruimte, een museum van Europa en van de migratie... Een visitekaartje van hedendaagse, visionaire én duurzame architectuur, onder de regie van de Gewestelijke Bouwmeester.

332. We zien het toekomstige communicatiehuis als een verblijfsbibliotheek, een informatie- en kenniscentrum van stad en regio. Een ontmoetingsplaats van mensen en culturen, een toegangspoort tot informatie en de brug over de kloof tussen informatiarm en informatierijk.
333. Het communicatiehuis gaat uit van de informatienoden van (potentiële) gebruikers en wordt gevoed door en voedt zelf een netwerk van Brusselse voorzieningen, organisaties en instellingen. Het voert een meertalige communicatie en staat open voor samenwerking met meertalige initiatieven van de andere Gemeenschap.
334. We pleiten ervoor de ontwikkeling van meertalige bibliotheekvoorzieningen op lokaal vlak decretaal mogelijk te maken. De bestaande gemeentelijke bibliotheken maken deel uit van een integraal lokaal cultuurbeleid en worden gestimuleerd om hun aanbod aan media en activiteiten af te stemmen op hun omgeving en aanvullend op het hoofdstedelijk aanbod. Waar mogelijk worden ontmoetingsruimten voorzien in lokale bibliotheken.
335. Waar mensen niet in staat zijn naar de boeken te komen, omwille van fysieke, culturele of materiële redenen, moeten de boeken naar de mensen gaan. We willen een postbedelingsysteem voor media voor mensen die moeilijk het huis kunnen verlaten (bv. rusthuisbewoners) en wensen het boekenbende-aan-huis project uit te breiden en verder te zetten. In de gevangenis van Vorst willen we een tweede gevangenisbibliotheek.

g) Verenigingen

336. We zetten in op netwerking en uitwisseling. Het Brussels sociaal-cultureel netwerk wordt verder uitgebouwd en geïntegreerd binnen de werking van de gemeenschapscentra, als centrale ondersteuning van de lokale sociaal-culturele processen. Op die manier krijgt het verenigingsleven een structurele band met de gemeenschapscentra en wordt uitwisseling gestimuleerd tussen klassieke verenigingen en nieuwe vormen van sociaal-culturele ontmoeting.
337. Het recht op ontmoeting en op zelforganisatie vormt de basis van het beleid ten aanzien van verenigingen. Openheid naar andere gemeenschappen en culturen is daarbij een streven en zal positief gestimuleerd worden. Daarmee willen we ook aangeven dat het niet de bedoeling is een gebrek aan openheid te sanctioneren. Het recht op vereniging op basis van taal, cultuur, leeftijd... is even rechtmatig als het recht op bijvoorbeeld beroepsverenigingen of religieuze of levensbeschouwelijke verenigingen. Ook hier willen we mee zoeken naar positieve stimuli voor interreligieuze en interfilosofische ontmoetingen.

h) Cultuur en ruimte

338. Cultuur is volgens sommigen spelen voor volwassenen, en kinderen hebben de neiging de schaarste op te zoeken: een boom in een open vlakte, of een open plekje tussen gebouwen. De inrichting van de ruimte is daarom minstens even belangrijk dan de ruimte zelf – variatie, uitnodiging, geborgenheid, speelsheid... Dat geldt niet alleen voor de formele ruimtes, scholen, gemeenschapscentra, culturele centra, sportzalen... maar vooral ook voor de publieke, informele ruimtes – parken, trappen, metrostations... De opdracht van de Brusselse bouwmeester is dus ook een culturele opdracht, die niet alleen rekening moet houden met het gebrek aan ruimte, maar aan het gebrek aan schaarste.
339. De vrij indrukwekkende reeks investeringen in Brussel de afgelopen decennia werden de afgelopen jaren vervolledigd met investeringen in culturele infrastructuur voor kinderen: jeugdtheater Bronks, ABC. Naar ruimtes voor kunstenaars en voor het maken van artistieke producten

blijft de vraag groot. Hier en daar duiken particuliere initiatieven op, waarbij een leegstaand gebouw in ruil voor renovatie een tijdlang als werk- en woonruimte ter beschikking staat van jonge artiesten... De investeringen in culturele infrastructuur de komende legislatuur gaan daarom vooral naar werkplekken.

340. Brussel heeft een tekort aan depot-, stockeer- en archiefruimte. Een verdere invulling van leegstaande metruimtes kan daar een antwoord op bieden.

XI. Beter besturen met minder structuur (en minder politici)

Brussel is een stad en geen Staat. De complexe bestuurlijke organisatie, en meerbepaald de aanwezigheid van te veel verschillende overheden en politici met samenlopende bevoegdheden in één stad, is vaak een rem op een doortastend, eenduidig en zichtbaar stedelijk beleid.

De ingewikkelde structuren liggen niet enkel aan de basis van een versnipperd beleid, maar ook van een gebrek aan klantgerichtheid en imago van Brussel. Dat is niet enkel een probleem voor de Brusselaar zelf, maar ook voor de gebruiker en de bezoeker van de stad, waardoor deze problematiek onlosmakelijk verbonden is met de economische ontwikkeling van Brussel.

Een goed georganiseerde stad met heldere structuren en duidelijke bevoegdheden kan over de eigen grenzen heen kijken om intensief samen te werken met het sociaal-economisch hinterland. De Brusselse metropool (het zgn. stadsgewest) heeft nood aan samenhang in het gevoerde beleid op het vlak van vervoer en mobiliteit, milieu, ruimtelijke ordening en fiscaliteit. Dat is niet alleen in het belang van Brussel, maar ook van Vlaanderen en Wallonië en in het bijzonder van Vlaams- en Waals-Brabant.

Brussel kent een eigen bevolking, een eigen grootstedelijke dynamiek die niet gewrongen kan worden in twee Gemeenschappen. Het bestuur moet deze eigenheid erkennen, uitstralen en versterken.

Een subnationaliteit of een gedwongen gemeenschapskeuze zijn niet te rijmen met een geïntegreerd stedelijk beleid. Brussel moet verenigd worden en niet verdeeld; we wensen bijvoorbeeld geen gezondheidszorg met twee snelheden, geen onderscheid op basis van taal in het beleid.

a) Een geïntegreerd stedelijk beleid

Met zes verschillende normerende en uitvoerende organen, een gedecentraliseerd bestuur van de Vlaamse Gemeenschap, een agglomeratie, een gouverneur en een vice-gouverneur, 19 autonome gemeenten, zes politiezones, 19 OCMW's en 33 huisvestingsmaatschappijen is het beleid in Brussel te gefragmenteerd om doeltreffend en efficiënt te zijn.

Naast een Minister-President, 4 ministers, 3 staatssecretarissen, 89 gewestelijke parlementsleden, telt Brussel ook nog eens 19 burgemeesters, 142 schepenen en 482 raadsleden. Dat zijn drie lokale mandatarissen per vierkante kilometer..., of één per 2.000 inwoners. Zelfs met 482 raadsleden is de zgn. “proximité” vandaag voor vele Brusselaars een mythe. Zij worden niet bereikt en voelen zich niet vertegenwoordigd.

De Brusselaars hebben recht op doeltreffende instellingen en instrumenten voor het voeren van een coherent, zichtbaar en efficiënt stedelijk beleid. Een sterke vereenvoudiging van de verschillende overheden en een consolidatie van de instellingen dringt zich op, evenals een vermindering van het aantal verkozen mandaten. We streven hierbij niet naar minder bestuur, maar naar meer en beter bestuur met minder overheden en minder politici. Less is more.

Een vereenvoudigd bestuur is bovendien een meer democratisch bestuur. De kiezer weet wie verantwoordelijk is en kan zijn stemgedrag hierop afstemmen.

341. De consolidatie van de verschillende overheden in Brussel tot een model met twee bestuurslagen (lokaal en stedelijk) en duidelijk afgelijnde bevoegdheden op basis van het subsidiariteitsbeginsel, is belangrijk voor de doeltreffendheid van het beleid. Voor de stedelijke aangelegenheden biedt schaalvergroting het voordeel van de mogelijke synergieën, de efficiëntie, het overzicht en het herverdelingseffect. Een lokale bestuurslaag met lokale bevoegdheden en een loketfunctie voor stedelijke diensten biedt het voordeel van de toegankelijkheid en de bereikbaarheid, van directe betrokkenheid en van inspraak.
342. Brussel is *de facto* een stad, wat best ook vertaald wordt in de bestuurlijke organisatie. We willen één stedelijk bestuursniveau creëren, door de (hoofd)stad te laten samenvallen met het Gewest. De Minister-President is tegelijk de Burgemeester, de Brusselse Regering het College van Burgemeesters en Schepenen, het Brussels Hoofdstedelijk Parlement de gemeenteraad. De gemeentelijke autonomie behoort toe aan het parlement/ gemeenteraad. Zoals Berlijn en Wenen is Brussel in dat geval een deel van de federale Staat (het Hoofdstedelijk Gewest) en

tegelijk een stad (de Stad Brussel), die ook de hoofdstad is van de federatie.

343. De lokale bestuurslaag wordt gevormd door deelgemeenten of stadsdelen, met elk een rechtstreeks verkozen, deelraad en een eigen college met een voorzitter. De deelraden oefenen toegewezen lokale bevoegdheden uit met een eigen budget. Ze beschikken over een relatieve autonomie, wat betekent dat de Brusselse Hoofdstedelijk Regering de beslissingen van een stadsdeel kan overrulen als deze indruisen tegen het algemeen belang van de stad.
344. Het aantal deelraadsleden wordt minstens gehalveerd. Er wordt een onverenigbaarheid ingevoerd tussen het lidmaatschap van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en dat van een lokale deelraad.
345. De lokale aangelegenheden zijn vooral verbonden met het bevorderen van de sociale cohesie in de wijken. Voorbeelden zijn lokale initiatieven inzake sport, cultuur, communicatie, jeugd- en seniorenwerking. Maar ook netheid is bijvoorbeeld een lokale aangelegenheid: de ervaring leert dat men voor de eigen deur schoner veegt dan in een ander deel van de stad. Daarnaast verstrekt kan de deelraad adviezen aan het stadsbestuur over de domeinen waarover hij geen bevoegdheid heeft, maar die wel het grondgebied van het stadsdeel aanbelangen.
346. We willen de oprichting van één Brussels OCMW, met een gedecentraliseerde werking op deelniveau in het hele Gewest. In elk stadsdeel moet er een sociaal loket worden ingericht, waar men terecht kan voor elke persoonlijke dienstverlening, volgens gewestelijke kwaliteitsnormen.
347. Elk stadsdeel heeft één loket, een meertalig huis waar de burger terecht kan voor onthaal, maatschappelijk welzijn, huisvesting, burgerlijke stand, politie. De door ons elders in dit programma voorgestelde werkwinkel, woonwinkel, mobiliteitswinkel, sociaal loket, worden geïntegreerd in het huis van de burger van elk stadsdeel.
348. De zes politiezones worden samengevoegd tot één. De Minister-President van het Hoofdstedelijk Gewest is tegelijk de Burgemeester van de Stad en het hoofd van de politie. Naar buiten toe heeft Brussel één gezicht en spreekt het met één stem. Intern is er ruimte voor variaties in het beleid en in de dienstverlening, op basis van een basis-politiezorg.

349. De functie van de gouverneur wordt afgeschaft en de bevoegdheden worden overgeheveld naar het Gewest.
350. De administratie van Beliris, die instaat voor de studie en aanleg van hoofdstedelijke projecten, wordt geïntegreerd in de administratie van het Gewest. Beliris wordt in functie van de specialiteit opgenomen binnen Brussel Leefmilieu, Mobiel Brussel, de Huisvestingsmaatschappij. Enkel de administratieve, financiële cel blijft bij de Federale overheidsdienst. De budgetten worden gestabiliseerd, maar in verhouding dient meer geïnvesteerd te worden in mobiliteit en openbare werken.
351. In afwachting van de creatie van één stad in het hele Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorzien we het duidelijk definiëren van de lokale autonomie in de Brusselse Nieuwe Gemeentewet. Stedelijke aangelegenheden als mobiliteit, parkeerbeleid, ruimtelijke ordening, grote stedenbouwkundige projecten, fiscaliteit, economie, werk, citymarketing, veiligheid, etc. behoren exclusief toe aan het Gewest. In deze aangelegenheden kunnen de lokale besturen enkel gedecentraliseerde taken uitoefenen. Wat de lokale bevoegdheden betreft, wordt de financiering van de lokale besturen in convenanten gekoppeld aan prestaties in de uitoefening van deze aangelegenheden. Alle blokkeringsmogelijkheden van het gewestelijk/ stedelijk beleid door de lokale besturen moeten worden uitgeschakeld.
352. Gewestelijke financiering van gemeenschapsbevoegdheden kan enkel via de Gemeenschapscommissies. De middelen die het Gewest vandaag in gemeenschapsaangelegenheden ter beschikking stelt van de lokale besturen, moeten in de toekomst worden overgemaakt aan de Gemeenschapscommissies, volgens de 80/20-verdeelsleutel.

b) Samenwerking tussen Brussel en omgeving

353. De stedelijke realiteit van Brussel en omgeving moet worden doorgetrokken in het bestuur van het Brussels stedelijk gebied. Meer en betere samenwerking in de Brusselse regio dringt zich op in vijf werkterreinen: internationale betrekkingen (promotie), (economische en stedelijke) ontwikkeling, bereikbaarheid (mobiliteit), kwaliteit (van het leven en het leefmilieu) en solidariteit (sociale cohesie, fiscale

coherentie). De samenwerking moet erop gericht zijn de troeven van Brussel, Vlaams- en Waals-Brabant te optimaliseren, in het belang van de drie Gewesten en van hun inwoners.

354. Concreet willen we dat de betrokken overheden op korte termijn starten met het definiëren en afbakenen van het Brussels stedelijk gebied en met het uitschrijven van een internationale wedstrijd voor de naamgeving en de vormgeving van wat we vandaag en voorlopig de Brussels European Metropolitan Area (BEMA) noemen. Parallel moet er worden nagedacht over de vorm die de vaste samenwerking en financieringsmechanismen zullen aannemen voor het gemeenschappelijk beheer van het stedelijk gebied.
355. De oprichting van een agentschap voor stedelijke ontwikkeling van de Brusselse metropool, waar de gemeenschappelijke doelstellingen van de BEMA worden voorbereid, moet worden overwogen.

c) Meer democratie

356. 30% van de Brusselse bevolking heeft een vreemde nationaliteit. Om elke Brusselaar te laten mee beslissen over de stad waarin hij leeft willen we gewestelijk stembrecht (met opkomstplicht) voor iedereen die in Brussel gevestigd is (EU en niet-EU).

d) Gemeenschapsbevoegdheden in een stedelijke regie

357. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie moet uitgroeien tot een stedelijk platform voor het vormgeven en ondersteunen van gemeenschappelijke en meertalige culturele initiatieven.
358. De GGC moet worden geïntegreerd in de structuren van het Gewest, met behoud van de dubbele meerderheid in het Parlement. In de Brusselse Regering is er één minister van Sociale Zaken.
359. Het onthaalbeleid voor nieuwkomers, het onderwijs, het gezinsbeleid, de werkgelegenheid zijn materies die ondanks hun sterke verwevenheid en hun belangrijke functie in de stad verdeeld zijn over verschillende overheden, namelijk de twee Gemeenschappen en het Gewest. Om deze functies te optimaliseren en op elkaar af te stemmen, is er nood aan een

gemeenschappelijk Brussels beleid, aangestuurd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

e) Een eerlijke financiering voor Brussel

Elke eis tot herfinanciering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet gekoppeld worden aan efficiënt beheer van de beschikbare middelen. Een interne reorganisatie is absoluut noodzakelijk en levert een vermoedelijke synergiewinst op van 250 miljoen euro (jaarlijkse terugkerende budgetruimte) die nu in de inefficiëntie verdwijnt.

Door de beperkte omvang van het Gewest, de aanhoudende stadsvlucht van de middenklasse, de economische en politieke centrumfunctie, de belangrijke onthaalfuncties van de stad (onthaal van nieuwkomers) slaagt Brussel er niet in de rijkdom gegenereerd in het Gewest ook aan te wenden voor de sociale en economische leefbaarheid van de stad. Een groot deel van de Brusselse toegevoegde waarde vertrekt 's avonds samen met de 356.000 pendelaars naar Vlaanderen en Wallonië. Naast de personenbelasting is overigens ook een belangrijk deel van de andere belastingen (BTW, ondernemingen) die federaal worden geïnd afkomstig uit of gegenereerd dankzij Brussel.

Wil Brussel zijn hoofdstedelijke en internationale rol blijven waarmaken, dan is er nood aan een structurele herfinanciering van Brussel.

360. Om een eerlijke herverdeling te bekomen van de middelen die in en dankzij Brussel worden verdiend en om de grootstedelijke rol die Brussel waarneemt financieel te waarderen, moet het aandeel van de bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de personenbelasting fictief verhoogd worden met 0,4 miljoen inwoners. Dat principe moet worden verankerd in de financieringswet.
361. De federale Staat, Europa, maar ook de andere twee Gewesten moeten bijkomend investeren in stadsvernieuwing en infrastructuur van de belangrijkste tewerkstellingspool en bron van welvaart van het land. Enkel dan zal de meerwaarde van Brussel kunnen standhouden in een internationale en sterk concurrentiële omgeving van stadsgewesten.

De bijdrage van Europa bestaat erin dat een deel van de belastingen die de Europese Unie int op de lonen van de ambtenaren wordt doorgestort aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

f) Een gemoderniseerde taalwetgeving

362. Het is noodzakelijk de Brusselse meertalige context te erkennen in de taalwetgeving, door het gebruik van “vreemde” talen zoals het Engels te aanvaarden als werktal die de overheden kunnen gebruiken voor communicatie met de burger en met het publiek.
363. Iedereen moet op elk ogenblik van de dag in het Nederlands terecht kunnen, op de gewestelijke administraties, bij de Instellingen van Openbaar Nut, bij de lokale besturen, de paracommunale vzw's, de politie, in de ziekenhuizen. De tweetaligheid op maat van de functie moet te allen tijde en beter gegarandeerd worden.

g) Brussel ten dienste van de Brusselaars

364. We wensen één Brusselse portaalsite in minstens drie talen NL-FR-ENG waarop alle informatie is te vinden over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De site is gericht op alle gebruikers van de Brusselse overheden. Deze zijn onder te verdelen in vier groepen: bewoners, pendelaars, bedrijven en toeristen (inclusief cultureel toerisme). Via deze site moeten gebruikers (hoofdzakelijk bewoners, bedrijven) online toegang hebben tot de diensten van de administraties (formulieren, opvolging van hun dossiers,...).
365. De tewerkstelling in de openbare sector moet gehandhaafd blijven met het oog op een sterke publieke werking en een doeltreffende openbare dienstverlening voor de burger. De administratie mag niet voor zichzelf werken. Haar initiatieven dienen op haar gebruikers gericht te zijn. Hiertoe moeten er prestatie-meetsystemen worden ingevoerd.
366. De raden van bestuur van de Instellingen van Openbaar Nut worden samengesteld met inachtnaam van de beginselen van corporate governance.

367. De structuren van de administratie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn reeds 20 jaar onveranderd gebleven. We wensen een evaluatie van de structuur van de administratie van het Gewest en van de Instellingen van Openbaar Nut. Het systeem van de mandaten van topfuncties in de administratie moet in werking worden gesteld. De leidende ambtenaren in de administratie worden geresponsabiliseerd. Daartoe worden hun de nodige delegaties verleend inzake personeels- en financieel beheer.
368. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dient, zoals de andere overheden, te streven naar een begroting in evenwicht conform het stabiliteitspact. De bestaande budgetten moeten rationeel en doelmatig worden ingezet.
369. We wensen dat de Brusselse Regering met doelstellingen werkt op basis van het SMART-letterwoord: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdsgebonden.
370. De fiscale druk op de inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet worden verlaagd.
- De forfaitaire gewestbelasting willen we afschaffen.
 - Wonen in de stad moet fiscaal worden aangemoedigd, door middel van een stadskorting. Mensen die in de stad wonen brengen immers minder externe kosten met zich mee. We verkiezen bovendien dense steden boven uitdijende steden, wat vanuit mobiliteitsoogpunt te verkiezen is.
371. Er moet een deontologische code worden opgesteld voor de Brusselse volksvertegenwoordigers inzake dienstverlening aan de bevolking, met de beginselen, gedragsregels en gebruiken die de Brusselse volksvertegenwoordigers, hun persoonlijke en fractiemedewerkers, evenals elke derde persoon die in hun opdracht handelt, als leidraad nemen bij hun dienstverlening aan de bevolking.
372. We wensen één Brusselse ombudsman, met een ruim maar duidelijk afgelijnd takenpakket, namelijk klachten registreren, onderzoeken en bemiddelen, doorverwijzen, voorstellen en aanbevelingen formuleren, toezien op de naleving van de deontologische code. De Brusselse ombudsman is bevoegd voor alle Brusselse overheden inclusief de Gemeenschappen en hun commissies, de instellingen van openbaar nut en de VZW's van regionaal of gemeentelijk belang.
373. We wensen de oprichting van één Brusselse studiedienst (gewest + gemeenschappen), naar het voorbeeld van de SERV, die alle bestaande diensten integreert (BISA, Observatorium, BRIO, etc.).

XII. Een ruimtelijke stadshervorming

Stadsontwikkeling moet op een duurzame, sociale en geïntegreerde wijze worden aangepakt, door middel van een grootstedelijk beleid voor de wijken en voor de gehele stad/ gewest, maar ook voor de stedelijke regio van Brussel. Een beleid gericht op verdichting, inbreiding en vernieuwing van het beperkte territorium. Door in te zetten op een gezonde leefomgeving, aantrekkelijke openbare ruimtes, sociaaleconomische ontwikkeling, culturele ontplooiing en duurzame ontwikkeling krijgt de bevolking, die divers is qua rijkdom, leeftijd en cultuur, een kader om samen de stad graag te zien, een gemeenschappelijke trots te voelen. Door een duurzaam beleid worden problemen op lange termijn rond mobiliteit, leefmilieu en gezondheid vermeden.

Een sociaal stedenbeleid vraagt om extra aandacht voor het betrekken en informeren van alle Brusselaars. Dat moet gebeuren via heldere democratische instellingen met duidelijke mandaten, via open inspraak met duidelijke vraagstellingen, openheid voor spontane burgerinitiatieven, via een rijk veld van wijkgebonden, culturele, professionele organisaties.

a) Planning

374. Het is essentieel dat Brussel haar rol als compacte centrumstad, die vlot bereikbaar is met het openbaar vervoer, versterkt. Functies in de stad die verkeer genereren, moeten gelokaliseerd worden bij openbaar vervoersknooppunten. De lokalisatie van nieuwe functies en programma's moet vertrekken vanuit een duurzaamheidsanalyse, die niet louter "economisch" van aard is, maar ook rekening houdt met kwaliteitsvolle ruimte, mobiliteit en leefmilieu.
375. Zwakke functies in de stad, zoals bepaalde kleinhandel, sociale huisvesting, parken moeten beschermd, versterkt of zelfs opgelegd worden. Kwantificering is hier noodzakelijk. Als sterke functies nog versterkt worden moeten ze samengaan met andere programma's. Hier zijn kwaliteitseisen nodig.

376. Vanuit een duidelijke planningsvisie moet Brussel anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en bewegingen in de stad. Nieuwe sectorale plannen zoals het mobiliteitplan Iris 2 en het Internationaal Ontwikkelingsplan moeten geïntegreerd worden in een transversale visie van stadsontwikkeling. Wijken die te veel op zichzelf gericht zijn en niet uit de spiraal van achterstelling geraken, moeten worden gesteund in hun endogene ontwikkeling en tegelijk ontsloten worden, zodat zij opnieuw aansluiting krijgen bij de globale stadsontwikkeling.
377. Er is een nieuw Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) nodig, dat de volgende elementen bevat:
- Het nieuwe GeWOP en het gewestelijk mobiliteitsplan IRIS II moeten worden geïntegreerd.
 - Het GewOP moet kiezen voor een compacte en polycentrische stad; in functie van mobiliteit, geografie, economie, moet op sommige plaatsen verdicht en op sommige plaatsen open ruimte verdedigd worden; mobiliteitsknopen zoals de stationsomgevingen, metrostation moeten verdicht worden met een gemengd programma tot een centrumzone, meer bepaald het Weststation, de Noordwijk, Thurn & Taxis, de Kanaalzone en de Zuidwijk.
 - Het GewOP moet een visie hebben over het Gewest en haar rand; het Internationaal Ontwikkelingsplan, met een programma voor grootstedelijke functies, moet concreter worden en op locaties worden vastgepind. De internationale functies moeten binnen de GEN-zone worden vastgelegd.
 - Het GewOP moet een Belgische en Europese visie hebben, met uitspraak over: de plaats van Brussel binnen de Vlaamse Ruit, de plaats van Brussel binnen de ABC-as (Antwerpen- Brussel- Charleroi), de plaats van Brussel binnen de Londen-Brussel-Keulen corridor.
 - Het GewOP moet een Brusselse visie op hoofdinfrastructuren leveren, als tegengewicht ten opzichte van sectorale visies van NMBS, de Haven, de luchthaven. Concreet moet er een stadsvisie zijn op de volgende infrastructuurvraagstukken:

- De vergroting van de spoorwegcapaciteit van de Noord-Zuidverbinding;
 - Samen met NMBS, de Lijn en MIVB wordt een vernieuwde, stedelijke versie van het GEN opgesteld;
 - Een evolutie van tram naar pre-metro en metro op de Grote Ringlanen, in functie van de ontwikkeling van de vele hefboomgebieden (Schaarbeek Vorming, Josaphat, RTBF/VRT, Delta);
 - Brussel en Vlaams-Brabant moeten een integrale ontwikkelingsvisie inzake watergebonden transport, industriële activiteiten, stedelijke en recreatieve activiteiten ontwikkelen. Daarbij is duidelijk dat het waterfront in het centrum van Brussel een stedelijke toekomst heeft en dat de industriële en logistieke activiteiten van de Haven van Brussel uitwijken naar het noorden, richting Schaarbeek Vorming en Vilvoorde.
- Het GewOP moet nieuwe soorten planningsinstrumenten definiëren die kwaliteit tracht te definiëren, de voorwaarden ertoe tracht te benoemen in bindende verordeningen:
- Beeldkwaliteitsplannen voor de inrichting van hefboomgebieden;
 - Hoogbouwnota voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
 - Het Gewestelijk lichtplan.
- Heldere en afdwingbare normen om zwakke en ecologische functies te garanderen per wijk of bouwblok:
- Groengebieden en natuureservaten
 - Minimum open ruimte en speelruimte;
 - Sociale huisvesting;
 - Crèches en naschoolse opvang;
 - Parkeergarages voor bewoners (bv. onder het Ijzerplein of het Rouppeplein);
 - Voetgangerszones.
- De gemeentelijke ontwikkelingsplannen worden volledig geïntegreerd in het GewOP en bestaan als aparte ontwikkelingsplannen niet meer.

- Voor strategische hefboomgebieden wordt het richtschema rechtsgeldig door een regeringsbesluit en door het afsluiten van een convenant met privépartijen, zodat snel een contractuele verbintenis ontstaat. De opmaak van een BPA gebeurt door het Gewest of is zelfs niet meer nodig.

b) Stedenbouwkundige vergunningen

378. Stedenbouw wordt geregionaliseerd. De lokale besturen staan in voor de strikt lokale vergunningen, het organiseren van het openbaar onderzoek en voor de loketfunctie.
379. De gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen worden afgeschaft en geïntegreerd in een strengere gewestelijke verordening.
380. De vergunningstermijnen worden ingekort en vereenvoudigd. De procedure wordt geïnformatiseerd, met als voordeel dat de aanvrager en de bewoner beter wordt geïnformeerd en dat de aanvraag sneller kan worden afgehandeld. Een particulier moet een beslissing kunnen krijgen binnen een termijn van 3 maanden, een bedrijf binnen een termijn van 6 maanden.
381. De vergunningsdossiers worden meer didactisch opgesteld, door het verplichten van een 3D-model voor vergunningen die onderworpen worden aan het openbaar onderzoek, wat een beter zicht geeft op de inplanting in de omgeving.
382. De werking van de Koninklijke Commissie Monumenten en Landschappen wordt geëvalueerd en aangepast.
383. Om het permanent overleg, inspraak en communicatie mogelijk te maken, wensen we de oprichting van een gewestelijke dienst participatie, die de overheden (aanvrager en organisator van openbare onderzoeken) bijstaat bij het participatietraject, door het aangeven van methodes.

c) Nieuwe ontwikkelingsinstrumenten

384. De procedures van de wijkcontracten moeten worden aangepast.

- Er moet een programma, financiering en operationalisering per wijk uitgedacht worden, in functie van specifieke noden en dynamiek van de wijken, op basis van statistisch materiaal, nl. de Wijkatlas.
 - Het Gewest krijgt een sterkere regie, maar mandateert ook vlotter de gemeentes en BROH, dienst stadsvernieuwing. De regering beslist niet langer jaarlijks over het opstarten van 4 wijkcontracten per jaar, maar over een aantal wijkcontracten, verdeelsleutel budgetten, periodes, vormen per legislatuur. Het gewest controleert beter het proces van opmaak programmatie, ten opzichte van de door de gemeente geleide procedures.
 - De basisperiode van een wijkcontract blijft 6 jaar, maar kan variëren in functie van de gestelde doelstellingen van elk wijkcontract. Een verlenging van de studieperiode is nodig en wordt 2 in plaats van 1 jaar.
 - De perimeter van een wijkcontract wordt niet langer bepaald door gemeentegrenzen maar door effectieve wijken of door bouwblokken.
 - In functie van een bepaalde wijk, ambities, financieringssleutel wordt een permanente structuur opgezet (naamloze vennootschap, poot binnen bestaand stadsontwikkelingsbedrijf, buurtatelier). De wijk krijgt zo een permanentie, een gezicht.
 - Per wijkcontract wordt betere participatie voorzien. Er is een wijkforum tweejaarlijks waar de Brusselaars en alle sectoren hun analyses, ideeën moeten kunnen bediscussiëren. De participatie in de PCGO's moet voldoen aan bepaalde kwalitatieve voorwaarden, die tijdens de studiefase van het wijkcontract worden overlegd tussen het Gewest en de betrokken gemeente(s). Er is per wijk een permanente input nodig.
385. Het in 2007 opgerichte Agentschap voor Territoriale Ontwikkeling zal strategische ruimtelijke visies aan de regering voorleggen. Het zal worden gedynamiseerd en uitgebreid, minder politiek gekleurd, met als doelstelling het opvolgen van de operationalisering van de strategische hefboomgebieden en de gewestelijke projecten benoemd in het

Internationaal Ontwikkelingsplan, het opstellen van alternatieve visies inzake GEN, de grote Ring, ...

d) Een Brussels architectuurbeleid

Architectuur is in Brussel lange tijd taboe geweest. De tijd van de afbraken en de drang van radicale vernieuwing is voorbij. Het resultaat is dat Brussel bijna geen noemenswaardige hedendaagse, slimme architectuur heeft gebouwd de laatste jaren. Velen zeggen zelfs dat het laatste grote bouwwerk het Atomium van 1958 was.

Brussel moet resoluut architectuur ondersteunen, als onderdeel van de versterking van een stedelijke identiteit, als erkenning van een bouwcultuur. Maar architectuur is ook de emancipatorische machine bij uitstek om bepaalde moeilijke projecten te kunnen realiseren en een draagvlak te vinden (vb. sociale huisvesting met nieuwe typologieën en visies over de woonstad en densiteit; infrastructuur als tekens van bereikbaarheid en centraliteit).

sp.a wil expliciet architectuur als exponent van een maakbare stad, een maakbare verandering, een uitdrukking van stedelijk cultuur bepleiten.

386. De nieuwe Bouwmeester en zijn/ haar cel moet ondersteund worden in de ontwikkeling van nieuwe instrumenten, zoals gegroepeerde wedstrijden voor overheden (gewestelijk en lokaal), het geven van een verplicht advies voor alle projecten die onderhevig zijn aan een milieueffectenstudie, het opbouwen van een bijzondere klant-relatie met de Europese Commissie, het uitbouwen van een kwaliteitskamer voor de beoordeling van private projecten, het opstellen van een programma voor kunst in de openbare ruimte en in openbare gebouwen. In 2011 moet de bouwmeester worden geëvalueerd en eventueel worden versterkt, met een grotere cel en een beschrijving van de functie in het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening of in een ordonnantie.
387. Er moet een specifiek architectuurprogramma worden ontwikkeld voor stedelijke functies die door architectuurkwaliteit een maatschappelijk draagvlak kunnen vinden. We denken aan sociale huisvesting, met eventueel dubbel grondgebruik (wonen + tramdepot + metro-uitgang +

school), pleinen (imago van Brussel, handel, intermodaliteit), levenslang wonen (zorgwonen geïntegreerd in de wijk).

388. Tijdens de volgende legislatuur moet in Brussel een aantal projecten en bouwwerken gerealiseerd worden met een iconografische architecturale kwaliteit:

- Een recreatief stadspark van 2Ha met een openluchtwembad tussen Saintelette, het Bécodok en de Havenlaan;
- Een nieuwe brug voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer over het kanaal ter hoogte van as Picard-Bolivar;
- Een Europese Bibliotheek;
- Internationale wedstrijden voor hoogbouw (kantoren Europese wijk en huisvesting);
- Bellevue – Culture Canal (creatieve economiepool);
- De herinrichting van de stationsomgeving Zuid en Centraal station.